

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Yüzüncü İnikat

27.VIII.1956 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa	Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	708	
2. — Havale edilen kâğıtlar	708:709	
3. — Yoklama	700,734	
4. — Müzakere edilen maddeler	709	
1. — Orman kanunu lâyihası ve Ziraat Encümeni ile Muvakkat Encümen mazbataları (1/181)	709:734,734:750	
2. — 16 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de imzalanmış olan «Turizme, ticari karayolu taşıtlarına ve karayolu ile milletlerarası eşya nakliyatına mütaallik Milletlerarası Gümrük Sözleşme projelerinin geçici olarak tatbikine dair Anlaşma» ve «Ek Protokol», «Turizm hakkında Milletlerarası Gümrük Sözleşmesi Projesi» ile «İmza Protokolü ve ekleri» ne iltihakımız hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Gümrük ve İnhisarlar encümenleri mazbataları (1/432)	750,753,755,757:760	hakkındaki 11 Haziran 1955 tarihli Protokolün tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/308) 753,754,755,765:768
3. — Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/500)	750:753,753,755,761:764	5. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında 15 Nisan 1955 tarihinde imzalanan Ticaret ve Ödeme Protokolü ile ilişkilerinin tasdikı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/315) 753,754,755,769:772
4. — 16 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türk - Alman Ticaret Anlaşmasının IV sayılı Protokolüne merbut Gümrük Taviz Listesinin tadili		6. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasındaki Ödeme Anlaşmasının bir sene müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdikı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/316) 753:754,755,773:776
		7. — Türkiye ile İngiltere arasındaki 4 Mayıs 1945 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması ile buna ek Protokolün 30 Haziran 1955 tarihine kadar iki ay müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/317) 754,755,755,777:780
		8. — Türkiye ile İtalya hükümetleri arasında mektup teatisi suretiyle akdolu-

nañ uzun vâdeli Buğday Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/287) 754: 755,755,755,781:784

9. — 7 Kasım 1952 tarihinde Cenev-

Sayfa

re'de tanzim olunan ticari nünuneler ve reklâm malzemesinin ithalinin kolaylaştırılmasına mütedair Milletlerarası Sözleşmenin tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/338) 755,755,756,785:788

Sayfa

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Ruznamede mevcut kanun lâyiha ve tekliflerinin suallerden önce görüşülmesi kabul edildi.

Orman kanunu lâyihasının maddeleri üzerinde müzakereye devam olundu.

27 . VIII . 1956 Pazartesi günü saat 10 da toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili Kâtip
Tokad Mebusu Kayseri Mebusu
İhsan Bağ Ömer Mart

Kâtip
Zonguldak Mebusu
Edibe Sayar

Sualler

Şifahî sual

1. — Diyarbakır Mebusu Mustafa Ekinci'nin, 1937 yılında Mardin - Diyarbakır arasında öldürülen vatandaşlar dolayısıyla teşkil olunan beş kişilik Encümenin mesaisi hakkındaki şifahî sual tahriri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine gönderilmiştir. (6/260)

Tahrirî suallar

2. — Çanakkale Mebusu Safaeddin Kara-

nakçı'nın, Ankara ve Bled anlaşmalarına dair tahrirî sual tahriri, Hariciye Vekâletine gönderilmiştir. (7/220)

3. — Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, Türk Ceza Kanununun 481 nci maddesi ile ilgili Tevhidi İçtihat kararını tahrif ettiği söylenen Halil Özyörük hakkında ne muamele yapıldığına dair tahrirî sual tahriri, Adliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/221)

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Lâyhalar

1. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/539) (Bütçe Encümenine)

2. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/541) (Bütçe Encümenine)

3. — Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan

4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/542) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

4. — 1718 sayılı Dahilî İstihlâk Vergisi Kanunu ile bu kanuna müzeyel 2448 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/540) (Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Mazbatalar

5. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklen-

mesi hakkında kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/454) (Ruznameye)

6. — Ankara Mebusu Ramiz Eren'in, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 37 nci maddesinin tadili hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/126) (Ruznameye)

7. — Denizli Mebusu Baha Akşit'in, Türkiye

Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci madesine (L) fıkrası eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/69) (Ruznameye)

8. — 1956 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve D işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/478) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 10,10

REİS — Reisvekilli Fikri Apaydın.

KATIPLER : Edibe Sayar (Zonguldak), Ömer Mart (Kayseri)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.

(Afyondan İznir mebuslarına kadar yoklama yapıldı)

REİS — Celseyi açıyorum. Ruzname ile ilgili bir takrir var, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Kanun lâyhalarının suallerden evvel görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Giresun Mebusu
Doğan Köymen

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — Orman kanunu lâyihası ve Ziraat Encümeni ile Muvakkat Encümen mazbataları (1/181)

REİS — Takriri reylerinize arz ediyorum; kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Orman Kanununun 82 nci maddesi üzerindeki müzakerelere devam ediyoruz. Söz Şefik Çağlayan'ın.

ŞEFİK ÇAĞLAYAN (Muş) — Muhterem arkadaşlar, 82 nci maddenin müzakeresine Cumartesi günü başlanmıştı. Bendeniz Yüksek Huzurunuzda bu maddeyi bir kere daha okuduktan sonra sözlerime başlayacağım : «Orman memurları bu kanun hükümlerine muhalif hareket edenlerin hüviyetlerini, ikametgâhlarını ve suçlarının mahiyetlerini tesbit ederek tanzim eyliyecekleri zabıt varakalarını vakit geçirmeksizin bağlı buldukları âmirlerine gönderirler. Âmirlerce bu zabıtlar

etkik edilerek en kısa bir zamanda cumhuriyet müddeiumumiliğine verilir. Bu zabıtlar hilâfı ispat edilinceye kadar muteber olup hilâfı ispat edilmedikçe bunları imza eden memurlar mahkemeye celbedilemezler.

Hüviyeti tesbit edilmeyen suçlular vakit geçirmeksizin en yakın zabıta merkezine götürülür.»

Muhterem arkadaşlar, bu madde üzerinde Cumartesi günü söz alan arkadaşların bazı noktai nazarları vardı. Bu noktai nazarları kısaca hulâsa edip sözlerime başlayacağım.

Reşat Akşemsettinoglu arkadaşımız dediler ki; (Biz bu kabil orman suçlarına ait zabıtların aksi sabit olmadıkça, bu zabıtları tanzim eden orman memurlarını mahkemeye celbedemezsek bu takdirde bazı vatandaşlar mağdur olacaklardır.) Bu meyanda hissî olarak tanzim edilebilecek zabıtları ifade ettiler.

İzzet Akçal arkadaşımız dediler ki; (mahke-

meye intikal eden dâvaların ancak onda biri müspet olarak neticelenmekte, onda dokuzu reddedilmektedir. Bu bakımdan biz zabıtlara bu şekilde itibar edemeyiz.)

Muhterem arkadaşlar, bakım memuru veya muhafaza memuru, orman memuru, ne olursa olsun, biz kanun tatbikatını bu kabil elemanlara verdiğimiz takdirde biraz da bunlara itimat etmemiz icabeder. Arkadaşlar ifade ettiler ki; bugüne kadar 5 yüz bin dâva mahkemelere intikal etmiştir. Bu dâvaların ancak onda biri lehte karara bağlanmış, geri kalan kısmı reddedilmiştir. Fakat komisyon sözcüsünün beyanatına ve resmî kayıtlara göre 5 yüz bin orman dâvasından, resmî istatistiklere göre, % 86 sı lehte karara bağlanmış, mütebakisi reddedilmiştir. Demek ki, böyle bir endişe mevcut değildir. Zaten % 86 sının lehte karara bağlanmış olması, zabıtları imza eden ve vazifelerini yapan bakım memurlarının, muhafaza memurlarının gereği gibi vazifelerini yaptıklarının ve her hangi bir şekilde bize endişe verecek mahiyette zabıt tanzim etmediklerinin yegâne müspet delilidir. Biz yeni orman kanunu tasarısı ile orman civarında ve orman içindeki köylü vatandaşlara birçok imkânlar hazırladık, birçok imkânlar verdik. Fakat bu imkânlar karşısında eğer ormana her hangi bir şekilde müdahale vâkı olduğu takdirde, bu ağır şartlar altında ceza müeyyidelerinin bunların karşısına çıkması icabeder. Bunu düşünmek zorundayız.

Burhanettin Onat arkadaşımız ifade ettiler ki, orman yangınları ve bu yangınları işleyen vatandaşlar hakkında idam cezasına kadar gidelim. Bir taraftan kanun mülâhaza edilirken, millî servetlerin yok olması karşısında ağır müeyyideler isterken, orman suçları hakkında kanunda boşluklar bıraktığımız takdirde, orman memurları ve zabıtası vazifelerini yapamazlar. Orman kaçakçılığı, demin de arz ettiğim gibi, 500 bin dâvaya değil, 1 000 dâvaya yükselemez. Bu zabıtlar eğer bir köy muhtarına veya köy idare heyetinden bir kazaya veya köylü bir vatanışa tasdik ettirildikten sonra mahkemeye intikal ettirilmesi keyfiyetini benimsediğimiz takdirde vaziyet nasıl olabilir?

Muhterem arkadaşlar, ben şahsen Türk köylüsünün hiçbir zaman ormanı keyfi olarak kasten yaktığına kaani değilim. Ancak bâzi za-

ruretler vatandaşı bu yola sevk eder. Meselâ tarla açmak gayesiyle ormanı yakar. Bunu orman muhafaza memuru veya zabıta memuru gördüğü zaman acaba vatandaşın suçunu tevsik etmek için zemin ve zaman müsaidolacak mıdır ki, muhafaza memuru gidecek, muhtarı alacak veya idare heyetinden birisini alacak veya her hangi bir köylü vatandaşı alacak götürecektir, suç tesbit ettirip zabıt tanzim edecek? Buna imkân yoktur. Öyle ormanlar vardır ki, öyle suç mahalleri vardır ki, hiç değilse köyden 20 kilometre uzaktır. Buraya gidip gelmeye imkân yoktur. Ancak biz bu durum karşısında ne yaparız? Suç unsurunu tamamen ortadan kaybetmiş oluruz. Zabıtlara itimat ve itibar etmiyoruz dendiği zaman, bu zabıtlar mücerret mânada tanzim edilmez, arkadaşlar. Zabıtlar tanzim edilip de mahkemeye intikal ettirileceği sırada evvelâ bu memurun âmiri zaptı tetkik ediyor. Kanunda hüküm var. Ondan sonra müddeiumumiliğe gidiyor, müddeiumumilik de tetkik ettikten sonra mahkemeye gidiyor. Bu zabıtlar mahkeme tarafından nazara alındığı takdirde, suçluya bir orman kaçakçısıdır, bir suç unsuru meydandadır, suç aletiyle beraber buna ait bir emval müsadere edilmiştir. Yahut bir orman yangınına sebebi olmuştur. Yani ortada işin bir hakikat tarafı vardır. Böyle mücerret mânada tanzim edilmeyen bir zabıt müddeiumuniye geldiği zaman, mutlaka bir suç unsuru arıyan mahkemenin bu şekildeki suç unsurları üzerinde göstermiş olduğu hassasiyet karşısında biz bakım ve muhafaza memurlarının hislerine hâkim olacağına kanaat getiremiyoruz.

REİS — İki dakikanız kaldı, efendim.

ŞEFİK ÇAĞLAYAN (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, gaye nedir? Gaye bakım ve muhafaza memurlarının ormanda her hangi bir kaçakçılık zuhurunda tanzim ettiği zabıtların infazı için her an mahkemeye celbedildiği takdirde, orman muhafaza ve bakım memurlarının ilgisi dolayısıyla mahkemeye celpleri anında ormanların boş bırakılması yüzünden kaçakçılık ve maazallah yangın vukubulacaktır ve efkârı umuniye üzerinde tesiri her halde iyi olmaktadır. İşte orman muhafaza memurları, bir mahkeme duruşması vesilesiyle, belki mahallin uzaklığı sebebiyle vazifesini terk ederek, üç gün mahkeme kapılarında, şehir sokaklarında beklemek ve dolaşmak vaziyetinde kalacaktır. Bir

yangın vukuunda bunları nasıl şehir ve kasabalardan tophıyacağız ve neye istinaden bu yangından onlara mesuliyet tahmil edebileceğiz? Bakım memurlarının işlerinin başından ayrılıp mahkemelere gitmeleri halinde hâkim, memura soracak ve bu zabıta memuru da zaptı aynen tekrar ediyorum, diyecektir. İşte zabıta memurunun mahkemeye kadar gelmesinden maksat, bu cümleyi mahkeme huzurunda tekrar etmesinden başka bir şey değildir. Esasen mahkeme zabıtta gösterilen suç unsurlarının üzerinde durur, ne zabıtla ve ne de zabıta memurunun ifadesiyle bağlı değildir. Bu itibarla, bizim vazifemiz ormanı korumak olduğuna göre, orman zabıta memurlarını, bu gibi sebeplerle ormandan, işi başından ayırmıyalm, bu ayrılışlar orman korumasını hakkiyle yapmaya mâni olur. Mesele bütün hâdiselerin, bütün incelikleriyle mahkemeye tevdi edilmesindedir. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Bekir Baykal

BEKİR BAYKAL (Ordu) — Muhterem arkadaşlarım, bakım memurunun mahkemeye, hilâfı sabit oluncaya kada, zabıt varakası için çağırılması veya çağırılmaması mevzuunda konuşmak istiyorum.

İşletme müdürü, bakım memurunu bir mın-takanın bakım memuru olarak tâyin etti. Bakım memuru da vazifesi başına gitti ve vazife başında bir kaçakçı ile karşılaştı, zabıt varakası tuttu ve mahkemeye gönderdi.

Şimdi, bir ay içerisinde, ayın ilk haftasında üç zabıt varakası, ikinci haftasında iki zabıt varakası, sonunda da bir zabıt varakası, hulâsa olarak ay içinde 10 veya 5 zabıt varakası tuttu. Bunu böyle kabul edelim.

Şimdi bu zabıt varakaları mahkemeye intikal etti ve her ay ne kadar kaçakçıya rasladıysa zabıt tutup göndermektedir.

Yeni tâyin edilen bir bakım memurunu mahkemeye çağırıldılar. Bakım memuru mın-takasını terk etmek suretiyle mahkemenin kendisine yaptığı tebligata uyararak elbetteki mahkemeye gelecektir.

Şimdi, bir defa mın-takası uzak olan bir bakım memuru, mın-takasından ayrılıp şehre gelebilmek için kendi kesesinden para sarf ederek gelir. Bunun için harcırah yaktır. Geri dönerken de tekrar otobüs ve saire masrafı verir. Bir de kendisinin ayrıca masrafı olur. Bu va-

ziyette bir memur tâyin edildikten altı ay sonra mın-takasından ayrılıp şehirde veya kasabada mahkemede vazife görür bir hale gelecektir. Üç gün şehirde ise bir iki gün de vazifesi başında bulunur. Bu memurun bir gün aklına şöyle bir şey gelebilir. Ben zabıt varakası tanzim ettiğim müddetçe mahkemenin yolunu tutmakta, bir sürü de cebimden masraf etmekteyim.

Binaenaleyh ne kadar az zabıt tutarsam o kadar kârlıyım düşüncesine sahibolabilir. Bunun tesiri altında başka türlü düşünmesi de mümkündür. Bu vaziyet karşısında devamlı olarak zabıt tutmasının ve mahkemeye çağırılmasının ben şahsan aleyhindeyim. Yani bakım memuru zabıtı müştereken tesbit etmelidir. Yanındaki iki memurla müştereken çalışırsa çok daha yerinde olur. Bugün ormanda bakım memuru binaları çift olarak yapılmaktadır. Temenni ederim ki bütün Türkiye'de çift olarak yapılır ve iki bakım memuru müştereken çalışır ve zabıtları müştereken tanzim ederler ve iki kişinin tuttuğu zabıt da, aksi sabit oluncaya kadar, mahkemece muteber olur. Memurlar da vazifelerinden ayrılıp şehir ve kasabalara gönderilmemiş olur.

Şimdi memurların kasabaya gideceğini vatan-daş da bilir. Yani tatbikatta realite bulur. Vatandaş, memurların ne zaman mahkemeye gideceğini bilir, ihzar varakası çıkıp çıkmadığını bilir. Kaçakçılık yapacak olan vatandaşlar kendilerini buna göre ayar eder. Hukukçu arkadaşlarımın beyan ettikleri mütalâaya diyeceğim yok, usulü muhakeme belki öyledir, zabıt varakası tutanın dinlenmesi icabeder. Ben-deniz, yalnız realitenin bu şekilde cereyan ettiğini ifade etmek için söz almış bulunuyorum.

REİS — Abdullah İzmen.

ABDULLAH İZMEN (Giresun) — Muhterem arkadaşlar; bu maddede, tanzim edilen zabıtların, hilâfı ispat edilinceye kadar muteber olduğu yazılıdır. Bu, müddeiumumi ve hâkimlerin hiçbir iddia dermeyan etmeden zabıtları muteber birer vesika olarak kabul edip geleni suçlu olarak mahkûm etmesi demektir. Birçok ahvalde mahkemeye gelenler, suçlu olarak gönderilenler, kendilerini müdafaa sadedinde, haklarında tanzim olunan zabıtların sahteliğini iddia edecek vaziyette değillerdir. Bunlar, ben suçlu değilim demekle iktifa ederler.

Meselâ; öyle zabıtlar vardır ki, bir adamın evinin civarına bir miktar kereste bırakılmıştır. Orman bakım memuru bunu burada görerek bir zabıt tutmuştur, bu zabıtlarla da o adam mahkemeye sevk edilmiştir. Bu şekildeki bir zabıtlarla bu vatandaş mahkemeye sevk edilir ve mahkûmiyeti sağlanmış olur ki, doğru değildir. Hiç değilse bu husustaki hükmü katiyetle koymıyalım; hâkimlerimize bir takdir hakkı bırakalım. Hâkim isterse çağırın, lüzum görmezse çağırmasın, ben bu hususta encümenin mütalâasını rica ediyorum.

REİS — Cevat Ülkü.

CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Muhterem arkadaşlarım; ben de yine (bu, hilâfî ispat edilinceye kadar muteber olup, hilâfî ispat edilmedikçe bunları imza eden memurlar mahkemeye celbedilemezler) ibaresi üzerinde durmak istiyorum.

Tatbikatta bulunan arkadaşlarım gayet iyi bilirler ki, bu gibi zabıt varakalarıyla mahkemelere sevk edilmiş olan suçlular çeşitli vaziyetlerde bulunurlar. Bir kere suçlu zanlısı dediğimiz vatandaşların, katiyetle o suç işlemiş olduklarını bidayette kabul etmemize imkân yoktur.

Sonra yine bu suçlu zanlısı dediğimiz bu kimselerin aynı suretle suçlarını kabul edip imza koyacaklarını bidayette kabul etmeye de imkân yoktur. Meselâ; zabıtların tekemmül ettirilmesi için hakkında zabıt tutulan kimsenin o zaptı imzalaması icabeder. Fakat imzadan istinkâf veya imtina gösterdiği anda bu orman memuru hiç değilse yine o civarda bulunan halktan ve köylüden bir iki kişinin, imza etmekten istinkâf etmiştir, veya imtina etmiştir şeklinde bir şerh verip tasdik ettirmesi icabeder. Bu şekilde zabıt varakalarıyla mahkemeye gelen her hangi bir kimse mahkemede zabıt varakası muhteviyatını ve hattâ zabıttaki yazılı hüviyeti külliye ret ve inkâr ettiği takdirde muhakkak ki yine mevcut orman memurunun çağırılmasına lüzum hâsıl olacaktır. Tafsil edeyim; suçlu dediğimiz kimse mahkemede, zabıttaki gösterilmiş olan şahsın kendi hüviyeti ile alakası bulunmadığını söyledi. Veyahut da ekseriya orman suçlarında rasladığımız bilhassa parmak mührü diye anılan daktiloskopi imkânına dahi imkân bulunamayacak şekilde bir sabit kalemin veya dolmakalem mürekkebinin karalamasından ge-

lişigüzel basılan bir parmak işaretinin kime aid olduğunun tesbitine ve hâkimin takdirine de imkân yoktur. Bu haliyle biz şayet orman memurlarını mahkemeye celbetmez, hilâfî sabit oluncaya kadar zaptı muteber addedersek o kimsenin hakikaten suçsuz mudur veyahut da hüviyetini saklıyan bir münkir midir şeklinde hâkimi tereddütlere sevk edeceğiz. Geçen celsede İzzet Akçal arkadaşımın da dediği gibi doğrudan doğruya bu zabıt varakalarıyla işi mahkemeye intikal değil, evveleminde Cumhuriyet müddeiumumiliğine verilmek ve onları da bir nevi deliller üzerinde tetkikatını yaptıktan sonra mahkemeye sevk en isabetli hal şekli olarak görüyoruz. Şefik Bey arkadaşım dediler ki; biz orman dâvasında büyük hassasiyet gösteriyoruz. Hattâ arkadaşlarımızın bir kısmı idam cezasını istemektedir.

Arkadaşlar, müeyyidelerin ağırlığı başka, o müeyyideleri isabetli tatbik etmek, faili bulup ceza vermek yine başkadır. Burada esasen müeyyide kısmında, orman suçlarından dolayı müeyyidelerin artırıldığı hepimiz görmekteyiz. Şu haliyle bir taraftan müeyyidelerin artırıldığı bir zamanda diğer taraftan faili de esaslı ve isabetli şekilde bulup hakkındaki delilleri ona göre tesbit ve cezayı da tatbik etmek mecburiyetinde kaldığımız unutulmamalıdır.

Sonra, muhakkak ki vazifeleri icabı olacak, en çok nakil suretiyle yerleri değiştirilen memurlar orman memurları arasında yapılmaktadır. Şu halde daima bu memurlar yabancı olan kimselerin tanmadıkları, hüviyetine vâkıf olmadıkları ve ekseriya da mütaaddit hüviyet taşımakta olduğunu gördüğümüz bir kısım orman içinde yerleşmiş ve bu işi kendilerine meslek edinmiş kimselerle karşı karşıya kalacaklardır. Haklarında tutulacak zabıtların, hilâfî sabit oluncaya kadar muteber bir vesika addedilmesini hatalı görmekteyiz. Temennimiz ve encünenden istirhamımız, orman memurları ile birlikte o civardan, veya en yakın köyden iki vatandaşın da zapta, imzaya iştirak ettirilmesi, evvel emirde bu vatandaşlar dinlendikten sonra bir hakkı müdafaa icabı veya zaptın hilâfî halinde memurların çağırılması şeklinde bir tashihle maddeyi değiştirmeleridir. Mümkün ise bu teklifimin, değilse İzzet Akçal arkadaşımızın taktirinin kabulünü rica ederim.

REİS — Sadettin Karacabey. (Yok sesleri)

Reşat Akşemsettinioğlu.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) —

Muhterem arkadaşlarım; 82 nci maddenin encümene iadesini muhtevi bir takriri Yüksek Reisliğe sunmuştum ve sebebolarak da, bu maddenin daha vâzih hükümler ifade etmesini ve bugünkü vuzuhsuzluğu gidermesini, tatbikatta bıraktığı fena neticelerin bu suretle önlemesini Muvakkat Encümeden rica etmiştim.

Bu zaptı, bugünkü maddeye göre tanzime yetkili olan orman bakım memurlarıdır. Yüzde 96 sı bu gibi zabıtları bir kişi olarak tanzim edecektir. Bakım memurları, bugünkü kanunda da kabul ettiğimiz şekle göre, bir bölgenin bakımına memur edilen kimsedir. Bunların çift olarak bir bölgede dolaşacaklarına dair ne bir talimatname, ne de bir nizamname vardır. Şimdi, eğer bir bakım memuru çift olarak dolaşıp da görmüş olduğu suçun delillerini elde ettikten sonra, kanunun diğer bir maddesinde görüyoruz ki, bunlar suçun işlendiği köy muhtarına veya bu mntaka belediyesine tevdi ediliyor. Yani bunlar yed'i emin oluyor. Bunlara yed'i emin olarak bu suç delilleri teslim ediliyor da, acaba kendi tanzim ettikleri bu zabıtta, bu mevzu hakkında onların bilgileri veya ademimafûnatları hakkında bir imza almak lüzumunu neden duyulmuyor. Sadece müstakil olarak bir zabıt tanzim ediliyor. Şu halde burada bir ârıza var arkadaşlar. Niçin zabıt tutulacak, zabıt, ormandan kaçakçılık yapanlar hakkında tutulacak. Bu hususta kısaca mâruzatta bulunayım: Kaçakçılık iki türlüdür: Birisi köylünün zâti ihtiyacını temin zımnında. Yani orman idaresi köylüye ev yapmak için ihtiyacını verecek, yapmak için ihtiyacını verecek, alet yapma ihtiyacını verecek, fakat bütün bu ihtiyaçları verildiği halde, her nedense, köylü ormanı sevmediğinden yeniden kaçakçılık yapacaktır.

Şimdi burada vicdani düşünürsek, eğer köylümüz hakikaten kanunun tarif ve tâyin ettiği şekilde orman idaresinden bütün ihtiyaçlarını zamanında almış olsa, tekrar bu ihtiyacını almak için binbir tehlikeye girer mi? Acaba bu ihtiyaçlarını köylü zamanında alabilecek midir? Bu mevzuda kanun da hiçbir madde sevk edememiştir. Bu ihtiyaçları vaktinde vermiyen memur hakkında 230 ncu maddeden daha ağır bir madde koymuş mudur? Hayır. Halbuki aşağıda görüleceği gibi orman cezaları 2, 3, 4 misli yük-

selmiştir. Şu halde burada bir muadeletin bahis mevzuu olduğuna asla kaani değilim.

İkinci nevi kaçakçılık; bir an takdirinize arz edeceğim, müsaade buyurursanız, bu işin nasıl cereyan ettiğini tetkik ettim, söyleyeyim: Bolu'lu olduğum için ve o bölgede cereyan eden hâdiseleri daha yakından bildiğim için bu işin iç mekanizmasını tamamiyle âcizane tetkik etmek istedim ve ettim. Müsaade ederseniz ikinciye de anlatayım.

Şimdi arkadaşlarım; ikinci nevi kaçakçılık, bugünkü orman rejiminin çok büyük hata içinde, şekilsiz, hudutsuz israflarının neticesinden doğmuştur. Çünkü kereste büyük fiyat tereffüleri gösterince birçok kimseyi cezbetmiştir. Eğer biz bunlara ağır masrafları, israfları yaptırmayıp da kereste fiyatlarını normalin altında tutabilse idik, kaçakçılık olmazdı. Bir kamyon, 12 m³ kereste yükler. Piyasada kereste 40 lira olsa idi, bu miktar kereste ancak 480 lira ederdi. Bu takdirde de 400 liraya yalnız kamyon oraya gitmiyeceğinden, taşımak için kamyon bulunamazdı. Halbuki bir de kaçakçının ilk temin ettiği adamlara ve buna müsaade ve müsamaha edenlere vereceği paralar vardır. Şu halde doğrudan doğruya orman mahsullerinin fiyatlarını en asgari hadde indirmeliyiz. 6 nci madde üzerinde, mülhak bütçenin kaldırılmasına ait taleplerimiz münakaşa edildiği bir zamanda, biz üzüntü duyuyoruz. Kereste fiyatları katıyen bu şekilde tutuldukça, gerek orman memuru gerek kaçakçı bu yüksek fiyatlar karşısında her türlü fenalığı irtikâbetmekten çekinmez.

REİS — Reşat bey, madde, zabıtları imza edenlere aittir.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Devamla)
Mâruzatım da odur.

REİS — Vakit on dakikaya inhisar ettiği için zamandan kaybetmemeniz için hatırlatıyorum.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Devamla)
— İşte, efendim, mekanizma tamamen budur.

Üçüncü olarak şunu arz edeyim:

Hilâfı sabit olan zabıtlar mahkemece nazarı itibara alınmıyacak. Kıymetli arkadaşlarım bu nokta üzerinde kâfi izahatta bulundular. Biz eğer tatbikatta olan şu şekile yine devam edersek, cvvelece de arz ettiğim gibi, son derecede mahzurludur. Bir bakım memuru bölgesinde

dolaşmaktadır. Bir suç işlendiğine kaani ise suçluyu yakalamıştır, zabıt tutmuştur - ki ekseriya suçlu bu yakalanan adam değildir. - Filân şahıs suç işlemiş, ya şehre inmekte veya beraber oturduğu binaya gitmekte arkadaşlarına imza ettirmektedir. Görmeden köy halkı nasıl imza eder. Eh... görmeden memur başka bir arkadaşına nasıl imza ettirir. Tatbikat böyle değil midir? Çok rica ederim, 500 bin dâva - ben böyle söylüyorum, Encümen Sözcüsü arkadaşım bunun 550 bine çıktığını ifade buyurdular - önümüzdeki sene yarım milyona çıkacak ve bu kadar vatandaş haksızlığa uğriyacak ve bunlardan ancak pek az kısmının işlediği suç sabit görülerek mahkûm olacaktır.

Hilâfı sabit olduğu ve vatandaş da bunu isbat ettiği takdirde, idarenin bunlara tazminat ödemesi lâzımdır. Şu olmuştur, bu olmuştur. Türkiye'de yalnız iki mevzu üzerinde tazminat ödenmesi kabul edilmiştir. Bunlardan birincisi, iera memurlarının, diğeri de tapu memurlarının yaptığı hatalar dolayısıyla... Bir de bunlara orman memurlarını koyalım. Bu da o iki mühim mevzu kadar mühimdir. Dokuz milyon insanın daima istirahatı kalb ile yaşayacağı memlekette bu hüküm konduğu takdirde, artık zaptın falan veya filân tarafından tutulması endişesi olmaz. Hilâfı sabit olduğu takdirde bütün zararlara aynı mahkeme hükümsin. Böyle bir hüküm koyabilir miyiz? Bu esbabı mucibeye binaen maddenin geri alınmasını rica ettim. Bütün teferüatıyla teknisiyen, hukukçu arkadaşlarımız münakaşa ederek bu mevzuu tamamiyle bugünkü mevzuattan dışarı, fakat yarınki, istikbale uygun bir şekilde tekrar buraya getirsinler.

Bu husustaki takririmin kabulünü tekrar arz ve istirham ediyorum.

REİS — Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. MUHARRİRİ HÜSEYİN AGUN (Rize) — Muhterem arkadaşlar, 82 nei madde üzerinde arkadaşlarımız bilhassa; bu zabıtların hilâfı sabit olmadıkça memurların vazifeleri başından mahkemeye çağrılmaması mevzuu doğmuştur. Muhterem arkadaşlar, Akşemsettinoglu arkadaşımız burada bâriz misaller verdiler. Kendi görüşlerinde haklı olabilirler. Biz bunu encümende arız ve amik tetkik ettik. Bu maddeyi orada mevcut hukukçu arkadaşlarımızın da mütalâa ve fikirlerini alarak, hâkimin karşısına gelen iki kaçakkçı : Evet bu

ağaçları ben kestim dedikten sonra ve zabıt varakasıyla mutabakat hâsıl ettikten sonra bu memurların ormandaki vazifelerinden ayrılarak mahkemeye gelmelerini bilmem ki, hâkim ister mi? İstemez. Biz, (hilâfı sabit oluncaya kadar) tâbirinden, müddeiumumi, hâkim delilleri araştırmaz gibi bir mâna kasdetmedik, doğrudan doğruya ormanları muhafazaya memur olan ormandaki bakım memurlarını muhterem Bekir Bey arkadaşımın yerinde izah ettiğini misaller tahtında mütalâa ettik.

Şimdi Reşat Akşemsettinoglu arkadaşımız misal verdiler ve zabıt varakalarını ihtiyar heyetleri imza etsin dediler. Ben de kendi vilâyetlerinden bir misal vereceğim. Bolu vilâyetinin Göynük kazasında ihtiyar heyetleri de dâhil olarak bir fabrika kurmuşlardır. İhtiyar heyetinin dâhil olduğu bu fabrikada her hangi bir kaçakçılık vukubulursa ve memurlar da bu hususta ormanda bir zabıt varakası tanzim ederlerse, fabrika ile müşterek olan ihtiyar heyeti bu tanzim edilen zabıt varakasını köyde imza edecekler midir? Bunların mesuliyeti elbette karşılıklı olacaktır. Orman memurlarının binaları, telefonları iki memur esasına göre yapılmıştır. Ormanda oturan memurun yalnız başına oturmaması için bu esas göz önünde tutulmuştur. Aileleri olanlar aileleriyle, bekâr olanlar da lojmanlarda oturmaktadırlar. Esasen zabıt varakası ihticaca salih bir belge değildir.

Kereste fiyatının yükselmesinin de kaçakçılığı tevlidettiğini söylediler.

Muhterem arkadaşlar; biz burada muhtelif kanunlar çıkardık. Devlet memurlarının aylıkları 5 - 6 misli artırıldı. Bundan 20 sene evvelki Devlet masraflarıyla bugünkü arasında çok büyük fark vardır. Elbette ki, bu hacim artışlarından her daireye inikâslar olmuş ve onların masrafları da yükselmiştir.

Sonra, orman içi köylümüzün kalkınma yükü % 70 orman idaresinin üzerindedir. Köylü kendi vasıtalarıyla, arabasıyla, atıyla orman idaresinin işini yaptığı zaman, eskisi gibi bu işi 5 - 6 liraya yapmamakta ve kerestenin metre kübünün nakli için 60 - 70 lira almaktadır. Bütün bu masraflar şüphesiz ki, orman idaresinin kereste maliyetini yükseltmekte ve bütçesini kabartmaktadır. Fakat netice itibarıyla düşünülürse bütün bu paralar, muhtelif kanallarla yine köylümüzün cebine akmaktadır.

Muhterem Bekir Bey arkadaşımız, orman zabıta memurlarının, vazifeleri başından ayrılmalarını teminen lüzum görülmedikçe mahkemelere ifade vermek üzere götürülmemelerini ifade buyurdular. Biz de bu maksatla, zabıtların aksi sabit olmadıkça orman memurlarının mahkemeye çağırılmamalarını göz önünde bulunduk. Bunu tebarüz ettirmekle arkadaşımı tatmin etmiş olduğuma kaaniim. Encümen bunu başka istikamette mütalâa etmemektedir. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Reyhan Gökmenoğlu, buyurun.

REYHAN GÖKMENOĞLU (Konya) — Muhterem arkadaşlarım, müzakere etmekte olduğumuz Orman Kanununun 82 nci maddesinin geçen inikatta görüşülmesi sırasında kıymetli hatip arkadaşlarımız tarafından, yanlış anlamış isem, orman memurlarının tanzim edecekleri zabıt varakalarının, muhtar veya ihtiyar heyeti âzasından birisinin de imzalaması lâzımgeleneceği ve hüviyeti tesbit edilemiyen suçluların vakit gecirilmeden en yakın zabıta âmirine götürülür, kaydından başka en yakın köye götürülmesi hususunda bir hüküm vaz' olunması icabedeceği ve zabıt varakalarının hilâfı fspat edilmedikçe imza eden memurların mahkemeye celbedilmeyeceği hakkındaki kaydın mahzurlu bulunduğu yolunda mütalâa beyan ettiler.

Bendeniz de hâkim olarak orman dâvalarına bakmış ve orman mıntakasında bulunmuş bir arkadaşımız olmam hasebiyle bu maddeye mütaallik fikirlerimi ve maddenin fayda ve mahzurlarını izaha çalışacağım.

Memurlar tarafından tanzim olunacak zabıt varakalarının bunlardan gayrı kimseler tarafından imza edilmiş olması, bu varakaların tevsiki bakımından elbette yerinde bir fikirdir. Ancak orman memurları köylerden uzak bulunan dağda ve orman içerisinde ağaç kesen bir şahsı yakaladıkları zaman, orada, muhtar veya ihtiyar heyetinden bir zatı veya başka bir kimseyi bulmaları mümkün olmayabilir.

Maddeye, memurlardan gayrı kimselerin de zabıt varakalarını imzalıyacıkları kaydını mutlak olarak vaz'edecek olursak, o zaman, zabıt varakasını imza ettirmek için suçlunun vaka mahallinden alınarak köye götürülmesi veya memurlardan birisinin suçlunun yanında kalarak diğerinin köye gidip bir şahsı vaka mahal-

line getirmesi zarureti hâsıl olacak ve bu hal ise gerek suçlunun ve gerekse memurların beyhude yere işlerinden alıkonulmasını tevlihdectir. Bundan sarfı nazar, mahalli vakada bulunmayan bir kimsenin zabıt varakasını imzalamasının ne dereceye kadar doğru olacağını takdirinize bırakırım. Yalnız bu zabıt varakalarının hepsi ormanda değil, bazan suçlunun yakalandığı şehir, kasaba ve köylerde de tanzim olunabilir. İşte bu gibi ahvalde memurlardan gayrı kimselerin zabıt varakalarını imza etmeleri lüzumludur. Bu itibarla maddeye, varsa hazır bulunanlar tarafından imzalanır, kaydını koymak faydalı olur.

Diğer noksan olan bir cihet de zabıt varakasını suçlunun imzalayıp imzalamaması keyfiyettir. Maddede bu hususta bir sarahat yoktur. Gerçi zabıt varakaları kaide olarak suçlulara imza ettirilir. Fakat maddede bir sarahat olmazsa imza ettirilmemesi de bir noksanlık sayılmaz. Bu itibarla diğer hususi kanunlarda olduğu gibi maddeye de, zabıt varakasının suçluya da imza ettirilmesi hakkında vuzuh verilmesi lâzımdır.

Bu maddenin son fıkrasında, hüviyeti tesbit edilmeyen suçlular vakit gecirilmeksizin en yakın zabıta merkezine götürülür, denilmektedir. Bence bu fıkranın bu şekliyle kalması mahzurludur. Çünkü; bir kimse ormandan ağaç keserken yakalandı. Yanında bir vesika bulunmadığından hüviyetini ispat edemedi. Vaka mahalline de yakın bir köy var. Fakat maddede sarahat bulunmadığından suçluyu, hüviyetini tesbit edemediğimizden yakın köye değil, buraya daha uzak mesafede bulunan karakola göndermek mecburiyetindeyiz. Gerçi anlayışlı bir orman memuru, maksat suçlunun hüviyetini tesbit olduğuna göre uzak bulunan zabıta merkezine değil daha yakın bir köye götürerek hüviyetini tesbit edebilir. Fakat anlayışsız bir memur da kanun hükümlerini tam mânasiyle tatbik etmek için yakın köyü bırakarak daha uzak bulunan karakola gider. Buna niçin gittin diyemeyiz. Aksi de mümkündür. Vaka mahalline karakol daha yakındır, o zaman da köye değil karakola götürmek lâzımdır. Bu itibarla maddeye, en yakın köy muhtar veya ihtiyar heyetine ve bunlarla da tesbiti mümkün değilse en yakın zabıta âmirine götürülür, şeklinde sarahat verilmesi yerinde olur kanaatindeyim.

Zabıt varakalarının hilâfı ispat edilinceye kadar muteber olması ve hilâfı ispat edilmedikçe bunları imza eden memurların mahkemeye celbedilmemeleri keyfiyetine gelince, zabıt varakalarının hilâfı ispat edilinceye kadar muteber sayılması hali yalnız bu kanuna konmuş bir hüküm değildir. Birçok hususi kanunlarda aynı hüküm mevcuttur. Meselâ, 394 sayılı Hafta tatili Kanununun 9 ve Hayvanların sağlık zabıtası hakkındaki Kanunun 66 ncı maddelerinde zabıt varakalarının hilâfı sabit oluncaya kadar muteber sayılacağı hakkında sarahat vardır. 1918 sayılı Kaçakçılık Kanununun 54 ncü maddesi aynı hükmü ihtiva etmekte ve hattâ hilâfı ispat edilinceye kadar zabıt varakaları mümzilerinin mahkemeye çağırılmamaları hususunda da sarahat bulunmaktadır.

Keza, 5653 sayılı Orman Kanununun 125 ncı maddesinde de, tutanakların aksi ispat edilmedikçe imza eden memurlar mahkemeye celbedilemez, denilmektedir. Buradaki ispat, hukuki mânada anladığımız mahkemece sabit görülmüş, karara bağlanmış mânasına olmayıp zabıt varakasının hilâfını iddia etmek mânasında anlamak lâzımdır. Ve tatbikat da bu merkezdedir. Temyiz kararı da bunu müeyyettir.

Eski orman kanununda zabıt varakaları mümzilerinin çağırılmıyacağı hakkında sarahat bulunmuş olmasına rağmen muayyen ahvalde mümzilerin çağırılması mahkemenin kanaatini teyit bakımından lüzumlu görülmüştür.

Buna dair Temyiz Mahkemesi kararları da vardır. Bu vesile ile bir tanesini okuyorum : «Maznunun talimatla yapılan sorgusunda ormandan ağaç kesmediğini ve kendi hüviyetinin başkası tarafından verilmiş olabileceğini beyanla suçu inkâr eylemesine göre zabıt varakası mümzileri çağırılıp dinlenerek; orman içinde ağaç kesip, maran yaparken yakalanan şahsın hakkında dâva açılıp maznun olup olmadığı teşhis ettirilmeyen mahkûmiyet kararı verilmesi yolsuzdur.» Bu gibi pekçok misaller vardır.

Malûmu âliniz, ceza mahkemeleri gösterilen delillerle mukayyedolmadığı gibi muayyen ahvalde ikrar da hükmü medar olabilecek bir delil sayılmıyabilir. Bu itibarla zabıt varakalarının aksi ispat edilinceye kadar muteber sayılması keyfiyeti, suçlu zabıt varakasını kabul ettiği takdirde zabıt varakaları mümzilerini dinlemeden mahkeme hükmünü verebilecektir, demektir.

Bundan da maksat, muhakemenin sürünce mede kalmamasını ve işin süratle intacına mâni olunmamasını ve gelişigüzel iddiada bulunulmamasını teminden ibarettir. Çünkü; ekseri ahvalde, suçlular, işi uzatmak maksadiyle suçunu ikrar etmeyip isnadolunan fiille alâkalı bulunmadığını ve zabıt varakasını kabul etmeyeceğini söylerler. Ve bu hususta bir delil de gösteremezler. Binaenaleyh işlerin uzaması ve dâvaların süratle intacını temin için zabıt varakasının hilâfı hakikat olduğunu iddia eden suçlunun bu iddiasını teyidedecek delilleri göstermesi lâzımgelceği kanaatindeyim. Bundan başka, arkadaşlarımızın ifade ettikleri gibi orman mıntakasında bulunan mahkemelerimizin mevcut işlerin yarısından fazlası orman dâvalarına aittir. Her mıntakada bir iki orman memuru bulunduğu ve ayda asgari 40 - 50 zabıt varakası tanzim edilerek mahkemeye tevdi edileceğine göre bu dâvaların görülmesi sırasında orman memurlarını her zabıt varakasından dolayı mahkemeye celbedecek olursak bu memurların vazifelerine gitmiyerek mahkemenin bulunduğu yerde ikamet etmeleri icabeder. Ve dolayısıyla orman memurları asli vazifelerinden uzaklaştırılmış ve orman tahribatına sebebiyet verilmiş olur. Diğer taraftan zabıt varakasının aksini iddia ve sahteliğini isbat etmek de suçlunun müdafasına ve müdafaa hakkının kutsiyetine taallük eden bir keyfiyettir, bundan da sarfı nazar edilemez. Bu itibarla Kaçakçılık Kanununda olduğu gibi dâvaların süratle intacını temin ve memurları asli vazifelerinden alıkoymamak ve orman tahribatını önlemek için suçlunun kavli mücerredinde kalan her türlü delilsiz iddia üzerine zabıt varakasını imza eden memurlar mahkemeye çağırılmamalı ancak zabıtın aksini iddia eden maznun mahkemeye delil göstermeli ve mahkeme bu müdafaaı ve delilleri tetkik etmeli maznunun iddiasını haklı gösterecek sebepler varsa o zaman zabıt varakasını imza etmiş olan memurlar da mahkemeye çağırılmalıdır. Zira sırf mücerret ve delilsiz bir iddia üzerine memurları mahkemeye celbetmek, hem işin ve dâvanın sürünce mede kalmasını ve hem de memurların uzun müddet asli vazifelerinden ayrılmalarını intaç eder. Bu itibarla bunları muhtevi olmak üzere

maddenin değiştirilmesini arz ve teklif ediyorum. Takririm şudur :

Yüksek Reislığe

Şifahen arz ettiğim sebeplere binaen 82 nei maddenin aşağıda yazılı olduğu şekilde kabulünü arz ve teklif ederim. 27. VIII. 1956

Konya Mebusu
Reyhan Gökmenoğlu

«Madde 82. — Orman memurları, bu kanun hükümlerine muhalif hareket edenlerin hüviyetlerini, ikametgâhlarını ve suçlarının mahiyetini tesbit ile kendileri, suçlu ve varsa hazır bulunanlardan en az iki kimseye imzalattıracakları bir zabıt tanzim ederler.

Hüviyeti tesbit edilemeyen suçlular vakit geçirilmeksizin en yakın köyün muhtar veya ihtiyar heyetine ve bunlarla da tesbiti mümkün olmazsa en yakın zâbita merkezine götürülürler.

Memurlar, vakit geçirmeksizin bu zabıtları bağlı buldukları âmirlerine gönderirler. Âmirlerce tetkik edilerek en kısa bir zamanda mahallî Cumhuriyet müddeiumumiliğine verilir.

Bu zabıtlar hilâfı ispat olununcaya kadar muteberdir. Zabıt varakasının hilâfını iddia halinde, maznun, mahkemeye bu iddiası hakkında kanaat verecek deliller gösterir. Ve mahkeme bu müdafaayı tamika şayan görürse delillerini istima ve tetkik eder. Neticede maznunun iddiasını haklı gösterecek bâzi sebepler karşısında kalırsa ancak o takdirde, zabıt varakasını imza etmiş olanları çağırıp dinledikten ve başka deliller varsa inceledikten sonra hâsıl edeceği kanaate göre dâvayı intaceder.»

Gerek komisyonun ve gerekse hükümetin teklif ettiğim maddeye itirazda bulunmayacağına kaaniim. Takdir Yüksek Heyetinizindir. Mâruzatım bundan ibarettir.

MUVAKKAT ENCÜMEN NAMINA VACİD ASENA (Balıkesir) — Efendim; mevzu hakkında konuşan arkadaşlar bilhassa bâzi rakamlara müsteniden Heyeti Celileye mâruzatta bulundular. Bunlara karşı kısaca izahatta bulunacağım.

1937 senesinden 1955 senesi sonuna kadar 19 sene zarfında işlenen orman suçlarının mecmun 562 542 dir. Bir seneye, vasatı olarak, 29 675 suç isabet ediyor. Bunu on ikiye taksim

ettiğimiz takdirde bir ay içinde vukua gelen suçların adedi de 2 472 den ibarettir. Bu rakamı da güne taksim edersek bir günde bütün orman sahalarında irtikâbedilen fiillerin yekûnu 82 den ibaret kalıyor. Türkiye'ye teşmil ettiğimiz takdirde bu taaddilerin günlük olarak ne miktara takabül ettiğini elbette Yüksek Heyetiniz çok iyi takdir edecektir.

Şunu da belirtmek istiyorum ki; hâlen Türkiye'de orman sahalarında fiilen vazife görmekte bulunan bölgelerin adedi 762 dir. 762 bölgede bir gün içinde ancak ve ancak 82 suç vakası müşahade edilmektedir.

NIHAT İYRİBOZ (Aydın) — Bu rakam az mı beyefendi?

VACİD ASENA (Devamla) — Biz az da demiyoruz, çok da demiyoruz. Fakat rakamların belâgati muhakkak ki, Yüksek Heyetin takdirine medar olacaktır.

İZZET AKÇAL (Rize) — Bu rakamlar nereden alınmıştır? Bunların hakikata uygun olmasına, mahkemelere gelen dâva adedine göre, imkân yoktur.

VACİD ASENA (Devamla) — Efendim bu rakamlar Orman Başmüdürlüğünden alınmıştır. Bunların sıhhati üzerinde tereddüde bence imkân yoktur. Kendim, şahsı âcizi buna imkân görmüyor ama arkadaşlardan her hangi bir rakamların sıhhatinden şüpheye düşerse benim gibi Orman Başmüdürlüğüne müracaat etmek suretiyle, yazılı veya şifahi, bunu kayıtlara istinaden tahkik edebilirler. Nihayet bu da milletvekilinin mürakabe vazifesindedir. Her ne olursa olsun istinadettiğim rakamları hilâfı hakikat bulmaya hakkımız yoktur. Çünkü, bunlar beynelmilel teşekküllere gönderilecek olan kayıtlardan çıkarılmıştır.. Aynı zamanda arkadaşlara yol gösterecek kadar bir salâhiyeti de kendimde görmüyorum.

Muhterem arkadaşlar; bu hususları belirttikten sonra şunu da arz etmek isterim ki; orman idaresi orman bölgelerinde her türlü inzibati tedbirlere müracaat için teşkilât kurmuştur. Bu teşkilâtı eldeki imkânlarla göre tevsi edeceği de aşkârdır. Ezcümle Kocaeli, Sakarya, Sivas ve İstanbul vilâyetlerinde motörlü ekipler vücuda getirilmiştir. Bu ekipler mütemadi surette ormanları nezaret ve murakabe altında bulunduruyor. Bu ekipler asgari üç kişiden ibarettir. Hattâ bâ-

zı mahallerde personel adedi dörde veya daha ziyade iblâğ edilmektedir.

Binaenaleyh komisyonumuzun noktayı nazara göre, Reyhan Gökmenoğlu arkadaşımızın yapmış olduğu teklif, bu maddenin tatbikatı bakımından vuzuhu daha ziyade ihtiva edeceğinden, maddenin tahriri için encümeneye verilmesini istirham ediyoruz ve geri alıyoruz.

REİS — Encümen maddenin redaksiyonu için ve yeniden tetkik etmek üzere geri verilmesini istiyor.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Geri almamıza lüzum kalmadı. Reyhan Bey arkadaşımızın teklifini madde olarak kabul ediyoruz.

REİS — Efendim, nizamnameyi tatbik etmek icabettiği için son söz mebusundur. Daha söz alan arkadaşlarımız vardır. Biz Dâhilî Nizamnameye riayete mecburuz. Yalnız, encümen maddeyi geri aldığına göre Hasan Hayati Bey gene konuşmak isterler mi, yoksa istemezler mi, bilmem?

HASAN HAYATI ÜLKÜN (Niğde) — Vazgeçtim.

REİS — Bir husus daha var efendim. Reşat Akşemsettinioğlu arkadaşımız Encümen Sözcüsü Hüseyin Beyin kendisine satıştığından bahsile söz istemektedirler. Riyaset böyle bir satışma olmadığı kanaatinde. Hüseyin Bey de, tarizkâr mahiyette söz söylemedim dediler. Şayet Reşat Bey ısrar ederlerse bu hususta Dâhilî Nizamnameyi tatbik edeceğim.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) — Hayır, ısrar etmiyorum.

Yüksek Reisliğe

82 nci madde üzerindeki müzakereler kâfidir. Oya vaz'ını arz ve teklif ederim.

Kocaeli Mebusu
Cemal Tüzün

REİS — Aleyhinde buyurun efendim, İzzet Akçal.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım; komisyon Reyhan Bey arkadaşımızın teklifi üzerinde mutabık bulunduğunu beyan etmiştir. Söz alan üç arkadaşımız daha vardır. Reyhan Beyin verdiği malûmat üzerine konuşmak isteyenler de vardır. Ben şahsen Reyhan Beyin arz ettiği malûmatın ceza usulü muhakemelerinin almakta bulunduğu şekil muvacehesinde yersiz olduğu kanaatindeyim. Orman içinde ve orman kenarında ya-

şayan vatandaşların aleyhinde, teminatsız bir istikamete doğru, maddenin sevk edilmekte olduğu kanaatini taşımaktayım. Bu itibarla rica ediyorum, söz almış daha üç arkadaş vardır, bunlar da konuşsunlar, salim olarak bir neticeye varalım.

REİS — Kifayet takririni okuduk. Aleyhinde bir arkadaşta, nizamname gereğince söz verildi, konuştu.

Kifayeti reye arz ediyorum. Kabul edenler lütfen işaret versinler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Hasan Hayati Ülkün.

HASAN HAYATI ÜLKÜN (Niğde) — pek muhterem arkadaşlarım, kanunun (tahkikat ve takibat) a dair olan faslının en mühim kısmını 82 inci madde teşkil etmekte olduğundan bu madde üzerindeki fikirlerini açıklayacak arkadaşların sabrınıza lâyük olduğu kanaatindeyim. Bu madde orman suçlarının süratle görülmesini derpiş etmekte ve buna ait lüzumlu tedbirleri ihtiva etmektedir. Bu meyanda orman suçlarına dair zabıtların nasıl tutulacağına da işaret etmiştir ve yine bu madde zabıtların hilâfı sabit oluncaya kadar, sürati temin zımında, mahkeme hükmüne mesnet ittihaz edileceğini meydana koymaktadır.

Ben de burada eksik kalan kısımlara işaret edeceğim. Bütün bunları tadat ettikten sonra 79 ncu madde ayrı bir zabıttan bahsediyor. Ve suç delilleri diyerek bunu suça mütedair olan zabıtlardan ayırıyor. Suç delillerine dair tutulan zaptın muhtevasının da maddede zikredilmesi yine hâdisenin açıklanması ve mahkemenin tenevvür etmesi bakımından faydalı olacağı kanaatindeyim. Hükme medar olmak üzere, zabıtların hilâfı sabit oluncaya kadar muteber olacağı hususundaki işaret yerindedir. Tahkik şekline mahkemenin itibar etmesi icabeder. Şu kadar ki, suçluya müdafaa hakkı verilmeden, hilâfı iddia ve ispat edilmeden mahkemelerce ve kanun nazarında kabul edilmiş bulunması hatahdır. Zaptın mümzilerini hilâfı sabit olduktan sonra dinleyecek demektir. Bundan bir fayda olmayacağı malûmdur. Binaenaleyh eğer zaptın mümzilerini dinlemek icabediyorsa hilâfı sabit olduktan sonra değil, hilâfı sabit olmadan dinlemelidir. Bu zaptın hilâfını iddia edenlerin gösterdiği deliller gerektirirse mahkemece kabul edilmesi tanınmalıdır.

Muhterem arkadaşlarım, bir de hüviyeti tesbit edilmeyen suçluların en yakın zabıta merkezine götürülmesi derpiş edilmiştir. Buna itiraz eden arkadaşlar olduğunu görmekteyiz. Bendenizce bu, yerindedir. Bendeniz bu kabil dâvaları rüyet ederken öyle şeyler gördüm ki karşımıza celbedilen kimseler sekiz on yaşındaki çocuklarla, hiç haberi olmayı ve bu işle ilgisi bulunmayanlardan ibaretti. Binaenaleyh hüviyet tesbiti suçların takibinde ehemmiyetli bir mevki almaktadır. Bu takdirde en yakın merkeze götürülmesini pek fazla görmemekteyim. En basit dâvalarda bile suçluların en büyük zabıta merkezine götürülmeleri yerindedir. Reyhan Gökmenoğlu arkadaşımızın suçluların en yakın köye götürülmesi hususundaki teklifi bir fayda temin etmeyeceği gibi başka bir garabet de arz ediyor. Suçluyu yakalayan memur, suçlunun arkasında dolaşmak zaruretinde kalıyor. Bir köye götürecektir, orada bilen bulunamayacak, başka bir köye götürecektir, orada da bilen bulunmayacak, diğer bir yere daha gönderecek. Zaten zamanından tasarruf etmeyi düşündüğümüz orman memurlarını mütemediyen suçlunun arkasında dolaşacaklar. Mükellef tutmaktayız. Bunun en mâkul yolu, en yakın karakola götürmektir. Orman teşkilâtı kasden en uzak bir karakola götürmeyi düşünen memurlara lüzumlu direktifleri vermiş bulunacaktır. Bir başkası da, Orman Umum Müdürlüğünün zabıt nümuneleri tabettirip memurlarına dağıtması da faydalı olacaktır. Mahallinde tutulan zabıt eksik oluyor hem de memurların vakitlerini alıyor. Bunları tanzim edecek olan memurlar belki de adli ve hukuki cephelerden yeter derecede ehil olmadıklarından mahkemeler bu gibi eksikler karşısında müşkülâta uğramaktadır. Ben de Orman Umum Müdürlüğünden rica ederim, nümunelerini tabettirip dağıtılmalarının faydalı olacağı kanaatindeyim.

Bu maksadı temin sadedinde faydalı olacağını zannettiğim şöyle bir tadil teklifi hazırladım :

«Madde 82 — Orman memurları bu kanun hükümlerine muhaliflerini hareket edenlerin hüviyetlerini, ikametgâhlarını, suçlarının mahiyeti varsa delillerini, suç mahsullerinin mümkün mertebe nev'i ve miktarını, suç âlet ve nakil vasıtalarını tesbit ederek buna dair tanzim ettikleri zabıt varakasını vakit geçirmeksizin

bağlı buldukları âmirlerine gönderirler. Âmirlerce bu zabıtlar en kısa bir zamanda tetkik edilerek Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilir.

Bu zabıtlar hilâfı sabit oluncaya kadar muteber olup, dâva açılmasına ve hüküm tesisine kâfi mesnet teşkil eder, hilâfı hakkında iddia ve deliller gerektirmedikçe onları imza eden orman memurları mahkemece dinlenmez.

Kanaat verici surette hüviyetleri tesbit edilemeyen veya 80 nci maddeye göre yakalanmış olan suçlular gereği yapılmak üzere derhal en yakın zabıta merkezine götürülür.»

Madde devam ediyor: Bu zabıtlar, hilâfı sabit olmadıkça muteberdir.

Encümen de bunu başka şekilde ifade etmiştir. Fakat ben, alışılan bir hukuki tabir, bir şekil olarak, fıkrayı bu şekle ifrağ etmiş bulunuyorum. Bu suretle bu zabıtların muteber olup dâva açılmasını, müddeiumumilerin takdir hakkını göstermemesi için, dâva açılmasına mesnet teşkil eden, hilâfı hakkında iddia ve delilleri gerektirmedikçe, bunu imza eden orman memurlarının dinlenmemesini teklife koyduk. Malûmu âliniz muhtarlarımıza vazife veriliyor, veya oradaki zabıta âmir ve memurları ve jandarmalara ormanda vazife verilmektedir, şahitler de bulunabilir. Bu zaptı imzalayanlar muayyen orman memurları, muhtar veya jandarma memurları bulunmuş olabilir. Bunu tefrik etmek için «imzalayan orman memurları mahkemece dinlenmezler,» şeklini tercih ettik. Muhtar vardır imza etmiştir; jandarma vardır imza etmiştir ve saire..

Hüviyeti tesbit edilemeyen veya 80 nci maddeye göre yakalanmış olan suçluların, gereği yapılmak üzere derhal en yakın zabıtaya götürülmesi yerinde olur.

REİS — Hayati Bey müddetiniz bitmek üzeredir.

HASAN HAYATİ ÜLKÜN (Devamla) — Arkadaşlar, suçlu yakalanacak. Bu yakalanan suçluyu orman idaresi ne yapacak? Bunun için de bu kaydı koyuyorum.

Bunu zabıtaya götürsün. Zabıta ne yapacak Elbette gereğini yapacak.

Bendeniz bu teklifimi yüksek tasviplerinize arz edilmek üzere takdim ediyorum.

REİS — Tefvik Şenöcak.

TEVFİK ŞENOCAK (Erzincan) — Muhterem arkadaşlarım, 82 nci madde üzerinde lehte ve aleyhte, gerek hukukçu gerek tatbikatçı arkadaşlarımız konuştu. Zabıt varakalarının asgari beyyine kuvveti nedir? Evvelce hukuk fakültelerinde okunan bir tatbikatı cezaiye dersi vardı. Orada zabıt varakaları muhtevası itibariyle lâzım olan hususları kaydetmekle beraber hazır bulunanlar tarafından imza edilir ve bu zabıt varakaları aksi sabit oluncaya kadar muteberdir denirdi. Misal olarak da orman suçlarından dolayı tutulan zabıt varakalarını gösterirlerdi. Şimdi bazı arkadaşlarımız zabıt varakalarını köyden veyahut civardan şahit olarak orman muhafaza memuru veya hazır bulunan bekçi ile birlikte başka şahısların da imzaya iştiraki arzusuna temas ettiler. Orman suçu çok zaman orman içinde ve evvelden tasavvur ve tasmin edilmeden de işlenir. Burada tetkik ettiğimiz ve tatbikatta ekseriyetle gördüğümüz budur. Orman memuru tarafından tutulacak zabıt varakalarının orada hazır bulunanlar tarafından imza edilmesi lâzımgelir. Aksi takdirde, ve ormanların muhafazasını arzu ettiğimize göre, gaye hâsıl olmaz. Zabıt varakalarının tanzimi uzun zamana mütevakıf kalır. Bence maddeye zabıt varakalarının tanzimi için konmuş olan hükümler kâfidir. «Hilâfı sabit oluncaya kadar muteber olur» tâbiri, kanunlarımıza yeni yeni girmeye başlamıştır. Yoksa evvelden beri bu gibi zabıt varakaları hilâfı sabit oluncaya kadar esasen muteber sayılırdı. Bu zabıt varakalarında bundan daha aşağı beyyine kuvveti aramak ve zaıfa düşürmek mümkün değildir, diğer sahteliği sabit oluncaya kadar muteber olan zabıt varakaları ise, sorgu hâkiminin, mahkemelerin, salâhiyetli mercilerin tanzim ettiği zabıt varakalarıdır, bunlar şüphesiz ki sahteliği sabit oluncaya kadar muteber olan zabıt varakalarıdır. Kanunda açıkça yeri olmasa bile, nâçiz kanaatime göre, orman memurlarının tuttuğu zabıtların, hilâfı sabit oluncaya kadar muteber olması gayet tabiidir. Kaldı ki, kanunlarda bu hüküm yer almaya başlamıştır, Reyhan Gökmenoğlu arkadaşım hususi kanunlarda bu hükmün yer aldığını sarahaten ifade buyurdular. Şimdi ikinci nokta, ya, geliyorum hilâfı sabit oluncaya kadar muteber olan zabıt varakaları hakkında bir iddia dermeyan edilmeden, alâkalıların mahkemeye çağırılması meselesine ne za-

man başvurulacak? Bendeniz diğer arkadaşlarım gibi bir tahrir hazırladım, (hilâfı iddia edildiği takdirde) kaydının maddeye konması bu maksadı temine kâfidir.

Şimdi mevcut tasarıdaki maddede yazıldığı gibi, hilâfı ispat edilmedikçe zabıt mümzileri celbedilmez, kaydı; biraz usulsüzdür ve kanun tekniğine uymaz, mahkemelerin kanaatlerine, ceza hâkiminin; delilleri aramakta ve takdir etmekteki serbestisi, âdeti bir tahdit gibi görünüyor.

Bir de, hüviyetin tesbiti için suçlunun köye götürülmesi lüzumu; ileri sürülüyor.

Bu da, hakikaten arkadaşımızın üzerinde durduğu gibi uzun bir külfettir. Buna imkân yoktur, köye getirildiği zaman köylüler arasında husumeti celbeder. Sen benim hüviyetimi söyledin diye, köylüler arasında münazaalar zuhur eder.

Soura kanunlarımız hüviyet tesbiti işini zabıtaya bırakmıştır, en yakın zabıta merkezine getirilmesi bir zarurettir, yalan beyanda bulunanların bu hali Ceza Kanununda müeyyide altına alınmıştır. Bu itibarla maddenin; «iddia edildiği takdirde» kaydını ilâve etmek suretiyle kabulünü arz ve teklif ediyorum.

REİS — Reşat Akşemsettinioğlu.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) —

Muhterem arkadaşlarım; çok sayın ve kıymetli ormancı arkadaşım Encümen Sözcüsü Hüseyin Ağun, burada; memleketimde köylülerden mürekkebolan bir kooperatif şirketten bahsettiler. Bu kurulmuş olan tesiste, kanunun değiştirilmesi halinde aramamın nasıl yapılacağı yolunda beyanda bulundular. Bu beyanın zimnen bana taallûku dolayısıyla üzüntü duydum. Kendileri çok iyi bilmeleri lâzımdır ki, hükümet tasarısının 42 nci maddesinde köylülerle müşterek kooperatif kurulması derpiş edilmiş ve yine aynı tasarının bu maddesini Ziraat Encümeni tetkik etmiş, kabul etmiş; fakat Muvakkat Encümen bunu kaldırmıştır. İlgili bulunduğum için bu kaldırmaya asla itiraz etmedim.

Göynük'te 365 kişiden mürekkep bir kooperatif kurulmuştur. Kurulmuş olan bu kooperatif bazı fakir köylüleri bir araya getirmiştir. Halen bu kooperatif şirketi mevcuttur. Fakat Hüseyin Ağun arkadaşımız kanunun bu kısmını belki iyice tetkik etmemiş, arama ayrı hükümlere tâbidir, zabıt tutmak başka şeydir, arama başka şeydir, müsaade buyurulursa bunu izah

edeyim, Hüseyin Agun arkadaşım çok iyi bilirler ki, bakım memurlarının çok dürüst ve haşin hareket etiklerini, bu salâhiyetlerini kötüye istimal edebileceklerini bendeniz burada ifade ettim. Yine kendileri çok iyi bilirler ki, Düzeci'de bir işletme müdürünün bir bakım memuruna ihtar cezası vermesi üzerine ağzına kurşun sıkmak suretiyle ne kadar acı hâdiseler husule geldiğini çok iyi bilirler. Binaenaleyh, bendeniz, bakım memuruna verilmekte olan bu salâhiyetin bu kadar kötüye kullanılması halinde, çok az bilgiye sahip insanlar elinde bu salâhiyetin vatandaşlar üzerinde ne kadar büyük üzüntüler tevli dedebileceğini ifade etmek istedim. Yoksa bendeniz ne müessesemi ve ne de bağlı bulunduğum kimseleri vikaye eder tarzda konuştum, zaten huzurunuzda yemin ettik, viedanımın sesi ile konuştum. Memleketimizdeki hâdiseleri nâciz görüşüme göre izah etmeye çalıştım, zaten bunlar şahsi menfaatlerin üstündedir, bambaşkadır, arkadaşlar. Bunu tekrar yüksek huzurlarınızda arz etmiş bulunuyorum, hürmetlerimi sunarım, bu sözlerimden kendileri alınmasınlar, çok istirham ederim, bu mevzuu burada kapatalım.

REİS — İzzet Akçal. ,

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım; menettiğimiz bir fiili men'e rağmen yapan şahsa ağır ceza vermekte asla tereddütlenmiyelim. Suçları bu suretle tek bir faktörde ağır müeyyide koymak suretiyle munhasıran bununla önlemenin elbette ki, imkânı yoktur. Diğer faktörler üzerinde de durmak lâzımdır. Ama, tahkik ve dâva açma ve muhakemede, mutlaka bir teminat verilmesi lâzımdır. Ceza ne kadar ağır olursa olsun ehemmiyeti yoktur. Fakat takip ve muhakeme tarzında tam bir teminat verilmezse hakikata vusul imkânı olmaz. Birleşik Milletler Hukuk Komitesinin senelerden beri vâkı faaliyeti, ilim adamlarının çalışmaları teminat hususunda ileri bir safha almış bulunmaktadır, yaptığı tavsiyelerde usulü muhakemelerde esaslı teminattan çekinmeyin, teminat şu şu hususlardan olmalıdır, demektedir. Eğer biz 1918 sayılı Kanundaki hükmü düzeltmemişsek, bunu emsal ittihaz etmek suretiyle orman kanununda da teminatsızlığa doğru gitmede bunun mikyas olarak almalıyız. Anglo - Sakson rejiminde, bilhassa Amerika'da müddeiumumiler suçu tesbit ederler, suç vardır derler. Fakat şahıs hakkında mahkûmiyete kâfi katî delil bulunmadı-

ğı kanaatine varırlarsa dâva açmazlar. Yani mahkemeyi ve jüriyi meşgul etmezler. Dâvayı tecil ederler. Dünya bu istikamete doğru gitmekte ve ilerlemektedir. Usulü muhakemeler medeni memleketlerde bu yolu tutmuş bulunmaktadırlar.

Şimdi, müddeiumumiye dâva dosyası gelecek, müddeiumumi mahkemeye dâva açtı, mahkemede ancak hilâfi ispat edilecek ki - iddia değil - mümziler dâvet edilsin. Böyle şey olmaz arkadaşlar. Onun için mahkemelerdeki orman dâvalarında % 90 nisbetinde beraat kararı yahut müruru zaman dolayisiyle sükut kararı alınmaktadır. Bu ne yapar? Bu, suçluyu yine suç işlemeye teşvik eder. Bir defa mahkemeye gider beraat eder, bir defa daha gider dâva sükut eder. Bir defa daha gider, dâva gene sükut eder. «Demekki, der, bu işin cezası yokmuş» 3116 sayılı Kanundaki ceza nedir ki?.. Bir şahıs, suçu işlemeyi itiyat edinmiş, mütemadiyen ormanın içinden çıkmaz. Bu vaziyeti düzeltmek için bir teklif verdim. Geçen celsede de huzurunuzu işgal ederek görüşlerimi istatistiklerle ispata çalışmıştım. Vacid Bey arkadaşımız da birçok rakamlar getirdiler. Fakat af buyursunlar, bu rakamları nereden aldılarsa sihatli rakamlar olmadığını kendilerine bildiririm.. Günde 80 dâva diyor. Arkadaşlar, günde 80 dâva yalnız Kastamonu'da açılır. İçimizde gazetecilik, valilik, kaymakamlık yapan; her sahada şu devletin hizmetinde bulunan arkadaşlarımız vardır. Hemen hepsinin de ormanla alâkaları vardır, 80 dâvayı yalnız İstanbul'da gazeteciye verilen günlük hâvadislerde bulursunuz. Eğer günde işlenen suçlar 82 ise...

MUVAKKAT ENCÜMEN NAMINA VACİD ASENSA (Balıkesir) — Ben resmî kayıtları okudum.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Sözcünün beyanını cevaplıyorum. Tahammül buyurun. Ben sizi hürmetle dinledim ve yine de dinlemekte devam edeceğim.

Eğer günde 82 dâva açıyorsa demek ki, memurlar vazifelerini ihmal ediyorlar demektir. Çünkü ormanlarımız mütemadiyen azalıyor, kesiliyor. Ormanlarımızı mutlaka korumamız lâzımdır. Korumanın bir şartı da vatandaşa teminat verilmesi ve dâvama sağlam delillerle açılması-

dır. Vatandaşı derhal mahkemeye çıkarmak doğru değildir. Ona ilk kademede müdafaa imkânı sağlanmalıdır. Orman muhafaza memuru suçlu-yu suç üzerinde yakalar veya suç mahsulü ile birlikte yakalar, onu en yakın köye, veya daha yakın ise karakola götürür. Karakol bazan ormana 7 - 8 saatlik mesafede olur. Bir vatandaşın 7 - 8 saatlik hürriyetini tahdit salâhiyetini muhafaza memuruna vermeye hakkımız yoktur. Kanaatim bu. En yakın köy muhtarı esasen köyünün civarında bulunan veya köyün içerisinde olduğu ormanı korumakla mükelleftir. O da ormanı koruyacak. Yani müşterek mesuliyeti var. Köyünden olurmuş suçlu, hatırla yapmazmış; köylüler arasında münafereti mucibolurmuş böyle şeyler düşünülemez arkadaşlar. Bu takdirde bir hâkimin bir şahıs aleyhinde hüküm vermesi de zor olur. Zira bir kazada hemen hemen her şahıs hâkim de tanır, müddeiumumi de tanır. Vazife istiyoruz muhtardan. Zabıt varakasını tanzim eden muhafaza memuru suçluyu ve zaptı muhtara getirir. Muhtar hâdise mahalline gider. Kaç ağaç kesilmiştir, ne zaman kesilmiştir tesbideder. Müruruzaman dolayısıyla dâvanın sükutunu önlemek için... Ne miktar ve ne neviden ağaç kesilmiştir, zarar nedir; kesen adam kimdir ne zaman ve nereden kesilmiştir? Bunları tesbit ve zabıt varakasını tasdik eder. Doğrudur, memuru mütemadiyen mahkemelere getirmiyelim. Ama müddeiumuminin, hâkimin istinadediği zabıt varakasını gayet sağlam yapmak lâzımdır. Yani mahkemeye sevk edilen şahsın cezadan kurtulmamasını temin için tedbir alalım. Bir rakam vereyim arkadaşlar. Amerikan adliyesinin ceza işlerini tetkik eden bir esere istinadediyorum. Amerika'da ceza mahkemelerine sevk edilen şahısların mahkûm edilme nispetleri % 91,6 nispetindedir. İngiltere'de malûmu âliniz müddeiumumi yoktur. Fakat vatandaş, zabıta dâvayı açarken gayet ciddi deliller toplar. İngiltere'de bu nispet biraz daha üstündür. Fakat hiçbir zaman bizdeki derecede değildir. Bizim mahkemelerimizde umumi olarak mahkûmiyet nispeti % 50 nin altındadır. Sebebi bizde müddeiumumi dâvanın delillerini takdire salâhiyetli değildir. Emare bulunca dâvayı açar. Delilleri takdir edemez. Dâva mahkemeye verildikten sonra şahitler dinlenir, tahkikat derinleştirilir, müdafaalar yapılır, kabahat meydana çıkar, hâkim beraat kararı verir...

REİS — İki dakikanız kaldı efendim, hatırlatırım.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Onun için müddeiumumilere, kendilerine tevdi edilen zabıt üzerinde takdir ve tasarruf salâhiyetini vermek lâzımdır. Daha evvel hiç olmazsa sanığın müdafasını sorsunlar, tetkik etsinler. Şahsı da boş yere karakollara kadar sürüklemiyelim. Köy muhtarına; zabıt varakası ile birlikte şahsı götürmek suretiyle, muhtarın da mesuliyetini tebyin imkânını ve mesuliyeti olduğu hissini verebilmek için hiç olmazsa zabıt varakasını, ikinci bir defa tasdik ettirelim. Bu dâvayı uzatmaz. Yoksa, mahkemelerde, suçu işleyen ben değildim, benim hüviyetimi vermişler, kesilen ağaçlar yaş değildi, kuru idi, 3 sene evvel kesilmişti, müruruzaman vardır, şeklinde müdafaalarla beraati temin ederler.

Reyhan arkadaşım müddeiumumilerin salâhiyeti kâmilelerinden bahsettiler. Ve öyle zannedirim ki, kendisi müddeiumumi bulunduğu zamanda her zabıt varakasını mutlaka bir iddianameye bağliyerek mahkemeye vermişlerdir. Tatbikat budur...

Takririmi Riyasete vermiş buluntuyorum. Takdirlerinize arz ederim.

REİS — Bürhanettin Onat.

BÜRHANETTİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, Orman Kanununun müzakeresine başlandığı günden itibaren üstü kapalı birbiriyle çatışan iki temayül bu maddenin müzakeresi vesilesiyle kendini açığa vurdu. Pâzı arkadaşlarım o şekilde düşünüyor ve hattâ o şekilde ifade ediyorlar ki sanki ormancı, zalim, gaddar, vatandaşı pusuya düşürüp bir punda getirip eza etmek için fırsat bekleyen bir adamdır.

CEMAL TÜZÜN (Kocaeli) — Ağzını öpeyim Burhanettin Bey. Sağol.

BURHANETTİN ONAT (Devamla) — Arkadaşlar, bu memleketin hekimi de, hâkimi de, ormancısı da hep bu milletin çocuğudur. Meslek erbabı olarak intisabettiği meslekin haklarını daha iyi korumaya çalışır. Çünkü o meslekinin adamıdır. Onun inceliklerini gayet iyi bilir. Bu demek değildir ki, bu meslekin haricinde bulunan insanları başka türlü görsün başka türlü itham etsin. Şimdi hiçbirimiz ormanın ehemmiyetini inkâr etmiyoruz. Orman vatandır.

Memleketin âtisi, istikbali, ümidi, iklimidir, diyor, ama koruma bahsine gelince; İstanbul'un cibali babası gibi Fâti'h'in attığı gülleri tutuyor, gâvurcuklarıma dokunma diye bir tarafa bırakıyor. Arkadaşlar, zaten kuvvetli bir müeyyide vaz'edilmiştir. Çünkü ormanın korunması için bir de bu zabıt müessesesini şu veya bu fikirlerle, şu veya bu mülâhaza ile za'fa uğratırsak, bu kanunu çıkarmıyalım daha iyi. Çünkü müeyyide bahsinde, mâni tedbirler bahsinde idare mekanizmasının hareket noktası bu zabıt varakasından başlayacak. Ne diyorlar?

Bir arkadaşım, orman muhafaza memurları yetkilerini o kadar sert, o kadar kötü kullanıyor ki, yalnız vatandaşa eza değil, bölge müdürünün bile ağzına kurşun sıkıyor, dedi. Ordu da bile zâbitini öldüren nefer yok mu?.. Mukayeselerimizde ifrata gitmiyelim arkadaşlar..

İzzet Akçal Bey arkadaşım ki; adliye mesleğinde geniş tettebular yapmış, bunun üzerinde çok çalışmış bir arkadaşdır. Kendisini çok sever, çok hürmet ederim. Fakat bir zabıt varakası muhtevasının hâkim huzuruna gitmeden evvel müddeiumuminin takdirine bırakılması hakkındaki mütalâalarına bendeniz akıl erdiremedim. Zabıt varakası esas bir maddedir ve bugün bütün problemlerin halli felsefe usulüne tâbidir, mahkemede hâkim, klinikte hokim, lâboratuvarında âlim aynı usulü takibeder: Meseleyi eline alır, onu tahlil eder, sonra sentez yapar, neticeyi alır. Usul bu. Bu böyle olduğuna göre mahkemeye sevk edilmesi lâzım mıdır diye zabıt tutulan bir mevzua müddeiumumi bakacak, ben bunda cürüm görmüyorum, diye bırakacak. Bu nasıl olabilir arkadaşlar? Tahkik edilmemiş, belki altından bir şey çıkar, belki birtakım teferruatı vardır, Bunu incelemeyen, muhakemesi yapılmadan, teferruatı tesbit edilmeden mahkemeden evvel bir hükme varılması, bir karar verilmesi demektir. Bu hakkı, müddeiumuminin salâhiyetine vermek demektir. Böyle bir hareket, adalet ve muhakeme usulü prensipleriyle ne dereceye kadar kabili teliftir anlıyamadım.

Şimdi arkadaşlar buyuruyorlar ki; dâvaların % 90 ı beraatle neticeleniyor. Ancak % 10 u mahkûm oluyor. Kâşki hepsi beraatle neticelense. Ama beraat edenlerin % 90 ı masum olduklarını iddia edebilirler mi? Hâkimin çok defa elini kolunu bağlayan şey mevzuat noksanlığıdır. Üç günlük ceza ve yirmi beş lira para cezası için ne

uğraşayım, gelsin, beraat edip gitsin, diyor.

Her mahalde her sene yangın çıkar, bunu kundakdaki çocuk dahi bilir ki, yangın çıkaran kimse tarlasını tevsi etmek için yangını çıkarıyor ve bâzı delâli de hâkim bildiği halde bunu kâfi görmiyerek suçluyu beraat ettirdiğini, Heyeti Umumiye müzakereleri sırasında verdiğim misaller meyanında zikretmiştim. Hâkim, (biliyorum) diyor, bu adam mel'undur, fakat elimde kâfi delil yok, diyor.

REİS — Burhanettin Bey, iki dakikanız kaldı.

BURHANETTİN ONAT (Devamla) — Emredersiniz efendim, zamanı gelince inerim.

REİS — Af buyurunuz efendim, belki soğuk bir tesir yapıyor ama on dakikadan fazla tutmamak mecburiyeti var.

BURHANETTİN ONAT (Devamla) — Yalnız, rica edeceğim efendim, bu sizinle konuştuğumuz zaman dâhil olmasın. (Gülüşmeler)

Muhterem arkadaşlar, netice itibariyle vatandaşın hakkını korumak, suçu ve sunu taksiri olmayan bir vatandaşı köy köy, karakol karakol süründürmek ne kadar doğru değilse, korumak mecburiyetinde kaldığımız ormanları da korumak için müeyyideleri ve adaleti harekete geçirme işinde ilk hareket noktası olan zabıt varakası müessesesini de büsbütün za'fa düşürmemek lâzımdır. Çünkü, zabıt varakası küçük suçlar için dahi infaz mahiyetinde olan bir müessesedir. Bu müesseseyi za'fa düşürmiyelim.

REİS — Süleyman Çağlar.

SÜLEYMAN ÇAĞLAR (Kastamonu) — Zabıt varakaları üzerinde muhterem arkadaşlarım uzun uzadıya konuşular, birçok tezler ortaya atıldılar. Hepsi muhterem ve ben de onlara iştirak ediyorum. Ancak benim izah edeceğim bâzı noktalar var. Bunun için bir misal vereceğim. Bu da şu olacaktır: Zabıt varakasını tutan memurların hakikaten doğru ve dürüst zabıt varakaları tuttuklarına inanıyorum. Ama bazan da suiistimal edildiği vâkidir. Bu hususu bu kürsüden izah edip, zapta geçirirsek ileride faydalı olur kanaatindeyim.

Kastamonu Başmüdürlüğüne bağlı bir kazanın bir mahallesinin bir evinde kaçak kereste bulunduğu ihbar olunuyor. Mahalline gidiliyor, kaçak kereste bulunuyor ve bir zabıt varakası tutulup kereste müsadere ediliyor. Fakat bun-

dan sonra bâzı mütavassıtlar araya giriyor ve tutulan zabıt iptal ediliyor. Yeniden bir zabıt varakası tutulmak suretiyle sahipsiz muameleye tâbi tutuluyor.

Arkadaşlar, bakınız ne kadar keyfi bir muamele. Demin arz ettim, bu memurlar içersinde hakikaten dürüst çalışanlar pek çoktur ama vazifesini suiistimal edenler de oluyor. Böyle matbu zaptı yırtmak suretiyle suç işlediği halde ve bu durum gerek umum müdürlüğe, gerekse Ziraat Vekâletine bildirildiği halde, ilk zaptı imza edip ikinci zaptı imza etmiyen memur maalesef cezalandırılmıştır. Bunu burada huzurunuzda teessürle arz ederim. O memur cezalandırılmış ve bu zaptı imza eden memurlar taltif edilmiştir.

Başka bir şey söylemeyeceğim. Ancak zabıt varakası müessesesinin hakikaten esaslı bir şekilde bağlanmasında fayda vardır kanaatindeyim.

SADETTİN KARACABEY (Bursa) — Muhterem hukukçu arkadaşlarımızın noktayı nazarları tezahür etti, yetkim olmadığı için bu bahiste konuşmak istemem. Fakat İzzet Akçal arkadaşımız, köy muhtarını ormanın içine kadar götürüp orada zaptı imza etmesi arzusunun izharı etti. Ben, hâdisatın içinde bulunan ve bu işleri yakın bilen bir arkadaşınız olarak arz edeyim ki; buna asla imkân yoktur. Böyle bir vazifeyi de muhtara verirsek, biliyorsunuz Hükümet işlerinin çokluğundan muhtarlar istifade etmektedir, bazan rica ile yerinde tutmaktayız, bu takdirde bir tane bile muhtar yerinde tutmak mümkün olmaz. Köye gelecek, muhtar işinden alacak ormana götürüreceksiniz. Doğrusu İzzet Akçal arkadaşımızın bu noktayı nazarını realiteye intibak ettiremiyorum.

Bir defa kaçakçı üç çeşittir. Birisi, silâhla müdahale eden kaçakçı. Bunu yakalamak, zabıt varakasını yakalanmış olarak tutmak çok zordur.

İkincisi; selâmeti firarda bulan kaçakçıdır ki, bu da kolay kolay ele geçmez.

Üçüncü kaçakçı ise, hafif mânasiyle uysal diyelim, tıpış tıpış zabıt varakası tutulmak üzere gelen kaçakçıdır ve bunlar da ekalliyette kalır. Asıl kaçakçı, birinci ve ikinci tip kaçakçılardır.

Arkadaşlar, zabıt varakası sıhhatli midir, değil midir? Büyük bir ekseriyeti sıhhatlidir.

Arkadaşımızın söylediği gibi, nadiren hilâfı hakikat zabıt varakaları da tutulabilir. Hangi mekanizmayı alırsanız alın, her mekanizmada aşağı-yukarı bu gibi hallere tesadüf edilir. Fakat aslolan sıhhatli olmasıdır. Aksi sabit oluncaya kadar muteber kılmıyalım mı? Kılmadığınız takdirde bütün memurları mahkeme huzuruna getirmek zarureti gibi bir vâhime karşısında bulunacağız demektir. Bu itibarla aksi sabit oluncaya kadar zabıt varakası muteber olmalıdır. Aksi iddia edildiği takdirde, hukukçuların da ifade ettikleri gibi, ona da bir kıymet verilmez.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA VACİD ASENSA (Balıkesir) — Efendim; bu maddeyi geri alacağız. Ancak; bu hususta mâruzatta bulunmadan evvel kısaca bir husus üzerinde duracağım.

İzzet Akçal arkadaşımız, biraz evvel verdiğim izahat meyanında bulunan, istatistiki malûmattan dolayı tında bulundular. Bu malûmatı resmî makamların kayıtlarından, her suretle kabule şayan bulunması gereken Orman Umum Müdürlüğü kayıtlarından almak suretiyle mâruzatta bulundum. Bu itibarla komisyon adına verilen bu beyanatı istihfaf ederek, târizkâr beyanda bulundular. Bu beyanlarını şahsan ve komisyon adına kabulde mâzur olduğumuzu burada tekrar etmek isterim. Bu madde hakkında muhtelif hatip arkadaşlarımızın mütalâalarını dinledik, komisyon, verilen takrirlerle birlikte maddeyi geri alıp yeniden hazırlayarak takdim etmek istiyor, bu neticeye vardık, maddeyi geri alıyoruz.

REİS — Muhtelif arkadaşlar tarafından verilen takrirlerin münderecatı nazarı itibare alınmak üzere, talebe binaen, maddeyi bu takrirlerle beraber encümene geriveriyoruz.

83 ncü maddeyi okuyoruz, efendim.

MADDE 83. — Bu kanunda cezaları tâyin edilen orman suçlarına mütâallik dâvalar sulh ceza mahkemelerinde görülür.

Orman suçlarına ait dâvalar mahkemelerce acele mevaddan sayılır.

REİS — Söz istiyen yok. Encümene geriverilen madde ile de alakası yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 84. — Orman suçlarından dolayı zaptolunan ağaç, tomruk, kereste ve mahrukat ve sair mahsuller ile cürüm aletleri vazifeli orman memurları tarafından muhafaza edilmek üzere mevcut ise orman depolarına veya en yakın belediye veya köy muhtarına veya muhtarın vekiline, bu da bulunmaz ise ihtiyar meclisi âzasından birine makbuz mukabilinde teslim olunur. Bunlardan çürüyecek veya bozulacak olanlarla muhafazası müşkül ve masraflı bulunanlar, orman idaresinin satış komisyonunca mahallinde veya pazar yerlerinde, ilân edilmek suretiyle derhal satılır. Masraflar çıktıktan sonra geri kalan para emanet olarak bankaya veya orman idaresi veznesine yatırılır.

Zaptolunan nakil vasıtaları rayiç değerleri nispetinde kanunen muteber teminat veya muteber müteselsil kefil gösterdikleri takdirde dava neticesine kadar sahiplerine iade olunur. Teminat veya kefalet vermiyenlere ait nakil vasıtaları hakkında yukarıdaki fıkra hükmü tatbik olunur.

Ancak, kanununun 108 nci maddesi gereğince müsaderesi icabetmiyen nakil vasıtaları teminat ve kefalet aranmadan sahiplerine iade olunur.

Maznun lehine karar verilmesi halinde, zapt edilmiş emval mevcut ise derhal ve satılmış ise bedeli iade olunur.

Müsaderesine karar verilen mallar, nakil vasıtaları ve cürüm aletleri satılmamış ise satılarak Orman Umum Müdürlüğü hesabına irat kaydedilir.

REİS — Söz istiyen... Buyurun encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA VACİD ASENSA (Balıkesir) — Efendim, bu maddedeki 109 ncu madde 108 olacaktır.

REİS — Efendim, maddede atf yapılan 109 ncu madde 108 olarak tashih edilmiş ve o şekilde okunmuştur.

CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Encümenenden bir sualim var, efendim.

REİS — Buyurun, Cevat Bey.

CEVAT ÜLKÜ (Aydın) — Buradaki, çürüyecek veya bozulacak malhiyetteki eşyanın satışları her hangi bir mahkeme kararı olmaksızın mı yapılacaktır? Bunun hakkında bir kayıt yoktur.

REİS — Arkadaşımız encümenenden soruyorlar, bu eşyalar mahkeme kararıyla mı satılacaktır diye.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Mahkeme kararı olmadan satılacaktır, efendim.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 85. — Orman içinde kimin tarafından kesildiği veya hazırlandığı belli olmıyan veya suçlunun kaçması sebebiyle faili tesbit olunamıyan orman mahsulleri ve cürüm aletleri, orman idaresinin satış usullerine göre satılır ve bedelleri irat kaydolunur.

Bu mallarla beraber bulunan nakil vasıtalarının bulunamıyan sahipleri on beş gün müddetle yapılacak ilânla araştırılır. İlân sonunda sahibi meydana çıkmıyan vasıtalar hakkında birinci fıkra hükmü tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

TEVFİK ŞENOCAK (Erzincan) — İlân ne şekilde yapılacaktır, efendim?

REİS — İlân alelûsul mütat vasıtalarla yapılır, mamafih encümen izah etsin, efendim.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Gazete ve mahallî mütat vasıtalarla yapılacaktır.

TEVFİK ŞENOCAK (Erzincan) — Kâfi, zapta geçmiştir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 86. — İzin almadığı veya orman içinde bir hizmeti bulunmadığı halde ağaç kescek veya nakledecek vasıtalarla orman içinde görülen veya halinden şüphe edilen kimseleri orman dışına çıkarmaya orman memurları salâhiyetlidirler.

REİS — Buyurun.

NÂZİM BATUR (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım; bu 86 nci madde tatbikatta işle miyen bir maddedir. Orman memurlarıyla köylüyü daima muhasamaya düşürecek bir maddedir. Sabahleyin arabasıyla tarlasına giden köylü sıcaktan bunalsa «ve zaten yolu ormanın içinden geçer», ve bir ağacın dibine dinlenmek için iltica etse, memur, böyle bir vatandaş yakalamak mecburiyetindedir. İzinsiz ormana girmiştir, bunun için memur müdahale edecektir. Köylü buna tabii (ya sabur) çekecektir.

Kendisi dinlenmek için girmiştir. tarlasına giderken izin alıp da dinlenmesine imkân yoktur. Zabıt tutulacak mahkemeye sevk edilecektir. 112 nci madde bunun cezasını tâyin etmektedir. Bunun için bu maddeyi lüzumsuz ve tatbik imkânı olmayan bir madde olarak görüyorum. Tedahüle mahal kalmamak üzere bu maddenin tayyını teklif ediyorum. Bunun için bir de takrir veriyorum.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Efendim, burada «ormanın içinde» tâbiri vardır. Yoksa umumi yollardan köyün tarlaları ile münasebeti olan yollardan, sınırdan buradan çift aleti ve sair teçhizatı ile giden köyü için bir şey yoktur. Doğrudan doğruya orman çerisinde elinde baltası, sırtında hızarı ile giden bir kimsenin kaçaklık için ormanın ta öbeğine girerek, ağaç kestiğini memur hissederse bunu ormandan çıkarmak salâhiyeti vardır. Baska kasıt yoktur.

REİS — Takriri okuyoruz efendim.

Yüksek Riyasete

Sifaben de arz ettiğim sebeplerle 86 nci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kastamonu
Nâzım Batur

REİS — Teklifi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif kabul edilmiştir.

Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 87. — Otlatma izni verilmiyen ormanlarda başbaşa çözülen hayvanlar en yakın köy muhtarlarına veya belediyelere makbuz karşılığı teslim olunur. Hayvan sahibi zuhur edip zabıt varakasını imza ederse hayvan kendisine verilir.

Muhtara veya belediyeye teslimden itibaren ilân edilen on beş gün içinde sahibi bulunmayan hayvanlar idarece usulen satılarak bedeli bankaya veya orman idaresi veznesine yatırılır.

Bankaya veya orman idaresi veznesine yatırıldıktan sonra bir sene içinde sahibi zuhur etmezse bu bedel orman idaresince irat kaydolunur.

Hayvan sahipleri bakma masraflarını ödemeğe mecburdurlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen. Buyurun Abdullah İzmen.

ABDULLAH İZMEN (Giresun) — Efendim; maddede «bankaya yatırır» tâbiri vardır. Hangi banka olduğu zikredilmemiştir. Bundan kasıt, Ziraat Bankası mıdır?

Bir de «vezneye yatırır» tâbiri vardır. Bu vezne hangi veznedir?

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Efendim, kaza ve şehirlerimizde ekserisinde, banka deyince akla şubesi çok olan Ziraat Bankası gelir. Burada da o banka kastedilmiştir. Ziraat Bankası olmayan yerlerde, başka bir milli banka varsa oraya yatırılır. Eğer hiçbir banka şubesi yoksa, idarenin kasası vardır. Bu gibi paraları maliye vezneleri de emanet olarak kabul ederler.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 88. — Orman suçlarından mütevellit aramayı icabettiren haller, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 97 nci maddesinde yazılı, tehirinde mazarrat umulan hallerden sayılır ve bu aramaları orman memurları aynı madde hükmüne tevfikkan yaparlar.

Arama sırasında zaptolunan kaçak orman emvali hakkında bu kanunun 84 nci maddesi hükmü tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 89. — Bu kanunun tatbiki bakımından imalât ve fabrikasyonun kontrolüne Orman Umum Müdürlüğü salâhiyetlidir. Bu kontrolün ve umumiyetle nakliye tezkereleri yoklamasının nasıl yapılacağı Orman Umum Müdürlüğüne tesbit olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 90. — Bakım kuruluşunun tamamlandığı muntakalardaki vilâyet ve kaza merkezlerinde bir ihbar vâkı olmadıkça veya takip sebebine uymadıkça orman mahsulleri ve bunlara ait nakliye ve tezkere kontrolü yapılmaz.

Orman idaresi bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren en çok beş sene içinde ormanların bakım kuruluşlarını tamamlar.

REİS — Buyurun Nâzım Bey.

NÂZİM BATUR (Kastamonu) — Muhterem

arkadaşlarım, bugün meriyette bulunan 5653 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ek 1 nci maddesi; «yapı ve telefon tesisleriyle bakım kuruluşunun tamamlandığı mıntakalardaki il ve ilçe merkezlerinde bir ihbar ve takip sebebine uymadıkça orman mahsullerine ait nakliye ve tezkere kontrolü yapılmaz.

Orman idaresi bu kanunun meriyete girmesinden itibaren en çok beş sene içinde ormanlarında yapı ve telefon tesisleriyle bakım kuruluşlarını tamamlar.» demektedir. Bu kanun meriyete girdiği tarihten itibaren bu müddetin dolmuş bulunması sebebiyle orman idaresinin bu bakım kuruluşları ve bütün tesisleri tamamlanmış olması, bu maddenin yerine getirilmesi bakımından, icabederdi. Bugünkü 90 nci madde tekrar bu müddeti 5 sene uzatmak için hüküm ihtiva etmektedir. Benim şimdi Ziraat Vekilinden ricam şudur : Meriyette olan kanun hükümlerine göre bu bakım tesislerinin tamamlanmış olduğu vilâyet ve kaza merkezi var mıdır? Bu faaliyetler devam edecek ve tevsi olunacak mıdır? Bunun tavzihini rica ediyorum.

Bundan başka bu 5 senelik müddet içerisinde bu bakım kuruluşlarının bütün tesisleriyle birlikte tamamlanması için ayrıca bir plân hazırlanması hususunu rica edeceğim.

REİS — Cemal Tüzün.

CEMAL TÜZÜN (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım; Nâzım Batur arkadaşımızın fikirlerini cerhedecek mahiyette beyanda bulunacak değilim. Ancak eski kanunda bu bakım işlerinin ne zamana kadar tamamlanacağına dair bir hüküm de yoktur. Biz komisyon olarak bunu 5 sene olarak kıymetlendirdik. Teknik imkânlar, bütçe imkânları, personel imkânları muvacehesinde bunun 5 seneden evvel yapılamıyacağı kanaatine vâsal olduk. Yoksa, biz de bu işin bir an evvel yapılmasını canü gönülden arzu ederiz. Karın Komisyon adına Kocaeli ve Sakarya'da motörlü ekiplerin dahi bulunduğunu beyan ettiler. Hal böyle iken bir ihbar vâkı olmuş ve bunun üzerine Ziraat Vekâletinin İzmit'e gönderdiği beş müfettiş kereste satan mağazalarda yüz metre küb kaçak kereste bulmuştur. Binaenaleyh orman memurları vardır, o memlekette bakım memuru vardır, motörlü vasıta vardır, binaenaleyh artık kereste satış mağazalarını kontrol etmeye hacet yoktur. kontrolden vâreste kalması gibi bir şey aklagelmemelidir. Orman memurları her zaman ke-

reste ve odun satan yerleri kontrol etmelidirler. Bu kontrol faydalı olacaktır. Bu hususu tasvii etmek istedim.

NIHAT İYRİBOZ (Aydın) — Bir sualim var.

Bu bakım memuru kelimesi ilk defa geçiyor. Şimdiye kadar hep memur, memur, memur geçti. Şimdi «bakım memuru» deniyor. Bu, ormanı korumakla, muhafaza ile muvazaf mıdır? Muvazaf ise vazifeleri neler olacaktır? Biraz daha şümaullü bir kelime kullanılsa!

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN MAZBATA MURRİ HÜSEYİN AGUN (Rize) — Orman İdaresi bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren en çok beş sene içinde ormanların bakım kuruluşlarını hazırlar... Buradaki «bakım lan» maksat, muhterem beyefendi, ormanın muhafazasına giren bütün hususattır. Bunun içerisinde muhafaza ile yetkili memurların oturacağı yerler girer, ormanın korunması ve idaresi için gerekli işler girer, orman haşerelerinin görüldüğü zaman bunlarla mücadele ve haber verilmesi gibi emri - muhafazaya giren hususat düşünülmüştür.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

V

Ceza hükümleri

MADDE 91. — 14 nci maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen fiillerden kerestelik ağaçları kesenler, 7 günden 3 aya kadar hapis ve kereste veya tomruğun beher metre kübü için 25 liradan 100 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Kesirler vahide irca edilir. Ancak, 20 santimetre kutrundan aşağı olanlar için bu para cezası bir misli artırılarak hükmolunur. 14 nci maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen fiillerden kerestelik olmayan diğer ağaçları keserek odun veya kömür yapanlar 7 günden bir aya kadar hapis ve odunun beher kentali için 3 lira, kömürün beher kentali için 15 lira ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Kesirler vahide irca edilir.

14 nci maddenin (A) bendinde yazılı, yetişmiş ve yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, ağaçları kesmek, boğmak, ağaçlardan yalamuk, pedayra, hartama çıkarmak fiilleri için verilecek cezalar beş misli artırılarak hükmolunur.

14 nci maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen ve yukardaki fıkralarda yazılı bulunmayan fiilleri işleyenler 7 günden 3 aya kadar hapis ve 25 liradan 300 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

14 nci maddenin (C) bendinde yazılı fiilleri işleyenler 10 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılırlar.

Bu kanunun 14 nci maddesinin (A) ve (B) bendine muhalif hareket edenler orman sahipleri ise yapılan zararın miktarına göre 3 aya kadar hapis veya 30 liradan 200 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Ancak kendi arazisi dâhilinde tohum ekmek veya fidan dikmek suretiyle yetiştirilecek ormanların sahipleri yukardaki fıkra hükmüne tâbi değildir.

14 nci maddedeki suçları, hayvan beslemek için işleyenler hakkında yukardaki cezalar bir misli artırılır.

REİS — Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Madde hakkında izahat arz edecek değilim. Yalnız maddenin metninde geçen (15 nci madde) rakamları, yedi ile dokuzuncu maddeleri tevhid ettiğimizden dolayı, hepsi 14 olacaktır.

REİS — 14 olarak okunmuştur. Sual var, buyurun.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) — Usul hakkında konuşacağım.

REİS — Usul takaddüm eder, buyurun.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) — Muhterem arkadaşlar, Orman Kanunu, umumiyetle bitmiş ve neticelenmiştir. Ancak, bu kanundaki maddelere göre yasak hükümlere riayet etmeyenlere cezai mahiyette tedvin edilen hükümleri tetkik ediyoruz. Ancak biz, birçok maddeleri encümene iade ettik, henüz bunlar geri gelmedi. Binaenaleyh evvelâ esas maddelerin Heyeti Umumiyeden geçirilmesi, ondan sonra da ona mütaallik cezai hükümlerin neticelendirilmesi iktiza eder. Şimdi, geriye verdiğimiz maddeleri günlerden beri tetkik eden encümen, bunları ret veya kabul ettiğini veya nerelere bağladığını lütfen bildirsin, ondan sonra cezai hükümlere geçelim.

Müsaadenizle bunu istirham ediyorum.

REİS — Ceza hükümlerini ihtiva eden maddeleri müzakere ederken, her maddeyi reyini-

ze arz etmeden evvel, daha evvel encümene iade edilen maddelerle ilgisi olup olmadığını sorarak suretiyle reylerinize arz edeceğim. Böylece bir neticeye varırız.

Söz, İzzet Akçal'ın.

İhsan Gülez Bey; sual hakkınız mahfuzdur.

İZZET AKÇAL (Rize) — Efendim, 91 nci madde 15 nci maddeye atıf yapmaktadır...

REİS — İzzet Bey, 15 nci maddenin 14 nci madde olarak tashihini encümen söyledi.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Peki, efendim. 14 nci maddeye atıf yapmaktadır. 14 nci madde komisyona iade edilmiştir. Şahsan 91 nci maddedeki müeyyideyi çok hafif görmekteyim. Yedi gün hapis cezası ile bu suçların önlenmesi kabil değildir. Diğer faktörlerle de önleyici tedbirler olmayacağına kaaniim. Elbette ki idari tedbirler alınacak. Ama 14 nci maddeye de bir şekil verilmelidir ki, biz müeyyideleri, müddet bakımından, tâyinde daha isabetli hareket edebilelim. Tekrar ediyorum. Şahsan komisyon 91 nci madde olarak tedvin edip getirmiş olduğu maddedeki cezayı az bulmaktayım. Asgari, Ceza Kanunundaki hürriyeti tahdideden cezalarla ahenkli olarak getirilmesini temenni edenlerdenim.

Komisyon dan rica ediyorum; bu maddeyi de geri alsınlar, 14 nci maddeye şekil verildikten sonra bu madde üzerindeki konuşmamızı yapalım. Hattâ müeyyidelere taallük eden maddelerin hepsini geri almaları lâzımdır. Onlara atfedilen maddelerin henüz kabul edilmemiş olmasından dolayı en isabetli hareket olur.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA VACİD ASENA (Balıkesir) — Efendim, bu maddenin müzakeresinin geri bırakılması muvafık olur. Çünkü, 14 nci maddeyi komisyon geri almıştır. Fakat 14 nci maddenin (C) fıkrası bu madde ile alâkadardır. Belki komisyon netice tahkikatında, bu fıkrayı ya kaldıracaktır, ya tashih ederek başka şekliyle takdim edecektir. Bu bakımdan maddenin müzakeresinin tehirini istirham ediyoruz, efendim.

REİS — Vacid Bey, diğer ceza maddelerinin encümene iade edilen maddelerle olan alakasını tavzih etmelisiniz ki, bu suretle ceza maddelerine geçebilelim.

VACİD ASENA (Balıkesir) — Riyaset makamından tevcih buyurulan suale derhal cevap veremeyeceğim. Her madde geldikçe komisyon mütalâasını bildirecektir.

REİS — İzzet Bey, buyurduğunuz şekilde 14 ncü maddeyi 91 nci madde ile alâkalı buluyorlar. 14 ncü madde halledilmedikçe 91 nci maddenin müzakeresi doğru olmayacaktır. Encümen de bu fikre iştirak ediyor. 91 nci maddenin müzakeresinden şimdilik sarfınazar ediyoruz.

92 nci maddeyi okuyoruz, efendim.

MADDE 92. — Bu kanunun 17 nci maddesi gereğince ormanlarda izin almadan açılan maden ocakları idarece kapatılır.

Suçlular hakkında 500 liradan 2 500 liraya kadar para cezası hükmolunur.

Başkaca zarar husule gelmiş ise ayrıca tazmin ettirilir. İzinle bu nevi ocakları açanlar tâyin olunacak tedbirlere riayet etmezlerse bu cezanın yarısına hükmolunur. Bu tedbirlere riayet edilinceye kadar ocaklar, orman idaresince işletilmekten menedilir.

REİS — 92 nci maddede zikri geçen bu kanunun 17 nci maddesi yerine 16 ncü maddesi demek icab ediyor. 16 ncü madde ise encümene iade edilmemiştir. Bu itibarla 92 nci madde hakkında söz istiyen var mı?

17 rakamı 16 olarak tashih edilmek suretiyle 92 nci maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 93. — Bu kanunun 17 nci maddesinde yasak edilen fiilleri ika edenlerle izne bağlı işleri izinsiz yapanlar bir aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar. İşgal ve faydalanma yeniden tarla açmak suretiyle vâkı olduğu veya yanmış orman sahasına taallük ettiği takdirde 3 aydan 2 seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır ve her nevi mahsul ve tesislerin müsaderesine hükmolunur.

REİS — Maddedeki 18 i doğru olarak 17 şeklinde okuduk. Bu şekilde madde hakkında söz istiyen?.. Buyurun, Ali Ünlüsoy..

ALİ ÜNLÜSOY (Yozgad) — Muhterem arkadaşlar, başta da söylediğimiz ve arkadaşların da temas ettikleri gibi, ormanı tahribeden sökme ve yakmadır. Büyük kaçakçılık bugünkü teşkilât ile önlenmiştir. Fakat onun yerine bu sökme ve yakma kaim olmuştur. Evvelâ or-

manı yakıyor. Sonra geri kalanını söküyor. Bir iki sene iyi mahsul alan bir tarla elde ediyor, fakat toprak kuvvei imbatyesini kaybettiğinden 3 - 4 ncü seneleri mahsul alamayınca yenden başka yerleri yakmaya, sökmeye başlıyor. Bu yakmadan dolayı adam mahkemeye gidiyor, 100 lira para cezası 1 - 2 ay hapiste yatıyor, çıkıyor, yine aynı şeyi yapıyor. Bir türlü menedilemiyor. Burası çok mühimdir efendim, diyor ki, orman idaresi ile karşı karşıya geliyor, ben burası için üç ay hapis yattım, sen ne söylüyorsun, yine ekerim. Hakikaten gece gündüz demeyip ekiyor, mahsulü olmuş olmamış bir gece toplayıp gidiyor. En büyük felâketi önlemek için ağma ve sökme yerine kim tasallût ederse birinci defasında mahkemece menedildikten sonra ikinci defasında mevkufen muhakemesinin yapılmasını arz ve teklif ederim.

REİS — Takrir yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 94. — Bu kanunun 18 nci maddesinde tâyin edilen mesafeler dâhilinde yapılması izne bağlı olan fabrika, hızar ve şeritlerle, kireç, kömür, trebentin, katran, sakız ve buna benzer ocakları izinsiz kuranlar 100 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Bunların işletilmesi de menedilir.

REİS — Yine metindeki 19 u 18 olarak tashih edilmiş şekilde okumuş bulunuyoruz. Madde hakkında söz istiyen var mı?.. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 95. — Bu kanunun 19 ncü maddesine göre her nevi ormanlara izinsiz hayvan sokanlar 7 günden 2 aya kadar hafif hapis ve ayrıca beher baş keçi ve deve için birer lira diğer büyük baş hayvanların beheri için 50 şer kuruş, küçük baş hayvanların beheri için de 25 şer kuruş hafif para cezasıyla cezalandırılırlar.

Bu suretle verilecek para cezası 3 liradan aşağı olamaz.

Başboş bırakılmak suretiyle ormanlara giren hayvanlar için yalnız para cezasına hükmolunur.

Yanmış orman sahaları ile alalümüm gençleştirme sahalarına, gençleştirmeye tefriki tarihinden itibaren 15 sene içinde hayvan sokulması ve

ya başıboş bırakılmak yüzünden girmesi halinde yukarıda yazılı cezalar iki misli tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen. Nâzım Batur, buyurun.

NÂZİM BATUR (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım; bu 95 nci madde, bundan evvelki kanunda aynen vardı.

Derhal itiraf edeyim ki, orman içindeki köylünün hayvanları kapısından çıkar çıkmaz derhal ormanı boylar, çok sıcak bastığı zamanlar hayvan gayet tabii olarak ormandaki ağaçların altına kaçır, serin olan orman içindeki su kenarına gider. Hayvan bu suretle ormana kaçtığı zaman, bu madde hükmüne göre orman memurları harekete geçer ve sahiplerini mahkemeye sevk etmek vaziyetiyle karşı karşıya kalır.

Bence bu madde böylece kabul edilecek olursa, orman içi köylüleri buralardan derhal çıkarmak, hierete tâbi tutmak lâzımdır, vatandaş başka yerlere iskân etmek mecburiyeti ile karşı karşıya kalınacaktır.

Ormanların içinde büyük çayırliklar vardır, bunlara yayla tâbir ederiz. Yaylaya çıkıldığı zaman, hayvanlar sabahleyin çayırda otlar, fakat hava ısındığı zaman mutlaka, orman içindeki ağaçların altına iltica ederler. Bu eşyanın tabiatından doğar. Orman içi köylerde bunu önlemeye imkân yoktur. Bu madde, bu şekilde kabul edildiği takdirde; memur günde bir defa değil 10 defa zabıt tutsa yine bunu önlemeye imkân olmaz. Bu itibarla, maddeyi bu şekilde değil de, biraz daha hafif mahiyette olan bir madde ile tadil teklifinde bulunuyorum. Lütfen bu teklifimin kabul buyurulmasını rica ederim.

REİS — Sabri Çonkar.

SABRİ ÇONKAR (Bolu) — Muhterem arkadaşlar; bu kanunun 19 ncu maddesine göre her nevi ormanlara izinsiz hayvan sokulması yasaktır. 95 nci maddeye göre de şu cezaları alacaklardır. Bundan evvelki maddelerin müzakeresi sırasında huzurunuzda bir tadil teklifi getirmiştim, bu teklif malûmu âliniz ufak bir farkla kabul edilmedi. Şayet orman işletmelerini kanuni bir müeyyideye, vazifeye bağlamazsak bu kanunla emin olunuz ki, orman suçlarından mütevellit cezalarının adedi bir an içinde üç mislinden fazlaya çıkacaktır. Teklifim şu mahiyettedir:

Arkadaşlar, ormanlık mntakalarda hayvanlar, ilkbahar gelir gelmez her taraf mezruatla kaplı bulunduğundan cebri olarak yaylaklara,

kışlaklara gidecektir. Bu hayvanların buralara gitmesi izne bağlı bulunduğuna göre orman idaresinin mensupları mecburi olarak zabıt tutacak ve cezalandırılacaktır. Benim teklifim orman idaresi mensuplarının vazifeye bağlanması noktası üzerindedir. Bu hayati bir meseledir. Ben diyorum ki; Şubat veya Mart ayına kadar en geç izin müsaadelerinin orman başmüdürlüklerince ve orman bölge şefliklerince çıkmış olması şartı ile bu madde hükümleri bâki kalsın!. Bu esas dâhilinde tadilat yapılmak üzere maddenin komisyonuna iadesini teklif ediyorum.

REİS — İzzet Akçal.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım, ben yine bu madde dolayısıyla realiteden bahsedeceğim. Orman içerisinde veya kenarında bulunan köylerimizin ekserisi hayvan yetiştirilmektedirler. Devlet ormanlarının mühim bir kısmı hâlâ tahdidedilmemiştir. 30 milyon sarf etmiş bulunmamıza rağmen tahdidedilen devlet ormanları gayet mahduttur. Benim intihap dairemde bulunan ormanların hemen mühim bir kısmı tahdidedilmemiştir. Ama orman idaresi nerede ağaç varsa burası devlet ormanı demektedir. Şahısların tasarruf senetlerini tetkik etmek imkânını bulmadan devlet ormanı demektedir. Ve buralara halkın serbestçe girip çıkmasına mâni olmak istemektedir. Ama teşkilâtı müsait değildir. Hâlâ teşkilâtını tam olarak kuramamıştır. Vatandaş gene hayvanlık için ormanlardan istifade etmektedir. Hükümetin derin görüşü de bu müsamahaya yol açmış bulunmaktadır. Fakat, biz, kanunla menettiğimiz her fiili işliyen şahsa ağır cezalar vermektediriz. Bu cezaları kendileri cismen çekecekleri gibi, mânen de çekecekler ve çocuklarına miras bırakacaklar. Falan adamın kızı alınmaz, hapishaneye girdi, çıktı. Falan adamın oğluna kız verilemez, hapishaneye girdi, çıktı diyecekler. Bu adam hapishaneye neden girdi? Üzerine bu araştırılmaz. Kanun vaz'ederken realiteden uzak kalamayız. Benim mntakamda Devlet ormanlarının tamamı tahdidedilmemiştir. Köyler Devlet ormanının içindedir. Kanunla imal edilen maddeleri arzu ettiğimiz şekilde gelmezse ve bu şekilde çıkmazsa topyekûn Sarkın Kâşadanız serit mntakası sabilinden dört kilyetire kadar olan kısmı Devlet ormanına ithal edilecektir. Burada orman muhafaza memurları, balık tuttu diyecek, zabıt tu-

tacak, mahkemeye verecek; gökle balık avladı diyecek mahkemeye sevk edecek, çalı, çırpı topladı diyecek, zabıt tutacak, mahkemeye sevk edecek, ormanda hayvanlarını otlattı diyecek, mahkemeye verecek, kışın hayvanına yatak yapmak için ormandan kuru yaprak topladı diyecek, zabıt tutacak, mahkemeye verecek. Kuru yaprak ormana zarar verir; bunu tophyanı dahi mahkemeye verecek. Şimdi, bir de başıboş hayvanı ormana girdi diye onun hakkında da zabıt tutacak ve mahkemeye verecektir. Bizim Karadeniz havalisinde mezru arazimiz ormanların içindedir. Biz Orta-Asya'dan göç ederek, buralara gelerek, dağların yamaçlarına yerleşmişiz. Mezra yapmışız, ev yapmışız, köy kurmuşuz buralarda. Şimdi hayvanı kaçan şahıs hakkında zabıt varakası tanzim edecekler mahkemeye verecekler. Hâkim buna mutlaka ceza verecek. Çünkü suçun cezasını kabahat cezası olarak almışlardır. Kabahat suçlarında kasıt aranmaz. Ceza Kanununun 45 nci maddesi. Onun için ben komisyondan rica ediyorum, bu şekilde bir madde kabul edildiği takdirde orman içerisinde yaşayan köylü vatandaşlarımızın her birini mutlaka mahkemelerde süründüreceğiz ve mahkûm ettireceğiz. Kasıt unsurunu nazarı itibara alarak, bu şekilde maddede bir değişiklik yapalım. Fıilî cürüm yapalım. Mahkeme hiç olmazsa vatandaşın kasdı olup olmadığını nazara alarak mesuliyeti tâyin etsin. Bundan başka Hükümetten ve komisyondan rica etmekteyim; maddeyi, öyle zannediyorum ki arkadaşlarımızın da tebarüz ettirdiği aksaklıkların sonra, tekrar gözden geçirmek imkânına sahibolacaklar. Mezralarda, yaylalarda ve tahdid edilmiş olan ormanların kenarında veya içinde bulunan köylü tarafından bu kısımlar şimdiye kadar tasarruf edilip gelmektedir. Buralara hayvan sokulmuş takdirde bir müeyyide ile karşılaşmasınlar. Yani hayvan besliyen köylüleri toptenkün mahkemeye vermiyelim. Bu maddeyi bununla temin edecek şekilde tanzim etmek lâzımdır. Bir misal vereyim. Çok muhterem hukukçu ve ormancı olan ve orman üzerinde titremekte bulunan, bu dâvayı benimsemiş olan Orman Umum Müdürüne ve Sayın Vekile misaliyle izah ettim. Bir köyün kenarında, 3 kilometre mesafede çığdan ve derenin seylâbından köyü muhafaza etmekte olan bir ormanı tıraşlamasına kesmektedirler. Haber verdim, köylünün tasarruf senedi

var mıdır? Dediler. Devlet ormanının, devlet ormanı olduğuna dair tapuda kayıt mı vardır? Köylü eedadından beri orayı muhafaza ediyor. Fakat, köylünün tasarruf senedi var mıdır, diyordunuz? Arkadaşlar, Kanunu Medenimize göre, hüsnüniyetle nizasız ve fâsılasız bir gayrimenkulî tasarruf etmek onun iktisabı için sebeptir. Halbuki köylünün tasarruf senedi varsa böyle bir iddiayı tetkik edebiliriz, diyorlar. Öyle zannediyorum ki, şimdi mahalline büyük bir anlayışla emir vererek bunu önlediler. Çünkü ben köyün tehlikeye mâruz kaldığını oranın milletvekili olarak bildirmiş bulunuyorum. Bu misali vermekten kasdım tahdidilmemiş olan devlet ormanları üzerinde eşhasın, hakiki veya hükmi şahısların hakları bulunabilir. Bunlara hayvan girdiği takdirde - şimliye kadar giriyor, otluyor, motuyor ya çimeni kesilir, yaprağı toplanıyor. Hayvan girdiği takdirde bir zabıt varakasıyla tesbit edilerek, mahkemeye vermesinler...

Kabahatlerde kasıt aranmadığı için belki bir ceza kararnamesiyle ve belki de mahkemeye çağırılmak suretiyle kasdına bakmaksızın mahkûmiyet neticesine sevk etmiş olacağız.

Komisyondan tekrar rica ediyorum. Bu maddeyi benim ve arkadaşlarımızın mütalâalarımızla bundan sonra söz alacak arkadaşlarımızın mütalâaları karşısında yeniden tetkik etsinler. Ve maddeye vuzuh versinler. Bu hususta bir de takrir veriyorum.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN MAZBATA MUHARRİRİ HÜSEYİN AGUN (Rize) Muhterem arkadaşlarımız, Sayın İzzet Akçal arkadaşımızın 95 nci madde üzerindeki konuşması, bundan evvel bu kanunda «Orman tahdit ve sınırlandırma» faslı altında mütalâa edilen madde ile münasebeti var diye, encümenimize iade edilerek nazarı dikkate alınması cihetindeki beyanlarımızın bu madde ile alakası hiçbir surette yoktur. Tahdit komisyonlarımızın çalışma tarzlarını terettübeden, tarz ve selâhiyetler ile tahdid edilecek orman mülkiyet mevzuları üzerinde daha evvelki celselerde fikir beyanında bulunan arkadaşlarımızın hepsi elbetteki, madde ile alakadar görülerek encümenimizde tekrar kendilerinin hazır bulunduğu celselerde nazarı dikkate alınmış, bugün veya yarın Heyeti Umumiye arz edilecektir. Burada orman

idaresinden izin almadan hayvan sokulmasına dair madde konusulmaktadır. Bu maddeyi mülkiyetle, orman içi köylüsünün heyelâna mâruz sahanı ile ilgili gösterip komisyona iade edilmesi hususunda biz encümen olarak hiçbir alâka görmüyoruz. Daha doğrusu 19 ncu madde ile ormanların içinde otlak ve yaylaklarda izin verilmeden plân ve program yapmak suretiyle her sene muayyen mevsimlerde, hattâ Heyeti Umumiye kararıyla, bir veteriner arkadaşım da iştirakiyle, bu plânların yapılması suretiyle buraları, müsaade tahtında, halkımızın hizmetine tahsis edilebilecektir. Uzun zamandanberi câri olan usûl budur. Köy hayvanları bu sahalar dâhilinde bugün dahi otlatılmaktadır.

Şimdi Karadeniz mıntakasının dört kilometre mesafesinden daha ileride kalan kısım, eğer bu mevzu halledilemezse orman telâkki edilecektir. Dolayısıyla bu ormanlara köylümüz hayvanını sokamayacaktır demiyor. Bugün huzurunuzda getirdiğimiz Orman Kanununun metinlerinde, ne Hükümetin, ne Ziraat Encümeninin ne de Muvakkat Encümenin teklifinde böyle bir şey kabul edilmiş değildir. Bunu aksi şekilde ifade etmek, halkı bu kanunda böyle bir madde vardır diye inandırmaya çalıştırmak demektir ki bendeniz encümen sözcüsü olarak ifade ediyorum, katıyen böyle bir şey yoktur.

İZZET AKÇAL (Rize) — Asla, kendi kanaatimi söylüyorum.

HÜSEYİN AGUN (Devamla) — Karadeniz mıntakasında ormanlar asgari 40 kilometrededir ve şerit halindedir. Karadeniz'de yaylalar ormanla alâkalı değildir, orman içi otlaklar ormanla ilgilidir. Bunu Giresun, Trabzon mebusları arkadaşlarımız bilirler. Bendeniz de bilirim, ki bu yaylaklar orman içinde ise izin verilir, orman dışında ise zaten izin mevzuubahis değildir. Ancak otlaklar, senenin muayyen zamanlarında rapor vermek suretiyle müsaade edilen ormanın içindeki otlaklardır. Bunun dışında izinsiz olarak orman bünyesi içinde hayvan besleyenler olursa bunlar için burada cezai hükümler vaz' edilmiştir. Madde, tamamen izne dayanmayan yerlerde hayvan otlatanlara aittir. Başka maddelerle ilgisi bulunduğundan encümene iade edilmesi hakkındaki mütalâaları doğru değildir. Encümen arz ettiği maddelerle alâkasını görmüyor.

Mâruzatım bundan ibarettir. Bu hususta sorulacak sualler varsa onlara cevap vermeye âmadeyim.

İZZET AKÇAL (Rize) — Bir soracağım.

REİS — Başka soran olmadığına göre İzzet Bey sorularınızı sorabilirsiniz.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Gayet kısa soracağım. Kendilerine verdiğim misalle buna ne diyecekelerdir? Mezrealar tamamiyle ormanların içindedir. Onlardan tamamiyle istifade imkânları vardır.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Devamla) — Bunu mütaaddit defalar, ve asıl maddesinde de arz ettim, yeniden bir defa daha arz edeyim.

Orman içindeki otlaklar, kendileri mezrea diyorlar, meralar orman idaresinin kendi bünyesi içinde, idare sahibi olsa bile izinle hayvanını otlatıyor. Hiçbir zaman mezreyaya hayvan sokulmıyacaktır diye bir madde konmuş değildir.

İZZET AKÇAL (Rize) — Verdiğim misaldeki orman kesimi meselesini izah etmediler.

HÜSEYİN AGUN (Devamla) — Orman kesimi hakkındaki sorularınıza cevap vermekte komisyon kendisini salâhiyetli bulmaz. Bu, Hükümete ait bir iştir, onlar cevaplandırırlar.

REİS — Şefik Çağlayan.

ŞEFİK ÇAĞLAYAN (Muş) — Muhterem arkadaşlar, bendeniz çok kısa konuşacağım. Yalnız bir noktaya işaret etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Bu 95 nci madde, 19 ncu maddeye ait bir cezai müeyyidenin tatbikini gösteriyor. Halbuki, 19 ncu madde bundan evvel Heyeti Umumiyece benimsenmiş ve kabul edilmiştir. Bu madde sadece müeyyideyi göstermektedir.

İzzet Bey arkadaşımız muhtelif konuşmalarında, müeyyidenin ağırlaştırılmasından bahsediyorlar. Fakat kabul edilmiş esasa taallük eden bir madde üzerinde neden itiraz edip, bu kadar duruyorlar? Ben bunu anlıyamadım. Bunun başka bir şekli yoktur.

Arkadaşlar biz bunu kabul edecek olursak o zaman 19 ncu maddenin değişmesi lâzımdır.

REİS — Cemal Tüzün, buyurun.

CEMAL TÜZÜN (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım, Orman Kanununun tümü üzerindeki müzakereler başladığı andan itibaren şahsan çok sevdiğim ve hürmet ettiğim bir kısım arkadaşlarım Orman Kanununu hazırlayan Hükümetin ve o hazırlığa ilâveten 6 senelik mütema-

di faaliyet göstermek suretiyle bu kanun tasarı-sını vücade getiren encümen arkadaşların dai-ma ve daima ağacı ve ormanı tercih ettiklerini ve bu kanun muvacehesinde ormanda yaşayan 9 milyon Türk köylüsünün halinin perişan olacağı hakkında Demokrat Partinin bizatihi lehinde değil hakikatle bağdaşmadığı gibi bizim bakı-mımızdan hiçbir suretle müdafaa edilmemesi iktiza eden bir taktik kullanmakta bulunulmakta-dır.

Muhterem arkadaşlarım, şu bir hakikattir ki Türk köylüsünü korumak için ormanı, ormanı korumak için köylüyü korumak lâzımdır. Çün-kü orman, bugünkü köylü için değil, gelecek nesillerin de hayatını korumak için lüzumlu bir millî servettir.

Muhterem arkadaşlar, 95 nci madde, 19 ncu maddenin tatbik şeklini gösteriyor. Burada encü-menlerde yapılmış tek değişiklik deve gibi, kıl keçisinin de izinsiz ormanda otlatılmasıdır. Otlatılması halinde nakdî cezaya çarptırılması derpiş edilmiştir. Açık konuşmak lâzımdır. Ne demek istiyoruz? Ormanlarda keçiler başıboş ot-larsa orman idaresi buna müdahale etmesin mi? Türk Milletinin alınteri olup, orman bütçesine kattığı paralar mahv mı edilsin, alabildiğine millî servet heba mı edilsin, bunu mu müdafaa etmek istiyorlar arkadaşlar?

Bugüne kadar vâkı olmuş mudur, hakikaten orman içinde yaşayan vatandaşların hayvanları-nın ormanda barındırılmadığı yolunda, zulüm yapılarak, hayvanlarının çıkarıldığı vâkı mudur? 1950 den sonra böyle bir şey olmuş mudur arka-daşlar? 1940 ile 1950 arasında tesadüf edilen bu gibi haller için 1950 den bugüne kadar hiçbir köylü tarafından hiçbir mebus arkadaşına, benim hayvanımı otlatmıyorlar, izin vermiyorlar, beni mahkemeye sevk ediyorlar diye bir şikâyet vâkı olmuş mudur?

Eski taassup zihniyetinin vicdanlarda bıraktığı feci izleri, âkibetleri sanki bizim partimiz yapıyormuş gibi bizim iktidarımıza yüklüyorlar ve bunları efkârı umumiye önünde zikrediyorlar. Bu doğru bir şey değildir, binaenaleyh bu hususun daima kâale alınmasını rica ederim.

REİS — Mustafa Reşit Tarakçıoğlu.

MUSTAFA REŞİT TARAKÇIOĞLU (Trabzon) — Efendim, bu madde üzerinde benden evvel, lehte aleyhte, heyecanlı heyecansız birçok

arkadaşlarımız konuştu. Adalet bakımından, orman bakımından beyanlarda bulundular.

Efendim; geçi ormana girdi diye ceza verili-yor, hem de burada deve ile aynı ceza verili-yor, 7 günden 2 aya kadar hapis. Bu hapis cezasını biraz yumuşatsak. Fakat bu arada orma-nın mahvolmasını da istemiyoruz. Kanunun tat-bik kabiliyetini düşünüyoruz, keçiyi de düşün-geçiz, Mehmedi de düşüneceğiz. Yani mutlaka ormanı düşünürken; keçiyi, Mehmedi düşünme-mek olmaz. Onun için bu maddeyi, bu hükmü biraz hafifletsek, yumuşatsak iyi olur. Kasıt olursa bu cezalar verilsin. Meselâ orman idaresi duydu ki filân devlet ormanında hayvanlar ala-bildiğine salınmış, otluyorlar, zarar yapıyorlar. Bunu menetsin. Menettiği halde mukavemet gö-rürse o vakit cezasını düşünelim. Keçi, malûm-ya yaramaz hayvandır, lâf dinlemez, kaçır gi-der, ormana da girer. Şimdi keçisi ormana girdi diye bu adamı bir haftadan iki aya kadar hapis etmek doğru mudur? Demin burada her ikisini de sevdiğimiz iki Rize Mebusu münakaşa ettiler. Muhiti de unutmamız lâzımgelir. Şimdi, her iki arkadaşına da soruyorum, yaylacılar Nisan ayında yaylaya çıkarlar, nereden geçerler, han-gi yollardan? Ormanlardan hiç geçmezler mi? İnerken nerelerden geçerler? Ormanlardan hiç geçmezler mi? O halde bu kanunu bu kadar sert yapmıyalım. Şimdiye kadar hapis hanede olan-lar şunlardı: Ormandan ağaç kesip kaçırınlar, ormanı yakanlar, şimdi keçiyi sokanlar. Bahçı-tutanlar, otu alanlar böyle şey olmaz canım. Bu maddeyi yumuşatmazsınız ben çıkarılmasını tek-lif edeceğim. Meselâ kasdı mahsus olmaksızın or-mana girmiş olan hayvanlar menedildiği halde otlatmakta ısrar edenler olursa şu şu ceza verilir, demek suretiyle maddeyi yumuşatsınlar. Eğer yumuşatmazsa maddenin kaldırılmasını kalma-sından daha faydalı görüyorum. Ve teklif edi-yorum.

REİS — 5 dakikada sözünüzü bitirebilerseniz buyurun encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA VACİD ASENSA (Balıkesir) — Bitireceğim efendim.

Efendim, hayvanların orman içerisinde ot-lamasına ait hususlar, şimdi müzakere buyur-makta olduğunuz maddeler meyanında yani, 20, 21 ve 22 nci maddeleri arz ediyorum. Mâruz maddeler hükümlerine göre orman idaresi plân-ları hazırlar, ilân eder, güzergâh taayyün et-

miş olur. Hattâ aynı maddelerden 22 nei madde kurak mevsimlerde dahi hayvanların otlamasına cevaz veren hüküm sevk edilmiş bulunmaktadır. Bu cümleden olarak Mustafa Reşit Tarakçıoğlu arkadaşımız cezaların tahfifini istediler. Şu ciheti arz edeyim ki, bendeniz zeytinlik bir muntakanın mebusu sıfatıyla arz edeyim ki, develerin zeytinlikler arasına sokulması yasaktır.

Bunlarla filvaki zeytin mahsulünün bir kısmı taşınmakta ise de ağızlarına ağızlık konur ve bunu koymıyan deve sahipleri ceza görürler. Bu tedbir ve yasak filizlerin bu mahlûklar tarafından fazla miktarda tahribedilmemesi içindir.

Bu meyanında keçi mevzuunda bir husus arz edeceğim, söyleyeceklerim şahsıma ait bir görüş değildir, Orman Umum Müdürlüğünün yapmış olduğu tetkiklerin neticesidir. İzzet Akçal arkadaşımın da dikkatini çekerim. Bir keçi bir günde 4 buçuk kilo filiz yemektir. Günde bu kadar filiz yiyen bu mahlûkum büsbütün serbest bırakılmasına Yüksek Meclisin müsaade etmeyeceğini tahmin ediyorum.

REİS — Efendim, bugün saat 17 de toplanılmak üzere celseye nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 12,57

İKİNCİ CELSE

Açılma saati : 17,10

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın

KATIPLER : İbrahim Kirazoğlu (Kayseri), Edibe Sayar (Zonguldak)

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.

(Konya mebusluklarına kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Ekseriyetimiz var, celseyi açıyorum.

Orman Kanununun müzakeresine devam ediyoruz, efendim.

Geçen celsede 95 nei maddede kalmıştık. Bu madde üzerinde arkadaşlara söz veriyorum.

Büyükün Onat! (Yok sesleri)

İbrahim Gülez!

İHSAN GÜLEZ (Bolu) — Muhterem arkadaşlar; 95 nei maddede cezaları tesbit ediyorluk. Bu madde 19 nei maddenin müeyyidesini teşkil ediyor. Her nevi hayvanı orman içine sokmak yasaktır. Bu maddede bunun cezaları var. Bu hususu arkadaşlar uzun uzun irak ettiler. Vaziyeti iyice tebit edebilmek için 19 nei maddenin ne olduğunu tam mânâsıyla kavramış olmamız lâzımdır. İlk metinde 20 nei, tadil edilen 19 nei maddeye göre : «Orman içinde bulunan yaylak, kışlak ve otlaklara ve fevkalâde ahvalde Devlet ormanlarına hayvan sokulup otlatılmasına izin verilebilir.» Hayvan otlatılmak burada derpiş edilen hükümlere göre orman idaresinin iznine bağlı olarak tanzim edilmiş olu-

yor. Fevkalâde hallerde de yine orman idaresinin izni ile Devlet ormanlarından bu hususlarda faydalanılıyor. Tatbikatta vaziyet nasıldır? Köylünün ekseriya köyü, merası, yaylağı, kışlağı Devlet ormanı içerisindedir. Hattâ öyle muntakalar vardır ki, köyünden çıksa Devlet ormanı ile, evinden, ahırından çıksa Devlet ormanı ile karşı karşıya gelir. Doğrudan doğruya Devlet ormanına girer. Bunlar istisna değildir. Ormanlık bölgelerin çoğu böyledir. Hattâ köylerin büyük bir kısmının Devlet ormanları içinde olduğunu bu kanunun bir maddesinde ifade etmiş bulunuyoruz. Köylü evinden çıktığı andan itibaren, hayvanı ahırdan çıktığı andan itibaren, Devlet ormanı içindedir. Birçok yerlerde fiilî durum budur. Kanun maddesi bunu katıyen yasak ediyor. Şu halde tatbik kabiliyeti olmıyan bir madde ile karşı karşıya bulunuyoruz demektir. Tasavvur ediniz, binlerce, on binlerce hayvan yaylaya çıkacak, orman idaresi bunları ormana sokmıyacak, aksi halde zabıt tutacak, mahkemeye verecek. Ya orman idaresi fiiliyatta göz yunacak, yahut da bu maddenin tatbik kabiliyeti olmıyacak. Benim kanaatim budur.

Ceza maddesine gelince; bugünkü kanunda da aynı cezalar vardır. Görüşüğümüz tasarıya daha ziyade tazyih edici hükümler konmuştur. Bugünkü hükme göre vaziyet aynıdır. Bir aya kadar hafif hapis ve 5 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası konulmuştur. Bugünkü kanun bunu hayvanın nevine ve miktarına göre daha ziyade tazyiha çalışmıştır. Keçi ve deve olduğuna göre daha şiddetli, büyük baş hayvan ve koyun olduğuna göre daha hafif ceza tayin ediliyor. Fakat demin de arz ettiğim gibi, bu maddenin tatbik kabiliyeti çok güç olacaktır. Encümendeki arkadaşlarımız bizi tatmin etsinler. Bu madde nasıl işliyecektir? Benim kendi mıntakam olan Bolu'nun 20 - 30 köyü umum müdür beyefendinin de bildiği gibi Aladağ'a göç eder. Bütün hayvan merada, orman içindedir. Yarım bu ormanın içine hayvan girmiyecektir, denince ne olacaktır 1, 5, 10, 100, 200 değil ki, bütün hayvanlar yaylak mevsimi boyunca orman içindedir, bu hükmü nasıl tatbik edeceklerdir? Bu hususu lütfen izah etsinler.

REİS — 95 nci madde hakkında takrirler var, okuyoruz, efendim.

Reisliğe

Sifahen arz ettiğim sebeplerden ötürü 95 nci maddenin kaldırılmasını teklif ederim.

Trabzon Mebusu

M. Reşit Tarakçıoğlu

Riyasete

Sifahen arz ettiğim sebeplerden dolayı 95 nci maddenin komisyona iadesini arz ve teklif ederim.

Bolu Mebusu

Sabri Çonkar

Yüksek Riyasete

Sifahen izah ettiğim sebeplerle 95 nci maddenin aşağıda yazılı olduğu gibi kabulünü arz ve teklif ederim.

Kastamonu Mebusu

Nâzım Batur

Madde 95. — Yeni yangın görmüş veya baltalık usulü ile idare edilen yeni kesim yapılmış orman sahalarına on sene müddetle hayvan sokanlar, sokulan hayvan adedi nazarı itibara alınarak bir haftaya kadar hapis ve 25 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır. Kayıtsız-

lık ve teseyyüp eseriyle hayvan girmiş ise yalnız para cezası hükmolünür.

REİS — Bir teklif daha var okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Orman Kanunu lâyhası 95 nci maddesinin 2 nci satırındaki «7 gürden» tâbirinin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Malatya Mebusu

Nuri Ocakeroğlu

REİS — 4 takrirden birisi maddenin encümene iadesine dairdir. Birisi ise tamamen maddenin metinden tayyî hakkındadır. Aykırı teklif budur.

Takrirleri tekrar okutup reyinize arz edeceğim.

(Trabzon Mebusu Mustafa Reşit Tarakçıoğlu'nun takriri tekrar okundu.)

REİS — Takriri reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler..

(Encümen ne divor? sesleri)

Encümen iltihak etmediğini bildirdi.

Maddenin tayyîni teklif eden arkadaşımızın takririni reyinize arz ediyorum. Dikkate alanlar.. Almayanlar.. Takrir nazara alınmamıştır.

(Bolu Mebusu Sabri Çonkar'ın takriri tekrar okundu.)

REİS — Maddenin komisyona iadesi hakkında Sabri Çonkar'ın teklifini dikkate alanlar lütfen isaret versinler.. Almayanlar.. Maddenin encümene iadesi hakkındaki teklif kabul edilmiştir. Diğer takrirlerle birlikte encümene veriyoruz.

MADDE 96. — Bu kanunun 20 nci maddesinde yazılı hükümlere muhalif hareket edenler 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

REİS — Söz istiven yok. Encümene iade edilen maddelerde alâkası var mı? (Yok sesleri) Maddevi reyimize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 97. — Devlet çekici ile damgalanan ağaçları keserken bu damgayı orman idaresince tesbit edilen şekilde dip kütükte bırakmayanlar ve damgalı ağaçları tesbit edilen hadde nazaran daha yüksekte kesenler, kesilen ağaçların miktarı göz önünde bulundurulurarak 10 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu kanunun 27 nci maddesinde yazılı damga geciklerini taklidedenler veya taklit fiiline iştirak etmeksizin kullananlar Türk Ceza Kanununun 333 ncü maddesinin 2 nci fıkrasına göre cezalandırılırlar.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Kabul edilmiştir

MADDE 98. — 31, 32, 33 ncü maddeler hükümlerine göre, köylülerin zatî ihtiyaçlarıyla köy müşterek ihtiyaçları için verilen kereste, kerestelik ağaç veya tomruğu bu işte kullanmayıp da başkasına satanlar veya hibe edenler, kiraya verenler veya kiralyanlar veya ödünç verenler veya bunları orman iqaresinden izin almadan başka yerlere imal edilmek üzere götürülenler, bir aya kadar hapis, 50 liraya kadar ağır para cezası ile ve bunları bilerek alanlar 1 aydan 6 aya kadar hapis ve 50 liradan 100 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca, verilmiş olan ağaç, kereste veya tomruğun tam tarife üzerinden iki misli bedeli tazminat olarak alınır.

REİS — Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Muhterem arkadaşlar, evvelce 31 ve 32 nci maddeler geri alındığından ve bu maddenin de geri alınan maddelerle alâkası bulunduğundan encümene iadesini rica ediyoruz.

REİS — Evvelce encümene geriverilen 31 ve 32 nci maddelerle ilgisi dolayısıyla madde encümene geriverilmiştir.

MADDE 99. — 37 nci madde gereğince verilen izinlerde gösterilecek tedbir ve şartlara riayet etmiyenler 10 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

REİS — 37 nci madde encümende katî şeklini almadığı için bu maddeyi de encümene iade ediyoruz.

MADDE 100. — 41 nci madde mucibince her çeşit orman mallarını nakliyesiz veya damgasız olarak nakledenler 91 nci madde gereğince cezalandırılırlar.

Nakliye tezkeresini değiştirmeksizin ağaç, odun, kömür ve sair orman mahsullerini taşıyanların malları kaçak olup olmadığının incelenmesi için 84 ncü maddede gösterilen şekilde alıkonulur. Kaçak olmadığı ve nakliyesinin yenilenme-

diği tahakkuk ederse alıkonulan mallar derhal taşıyana teslim edilerek nakliyesi verilir.

Malların kaçak olduğu anlaşılırsa 91 nci madde hükmü tatbik olunur.

Nakliye tezkeresini değiştirmeden nakliyat yapanlar veya ormandan kesilen ağaçlardan yapılacak tomrukları damgasız olarak orman idaresinin istif yerlerine götürülenler 10 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

REİS — Efendim, biz tashih edilmiş şekliyle okuyoruz. Encümendeki maddeyle bu 100 ncü maddenin alâkası yoktur. Maddeyi biz doğru okuduk. 42 nci madde 41 ve 92 nci maddeyi 91 olarak okuduk. 91 nci madde komisyondadır ve 100 ncü maddenin bu madde ile alâkası yoktur.

Encümene göre söylüyoruz. Encümen «Bizde değildir» diyor. Siz izah buyurun, efendim.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım, 91 nci madde ceza maddesidir. Komisyondan iade edilecek şekle göre bu madde üzerinde konuşmak lâzımgeldiği kanaatindeyim. Komisyon bu maddeyi ilgili görerek alırsa daha esaslı, daha isabetli çalışma imkânını bulabilir.

REİS — Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Efendim, muhterem arkadaşımız İzzet Bey maddede 91 rakamının geçmesi itibariyle bu maddenin esas itibariyle encüme geri alınan 91 nci madde ile alâkalı olduğunu zannediyorlar. 91 nci madde, 14 ncü maddedeki cezai kısımlar münasebetiyle geri alındı. Bunun bu madde ile alâkası yoktur. 91 nci maddenin geri alınmasının sebebi, 14 ncü maddeye mütaallik hükümler içindir.

REİS — Madde hakkında başka söz istiyen yok. Maddeyi reye arz ediyorum: Kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 101. — Yazılı olarak yapılan tebligat tarihinden itibaren iki yıl içinde 50 nci maddede yazılı işaretlerle ormanlarının hudutlarını belli etmiyen hususi orman sahipleri 50 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Orman sahipleri bu cezanın infazından sonra bir yıl içinde yine bu mükellefiyeti ifa etmezlerse 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Son hükmün infazından itibaren 1 yıl içinde

tahdit muamelesi yine yapılmadığı takdirde masrafı bilâhara orman sahibinden alınmak üzere bu muamele orman idaresi tarafından yapılabilir.

REİS — Maddenin ikinci satırındaki (51) nci madde, doğru olarak (50) nci madde şeklinde okunmuştur.

Madde hakkında söz istiyen yok. Reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 102. — 51 nci madde-gereğince tanzim, kabul ve tasdik olunan orman amenajman plânlarında; ormanın imarı, geliştirilmesi, ağaçlandırma yapılması, hastalık ve haşerelerle mücadele edilmesi gibi yapılmasına lüzum gösterilen işleri, plân dairesinde ve verilen müddet içinde yapmayan ve gerekli tedbirleri almıyan orman sahiplerinden 30 liradan 300 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Bu cezanın infazından sonra, orman sahipleri kendilerine verilecek mühlet içinde bu işleri yapmazlar veya lüzumlu tedbirleri almazlarsa, bunlar orman idaresi tarafından yapılır ve masrafları tamamen kendilerinden alınır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok, reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 103. — 67 nci madde hükümlerine muhalif hareket edenler 30 liradan 100 liraya kadar, Devlete veya her kime aidolursa olsun yeniden orman yetiştirmek üzere işlenen sahalarda tohum veya fidanlara her hangi bir şekilde veya hayvan sokulması veya girmesi suretiyle zarara sebebiyet verenler, 50 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok, reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 104. — 68 nci maddedeki mecburiyete riayet etmeyenler 1 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Orman idaresine ait telefon şebekesi ve tesislerine her türlü alet ve malzemesine zarar verenler Türk Ceza Kanununun 391 nci maddesi gereğince cezalandırılırlar.

Bu suç Haziran ayı başından Ekim ayı sonu-

na kadar devam eden yangın mevsiminde işlenirse ceza iki misline çıkarılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok, reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 105. — 69 ncu maddeye göre ormanlarda vukua gelecek yangınları söndürmek için, salâhiyetli memurlar ve orman teşkilâtı tarafından yangın mahalline gitmeleri emrolunmasına veya mahallî mütat vasıtalarla ilân edilmesine rağmen orman yangınına söndürmeye gitmekten imtina edenler veya gidip de çalışmayanlar ve verilen işi yapmayanlar hakkında vali ve kaymakamlar tarafından 25 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası verilir.

Ancak, bu cezaya tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde alâkalılarca mahallî sulh ceza mahkemesine itirazda bulunulabilir.

Bu maddede yazılı memurlarla orman teşkilâtında vazifeli olanlardan yangın yerine yardım göndermeyenlerle alâka göstermeyenler Türk Ceza Kanununun 230 ncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre cezalandırılırlar.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım, «15 gün içinde alâkalılarca mahalli sulh ceza mahkemesine itirazda bulunabilir;» yolundaki hükümden sonra, «bu itirazlar evrak üzerinde tetkik edilebilir.» yolunda bir hüküm vaz'edilmesi alâkalarının menfaati ve mahkeme işlerinin daha süratle intacedilmesi için yerinde olur, kanaatindedim. Nitekim belediye kararlarına karşı yapılan itirazlarda hâkim evrak üzerinde tetkikat yapıp karar verebilmektedir. Şimdi madde böyle kabul edildiği takdirde bu itirazları tetkik için suçluyu davet mecburiyetinde kalacaktır. Halbuki itiraz imkânı verilmiştir ve itiraz dilekçesinde itiraz delillerinde suçun kendisine kabiliyeti isnadiyesi bulunmadığı, fiilin suç teşkil etmediği ve saireye dair sebepler dermeyan edilmiş bulunacaktır. Kanaatimce bu gibi dâvaların süratle intacedilmesi ve vatandaşın mutazarrır olmaması bakımından itirazların evrak üzerinde tetkik edilmesi hususunun da maddeye dereci muvafık olur. Komisyon kabul ederse mesele kal-maz. Aksi takdirde teklif yapacağım.. Kabulünü arz ve rica ederim.

REİS — İzzet Bey yazılı teklifiniz var mı? Bekliyemeyiz.

Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA VACİD ASENSA (Bahkesir) — Efendim, suçlanan müdafası bakımından maddenin bu tarzda kabul edilmesi doğru olur, kanaatindeyiz. Suçlu bir defa için mahkemeye giler, bir daha icabet etmiyebilir. Hâkim, bu sefer tetkikatını oranın giyabında yapar. Bu, umumi hükümlere tâbidir. Bu tarzda bıraktığımız takdirde, ceza tehdidi altında bulunan vatanlaşa daha ziyade, bir müdafası hakkı için imtân sağlamış oluruz.

REİS — İzzet Bey, teklifinizi yaptınız mı?

İZZET AKÇAL (Rize) — Veriyorum, efendim.

REİS — Bir teklif vardır, okuyoruz :

Yüksek Reisliğe

«İtirazın evrak üzerinde tetkik edilebileceği» hususunun maddeye ilâvesini arz ev teklif ederim.

Rize

İzzet Akçal .

REİS — Vakti itirazın evrak üzerinde de yapılmasına dair İzzet Akçal arkadaşımızın bir teklifi vardır. Komisyon lüzum olmadığı kanaatinde dir. Teklifi nazarı dikkate alanlar... Almayanlar... Tesbit edemedik, efendim. İtirazın evrak üzerinde de yapılmasına dair İzzet Akçal arkadaşımızın teklifini dikkate alanlar, lütfen işaret versinler... Dikkate almayanlar... Teklif dikkate alınmıştır. Encümen filhal iştirak ediyor mu?

MUVAKKAT KOMİSYON ADINA VACİD ASENSA (Bahkesir) — «Edilebilir» şeklinde kabul ediyoruz.

REİS — Bu itiraz, «evrak üzerinde tetkik edilebilir» şeklindeki ilâveye encümen filhal iştirak etmektedir. Bu şekilde maddeyi okutup reyinize arz edeceğim :

MADDE 105. — 69 neu maddeye göre ormanlarda vukua gelecek yangınları söndürmek için, salâhiyetli memurlar ve orman teşkilâtı tarafından yangın mahalline gitmeleri emrolunmasına veya mahalli mâtat vasıtaları ilân edilmesine rağmen orman yangını söndürmeye gitmekten imtina edenler veya gidip de çalışmayanlar ve verilen işi yapmayanlar hakkında vali ve kaymakamlar tarafından 25 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası verilir.

Aneak, bu cezaya tefliğ tarihinden itibaren

15 gün içinde alâkalılarca mahalli sulh ceza mahkemesine itirazda bulunulabilir. Bu itiraz, evrak üzerinde tetkik edilebilir.

Bu maddede yazılı memurlarla orman teşkilâtında vazifeli olanlardan yangın yerine yardım göndermeyenlerle, alâka göstermeyenler Türk Ceza Kanununun 230 neu maddesinin 2 nei fıkrasına göre cezalandırılırlar.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 106. — Bu kanunun 72 ve 73 neu maddelerine muhalif hareket eden veya ettirenler Türk Ceza Kanununun 230 neu maddesinin 2 nei fıkrası gereğince cezalandırılırlar.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 107. — 74 neu maddede gösterilen tedbirlere riayet etmeyenlerden 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 108. — Bu kanunun hükümlerine göre müsaderesine hükmolunacak orman mallarının kanunsuz olarak kesildiğini, taşındığını veya toplandığını bildiği halde satınalanlar, taşıyanlar, biçenler, işleyenler, kabul edenler, kullananlar veya gizliyenler bir haftadan 3 aya kadar hapis ve 50 liradan 200 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada yazılı fiillerin; ticarethane sahibi olsun olmasın bilûmum haşep madde ticaretiyle iştigal eden kimseler tarafından ikâ halinde, 1 seneden 5 seneye kadar hapis ve 1 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Suç mevzuu kaçak orman mahsulünün kıymeti hafif ise, 2 nei fıkradaki cezalar yarısına indirilerek, fahiş ise bir misline çıkarılarak hükmolunur.

Kaçak orman mallarının taşınmasında kullanılan canlı ve cansız bütün nakil vasıtaları kime aidolursa olsun idarece zabıt ve mahkemelere müsaderesine hükmolunur.

Aneak, çiftçi köylü olup köyde sakın bulunduğu ve ziraat işlerinde kullanılan ve kendilerine ait bulunan vasıtalarla bizzat nakliyat

yaptığı anlaşılmanın (at, kısrak, katır, merkep, öküz, inek, manda) ile kağıt, araba ve koşumları hakkında müsadere hükmü tatbik olunmaz.

Mükerrirler bu hükümden faydalanamazlar.

Bu malları, müsadereye tâbi olmayan vasıtalarla taşıyan veya taşıyanlardan 1 nei fıkrada yazılı cezadan maada ayrıca odunun beher kentali veya kesri için 5 lira; kömürün beher kentali veya kesri için 25 lira, tomruk veya kerestenin beher metre kübü veya kesri için 100 lira para cezası alınır.

REİS — Abdullah İzmen.

ABDULLAH İZMEN (Giresun) — Muhterem arkadaşlar, bu maddenin 4 nü fıkrası şudur: «Kaçak orman mallarının taşınmasında kullanılan canlı ve cansız bütün nakil vasıtaları ki-me aidolursa olsun idarece zabıt ve mahkemelerce müsadere hükmolunur.» Bilirsiniz bazan ve ekseriyetle kamyon sahipleri arabalarını bir şoför vasıtasıyla işletmektedirler. Şoför iki tahta almış ve nakletmiş ise mal sahibinin dahi haberi olmayan bu işten dolayı kamyonu müsadere edilecektir. Kamyonun bedeli malûm, tahtanın kıymeti ise çok cüzdür. Borçlar Kanununda bir malî mesuliyet hükmü vardır. Burada da suçun cezasının malî mesuliyet prensibine uygun olması iktiza eder. İki tahta için bir kamyonun müsadere doğru olmaz. Bendeniz bu sebeple fıkranın tadilini teklif ediyorum. Mal sahibinin malûmatı haricinde nakledilen kaçak kerestenin tarife bedeline nazaran iki misli ceza alınsın, mal sahibinin haberi varsa nakil vasıtası da müsadere olunsun. Teklifimin kabulünü rica ediyorum.

REİS — Cemal Tüzün.

CEMAL TÜZÜN (Kocaeli) — Muvakkat Komisyonun bu maddesi, hükümetin getirdiği ve Ziraat Encümeninin kabul ettiği maddeye tevafuk etmemektedir. Hükümet ve Ziraat Encümeninin getirdiği maddede, gizliyenler, alan ve satanlar bir haftadan üç aya kadar hapis cezasına çarptırılır, şeklinde idi. Burada ayrıca bir fıkra konmuş, bir kereste mağazasında bilerek veya bilmiyerek bir tek kaçak tahta bulursa asgari bir sene cezaya çarptırılmaktadır. Bu husus ne şekilde tatbik edilecektir? Encümenin ve hükümetin izah etmesi lâzımdır. Çok ağır bir hüküm vaz'ediyoruz, tatbikatından endişe duydum, izahat vermelerini rica ederim.

REİS — Abdullah İzmen'in teklifi var, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim sebeplerden dolayı 108 nei maddenin 4 nü fıkrasının aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Giresun Mebusu
Abdullah İzmen

Fıkra 4 : Kaçak orman mallarının taşınmasında kullanılan canlı ve cansız bütün nakil vasıtalarından sahipleri tarafından kaçak naklinde kullanılan veya kullanılmada malûmatı olanların nakil vasıtaları idarece zabıt ve mahkemece müsadere hükmolunur. Sahibinin malûmatı olmadan kaçak naklinde kullanılan vasıtalar için nakleden hakkında bu maddenin birinci fıkrası tatbik olunur. Mal sahibi hakkında nakledilen emvâlin tarife bedelinin iki misli ceza alınır.

REİS — Encümen iltihak ediyor mu?

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Efendim; Abdullah İzmen arkadaşımız, kaçak orman mallarının naklinde kullanılan canlı cansız bütün nakil vasıtalarının ki-me aidolursa olsun idarece zabıt ve mahkemece müsadere edilmesi hakkındaki fıkranın tadilini istiyorlar.

Burada, çiftçi, köylü ise ve köyde sâkin bulunuyorsa, kendisine ait bu vasıtalarını müstesna kılan mütaakıp fıkralar vardır.

Muhterem arkadaşlar memleketimizde orman kaçakçılığı yapanlar, bilhassa orman içindeki köylülerin ufak tefek kaçakçılığından maada bunun dışında kaçakçılığı benimsemiş, kaçakçılığı sanat itihaz etmiş olanların kamyon, motor gibi büyük vasıtalarla kaçak kereste nakledenlerdir.

3116 numaralı Orman Kanununun 125 nei maddesindeki bu hüküm tatbik sahasına geçtiği zaman, bütün idare ve adliye mesleğinde vazifeli kimseler ne zaman kamyonlara ve diğer vasıtalara bu kanunla el koymak salâhiyetini buldular, orman kaçakçılığı haddi asgariye indi. Şimdi biz bir tadile veya hakiki sahibi bulma yoluna gidersek ki, zaten bilirsiniz, kamyonlar şoförlerin sevk ve idaresindedir. Kamyon sahibinin bulunmadığı zamanda da şoför orman içinde bu vasıtalara ağacı, keresteyi yükler, kaçırır. Bir kamyon kereste kaçırıldığı takdirde, bu miktar kerestenin piyasadaki kıymeti üç bin liradır. Bugün

kereste memlekette, 24 saat içinde paraya kolayca tahvil edilebilen bir meta olduğu için, bu çeşit kaçakçılık ormanların tahribine gider. Daha evvelki kanunda da bu madde vardır. Ve böyle motörlü vasıtaların müsadereyle kaçakçılık önlenmiştir. Binaenaleyh, bu hükmün burada yaşaması lâzımdır. Yoksa motörlü vasıtalarla ormanlarda büyük tahribata yol açarız.

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Bir sual.

REİS — Biberoğlu arkadaşımızın komisyon-
dan bir sualleri vardır, buyurun.

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Efendim, bu maddenin beşinci fıkrasının tarzı tahriri şöyledir : «Ancak, çiftçi köylü olup, köyde sâkin bulunduğu ve ziraat işlerinde kullanılan ve kendilerine ait bulunan vasıtalarla bizzat nakliyat yaptığı anlaşılabilir.» Şimdi burada kendilerine, ait bulunan vasıtalarla demekten kasit nedir? Yanındaki komşusunun vasıtasıyla, yani kanundaki tavsife girmeyen vasıtalarla yaptığı takdirde komşusu müsadereeden istisna edilmeyecek midir? Sonda bu işi bizzat yapmayıp da ailesinden birine yaptırdığı takdirde vaziyet nasıl olacaktır? Komisyonca bunlar düşünülmüş müdür?

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Efendim, bir çiftçi ailesinin kağnısı arabası veya çift arabası o ailenin reisi üzerine kayıtlıdır. Biz burada çiftçi ailesini kül halinde mütalâa ediyoruz. Biberoğlu zannediyorum ki, sorusunda bunu kast ediyor.

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Burada kendilerine ait bulunan vasıtalar tâbiri vardır. Farzedelim ki, köylünün kendine ait vasıtası olmamakla beraber komşusunun bu kanunla ve diğer mevzuatla müsadereesine cevaz vermediği vasıtalarından birini almış ve kullanmışsa bu, müsadere edilecek midir?

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Devamla) — Edilecektir. Sebep şudur; hileli şeriyeye sapsak suretiyle oradaki vasıta benim değil, Mehmed'in, der, Mehmet, benim değil, Ahmed'in, der. Birbirlerine atarak kaçakçılığı yine yaparlar. Arkadaşım buraya çıksınlar, kendilerini dinliyelim, komisyonca daha etraflı cevap veririz.

REİS — Buyurun.

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar, 5 nci fıkra diyor ki: «Ancak,

çiftçi köylü olup köyde sakin bulunduğu ve ziraat işlerinde kullanılan ve kendilerine ait bulunan vasıtalarla bizzat nakliyat yaptığı anlaşılabilir (at, kısrak, katır, merkep, öküz, inek, manda) ile kağnı, araba ve koşumları hakkında müsadere hükmü tatbik olunmaz.»

Yani bir köylü ziraatçi kaçak orman emvali ile bu maddede tadadedilen ve müsadereesine cevaz verilmeyen kendi şahsına ait koşum ve hayvanat ve nakil vasıtasıyla yaparken yakalandığı takdirde müsadere hükmünden istisna ediliyor.

Şimdi, bu fiilen ve bizzat iradesine sahibolarak kendi malını kullanmak suretiyle yakalandığı takdirde mal müsadereeden istisna edilirken, köylüler her zaman olageldiği üzere komşusundan icabettiği zaman vasıta alırsa yine bu madde ile müsadereesi tevviz edilemeyecek olan bir nakil vasıtasını kullandığı sırada yakalanırsa neden bu müsadereeden muaf tutulmuyor? Arkadaşım diyor ki, gerek kendisinin, gerekse komşunun bu madde ile bunu tevsik ve ispat mükellefiyeti her zaman bakidir. Böyle olduğuna göre kendi şahsi iradesi içinde kendi malını kullanırken bundan istifade etsin de başkasının hiçbir günahı yokken yine bu kanuna göre müsadereesi caiz olmıyan bir malı neden müsadereeden muaf kılınmasın? Bunu bir türlü anlayamıyorum. Bilhassa sadece nakliye yapmakta ise müsadereesi caiz kılınmıyan malı niçin müsadereeden muaf tutulmasın? Ben bunları anlayamıyorum. Lütfen komisyon izah etsin.

REİS — Ali Ünlüsoy.

ALİ ÜNLÜSOY (Yozgad) — Arkadaşlar; bu fıkra hakikaten gerek hükümetçe ve gerekse encümençe çok yerinde tesbit edilmiş, buraya getirilmiştir. Bu fıkra ile ilgili ve bu meslekte çalışırken başımdan geçen bir hâdiseyi anlatmak isterim. İzmir'de Tarzan adında bir kamyoncu 11 defa yakalandı ve kurtuldu. Nihayet 12 nci defasında kaçarken vuruldu. Adam ölmedi hastanede iyi oldu. Bu suretle Tarzan'ın kamyonunu yakaladık ve buraya yazdık; 12 nci defa yakaladık, yine kefaletle tahliye edildi, dedik. Alâkalı makam dedi ki; kanunun maddesi gereğince yapınız. Kanunun maddesi, kefil verilince tahliye edilir, diyor. Yeni kanuna göre bu maddeye çok güzel ve yerinde bir fıkra konmuş; tekerrüründe satılır diyor.

Kemal Biberoğlu arkadaşımızın sorduğu suale gelince; metin, köylü vatandaşlar kendi vası-

talariyle kaçakçılık yaparsa ve eğer çiftçi ise vasıtaları bırakılır diyor. Eğer başkasına ait ise bırakılmaz deniyor. Arkadaşlar; bu köylü vatandaşlar daima kendi gece gider ya karısını veya küçük oğlunu önüne katar, kaçak olarak aldığı orman mahsullerini bu suretle başka yere naklettirir. Bunlar tutulduğu zaman çocuktur diye mahkemeye gitmez.

Bir de bu kaçakçılığı başkasının vasıtasıyla yaparsa. Burada başkasının malı dedi, kendisinin olmadığını ispat etti. İkinci defa müsadere edilirse başkasına aittir demesin diye bu madde buraya konmuştur. Madde tümü itibariyle kaçakçılığı önliyecek bir durumdadır; aynen kabulünü arz ve teklif ederim.

REİS — Nihat İyriboz.

NIHAT İYRİBOZ (Aydın) — Efendim, 108 maddede bu hükmün yer alması çiftçi istihsal vasıtalarının himayesi içindir. Binaenaleyh ister kendisi yapsın kaçakçılığı ister başkası, ehemmiyeti yoktur. Bu itibarla bendeniz, buradaki «biz-zat» kelimesinin kaldırılmasını teklif ediyorum. Böylece mesele de halledilmiş olur.

REİS — Bekir Baykal.

BEKİR BAYKAL (Ordu) — Muhterem arkadaşlar, bu maddenin yerine Ziraat Encümeninin kabul ettiği maddenin kabulü daha muvafık olacaktır. Zira bu daha ortalama bir maddedir. Onun kabulünü arz ve teklif ediyorum. Bu hususta bir de takrir takdim ediyorum.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Muhterem arkadaşlarım, Kemal Biberoglu arkadaşımızın izahından anladık ki, ekseriya yaşayan vakalar halinde köylülere birçok hayvanlar verip yahut kiralayıp kaçakçılığı bu şekilde kolaylaştırmak için birçok vilâyetlerde hâdiselerin cereyan ettiğine dair canlı ve müşahhas misaller encümende konuşuldu. Köylü kendi hayvanının müsadere edileceğini biliyor. Bu bakımdan bir başkasının hayvanını bulup, bir at veya bir vasıta kiralayıp bu şekilde kaçakçılık yapmaması için, suçu diğer birinin üzerine yüklememesi için bu maddeyi buraya koyduk. Bu madde kaçakçılığı önlemek gayesinden başka her hangi bir sebeple konmamıştır. Kaçakçının suçu birbirlerinin üzerine atmak suretiyle bir hiyle şer'îye tarafına saptırılmamasını temin için bu maddeyi koyduk. Ama

karar Yüksek Heyetinizindir. Bir teklifiniz varsa onu da ayrıca cevaplandırırız.

REİS — Burhanettin Onat.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlar, bu meselede köylüye kâfi derecede müsamaha edilmiştir. Kaçakçılık yapan köylünün dahi nakil vasıtası elinden alınmamaktadır. Kanaati âcizane bu taviz kâfidir. Bir de komşusunun kaçak odununu, kaçak ke-restesini de taşırsa ondan da almalıyım yolunda bir arkadaşımız beyanda bulundular. Bu doğru değildir. Hele kamyon mevzuunda; 10 tonluk kamyon var, dolduracak, sahibinin haberi olmayacak, şoför kaçak olduğunu bilmiyecek! Onun için müsadere etmiyelim. Bu mevzuda müsamaha ve tavizin de bir hududu olmalıdır. Yoksa maddeyi olduğu gibi tayyetmek daha yerindedir.

REİS — Kemal Biberoglu.

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar, sözcü arkadaşımın konuşmasından sonra birkaç dakika için tekrar huzurunuza tasdi ettim.

Sözcü arkadaşım buyuruyorlar ki, bir kaçak nakliyatında kendi malını komşusunun malıdır diye göstererek birbirlerinin üstüne atmak suretiyle müvazaaya ve kaçakçılığın suhuletle yapılmasına meydan verilmiş olur. Sanki bu maddeyi böyle koymakla bunu önlemiş mi olacağız? Başkasının vasıtasını alacak, istifade edecek; kendisinin muaf olduğunu bildiği için elindeki komşusunun malına benimdir diyecek.

Bu maddenin bir maksadı vardır. Köylünün, ziraatçi köylünün elinden alınmasına cevaz verilmeyen canlı cansız nakil vasıtalarının elinden alınmamasını temin maksadıyla konulmuştur. Gerek kendisinin malı, gerek komşusunun malı olsun, onları iktisaden mağdur etmemek için kabul edilmiş bir hükmü küçük endişelerle başka takyitlere tâbi tutmak doğru değildir. Kendisinin malı müsadere edilmiyor da yed'i tasarrufunda bulunan komşusunun malı müsadere ediliyor. Nasıl olur? Hiçbir günahı olmayan komşusunun malını müsadere etmek komşunun iyilik yapmak için verdiği nakil vasıtasını müsadere etmek doğru değildir.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Efendim, bir köylü vatandaşdan misal veriyoruz. Kendi arabasının yanına

10 araba katmak suretiyle kaçak nakliyat yaparsa ve bunlar Ali'nin veya Veli'nin ise müsadere edilmesin mi? Her arabanın numarası vardır ve sahibinin üzerinde kayıtlıdır. Ama beş, altı araba da arkasına katmış ve gitmişse bu tetkik edilir. Bu madde kül halinde kaçakçılığın yapılması için konmuş bir hükümdür. Ben başka türlü bir ifade tarzı bulamıyorum.

REİS — Sadettin Karacabey.

SADETTİN KARACABEY (Bursa) — Muhterem arkadaşlar, ormanlarda en büyük kaçakçılığı temin eden vasıta kamyondur. Bilhassa orman yolları yapılmaya başladıktan sonra kaçakçılığın miktarı daha artmış bulunmaktadır. Bu itibarla kaçak kereste ve odunla yakalanan kamyonların müsadere şarttır. Kaçak bir kamyon üzerinde yakalanan bir kaçakçı bir seferinde iki üç bin lira aldığını söylemişti. Bunun 500 lirasını kamyon sahibine vermekteymiş. Bukadar büyük kazanç karşısında kamyonu müsadere etmiyelim mi? Ceza hükümleriyle birlikte kamyonu müsadere etmek suretiyle kaçakçılığın önüne geçebiliriz. Bir defeya mahsus olmak üzere bir zühul yapmış, komşusunun malını almış olabilir. İkinci defasında müsadere edilmesi kaydını koymak suretiyle en adilâne bir şey yapmış oluruz. Bu şekilde kabulünü istihdam ederim.

REİS — Hilmi Dura.

HİLMİ DURA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, ben maddenin (çiftçi köylü olupta) diye başlayan fıkrası hakkında konuşacağım.

Kanaatime göre fıkra doğrudur ve yerinde kalmalıdır. Çünkü maksat, az evvel muhterem bir arkadaşımın ifade ettiği gibi, ziraat işlerinde kullanılan vasıtaların ve köylünün himaye edilmesidir. Bu, umumi müsadere prensipleri dışında istisnai bir hükümdür ve sırf ziraati, çiftçiyi ve köylüyü himaye için tesis edilmiştir. Bir köylü kendi hayvanıyla kaçakçılık yapar nihayet bir veya iki merkebi vardır bir de kağnısı. Bunun yapacağı kaçakçılık iki merkep ve bir kağni ile yapılabilecek kaçakçılıktır. Bu, geniş mikyasta kaçakçılık olmadığı için hayvanını müsadere etmiyoruz. Fakat kendi merkeplerini, kağnısını almış, buna ilâveten komşularından da toplamış bir kabile halinde kaçakçılığa başlamış, bu işin ticaretine başlamış. Bir insanın yaptığı bu fiilden dolayı komşularının verdiği hayvanları müsadere yoluna gitmez-

sek bu işin ticareti yapılır ve kaçakçılık genişler. Bendeniz bu esbabı mucibe ile fıkranın aynen ipkasını rica ederim.

REİS — Nihat İyriboz.

Yeterlik tavrı var. Fakat iki arkadaş da söz almış bulunuyor.

NIHAT İYRİBOZ (Aydın) — Motorlu vasıtalarda arkadaşlarımla beraberim. Fakat Hüseyin Bey arkadaşımızın söylediği gibi değildir mesele. Mademki bu istisnayı sırf istihsal faaliyetine sekteye uğramasın diye yapıyoruz. O halde komşudan alınan vasıtayı da müsadere etmemek lâzımdır. Faraza, bir adam komşularından da araba alarak 10 arabalık bir kabile halinde kaçakçılık yapsa bu 20 öküz eder ki, bir köy için 20 öküzün istihsaldeki tesirini bir defa düşünmek kâfidir. Yani buraya «bizzat» kelimesi ilâve edilirse mesele kalmaz. Köyde istihsal vasıtası olan hiçbir hayvanı müsadere caiz değildir.

REİS — Sabri Çonkar.

Hilmi Bey, affınızı rica ederim, söz almış bir arkadaş daha var. Yeterlik tavrını okutmadan onu da konuşturalım.

SABRİ ÇONKAR (Bolu) — Muhterem arkadaşlarım, bendeniz de motorlu vasıtaların müsadere sine taraftarım. Yalnız bir nokta üzerinde durmak istiyorum, bu da malûmatım dışındadır, encümen mâzur görsünler.

Meselâ, hususi arabanız vardır. Bolu istikametinde giderken bir vatandaş sizi durdurdu, beni de alır mısınız dedi ve kabul ettiniz. Bavulun içinde kaçak vardır. Şimdi sizin vasıtanız müsadere mi edilmelidir

Meselâ, sahiplerinin malûmatı dışında emniyet, veya koç arabalarının içine bir bavul konmuştur. Bu bavulun içinde de (Tarak) - ispit ve saire kapalı ambalaj içinde - bulunsun. veya içinde çıra da bulunabilir. Kaçakçılık için yoklama yapıldığında, bu araba müsadere mi edilsin?

O halde, ben Kanunun eksik tarafı olduğuna kaaniim. Bunun üzerinde encümenin fikirleri nedir? Kendilerine bir soru tevcih etmiş bulunuyorum, izah etsinler.

REİS — Hasan Hayati Ülkün, buyurun.

HASAN HAYATİ ÜLKÜN (Niğde) — Sayın arkadaşlar, kısaca konuşacağım: Burada hakikaten Kemal Biberoglu arkadaşımızın izah buydukları gibi adli ve reel bir sakatlık arz eden noktanın, kendinin olduğu takdirde müsadere-

den müstesna olması, başkalarının olduğu takdirde müsadereye tâbi bulunmasıdır. Ama encümen namına konuşan Hüseyin Bey arkadaşımız bu kaçakçılığın toplu şekilde yapıldığı takdirde vahametini belirttiler. Fakat her zaman toplu yapılmıyacağı gibi tek vasıtalarla da yapılması mümkündür. Toplu yapılması göz önünde tutuluyorsa diğer gümrük ve inhisar maddelerine ait kaçakçılıklarda nasıl toplu suç işlendiği takdirde cezaları artırılmakta ise gerek vasita bakımından gerek eşhas bakımından topluca yapılan orman kaçakçılığının cezaları itibariyle şiddetlendirilmesi veya bu kabîl nakil vasıtalarının müsadereye tâbi tutulması mümkündür. Bâzi uzak ihtimallerle başkasına aidolan nakil vasıtalarıyla, bundan kastım çiftçi mallarıdır, çiftçinin istihsal vasıtalarının müsadere edilmemesi acı bir manzara arz ediyor. Kaldı ki, bu çiftçinin istihsal unsur ve vasıtası olan araba ve sairenin daha evvelki kanun hükümlerinde de müsaderesi icab ediyordu. Tatbikatta mahkemeler, hattâ Temyiz Mahkemesi, böyle bir yola gidilmesi hususunda titizleniyordu. Bir misal vereyim; Temyiz Mahkemesi bu kabîl vasıtaların müsadere hükümlerinden çıkarılabilmesi için müruruzaman müddetine kadar evrakı tutuyordu. Hakikaten orman içinde bir kısım kuru yaprak ve ağaç parçalarını toplayıp arabasına koyarak taşımak orman suçu oluyor. Arabasıyla giderken suç işlediğinden durduruluyor, yegâne istihsal vasıtası müsadere ediliyor. Bu adaletle kabîli telif olmuyor. Bunun bir başka şekli elimizdeki madde içinde kabul edilmiştir. Eğer encümen kendilerinin izah buydukları şekilde lüzumlu görürlerse, yani orman kaçakçılığının toplu halde olmasına inhisar ettiriyorlarsa gerek eşhas ve gerekse nakil vasıtaları bakımından, toplu suçları daha şiddetlendirmek ve vasıtaları müsadereye tâbi tutmak suretiyle daha âdil bir hattihareket takibedilmiş olacağı kanaatindeyim.

REİS — Behçet Kayaalp.

BEHÇET KAYAALP (Burdur) — Bir sual, fıkrada; (Ancak, çiftçi köylü olup köyde sakin bulunduğu ve ziraat işlerinde kullanılan ve kendilerine ait bulunan vasıtalarla bizzat nakliyat yaptığı anlaşılınların «at, kısırak, katır, merkep, öküz, inek, manda» ile kağrı, araba ve komşuları hakkında müsadere hükmü tatbik olunmaz.) deniyor.

Çiftçi traktör ve arkasına bağlı araba ile ya-

pacak olursa? Bir kere kendisi çiftçidir, köyde oturmaktadır, bu vasıtayı da çift işlerinde kullanır. Atın yapacağı işi traktör ile yapabilir. Fıkrada zikredilen vasıtanın mevcudolmaması yani hayvanla tahrik edilmemesi halinde bir değişiklik vücuda getirecek mi, getirmeyecek mi? Yani esbabı mucibesi nedir?

REİS — Canlı vasıtalar istifade ediyor da cansızlar istifade etmeyecek mi? diyorlar.

Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Muhterem arkadaşlar; maddenin kanunda yer almasının sebebi hakkında birçok arkadaşlarımız izahatta bulundular.

Realite olarak şunu arz edeyim ki, bu memleketin serveti, sıhhati olan ormanları koruma babında Meclis olarak, Hükümet olarak, millet olarak çok hassas davranmak mecburiyetindeyiz. Aksi halde bu servet elimizden gider ve bu memleket bir çöl olur.

Köylüyü korumak hususunda, intifamı temin etmek hususunda müzakere ettiğimiz maddeler çok zengindir, bunları serbest bıraktığımız takdirde netice ne olacaktır? Ormanları baştan sona kadar vakıf olarak bırakalım, kesilsin... Bu olmaz arkadaşlar. Bunları bir disiplin altına almak mecburiyetindeyiz. Bugün bizimle beraber yaşayan diğer memleket ormanları iftihar edilen birer servet, birer hazine mahiyetindedir. Şimdi bu kadar intifa hakları tanıdıktan sonra, mahza ormanı tahribetmek, şahsan kaçakçılığı kendisine bir sanat ittihaz etmek suretiyle hareket edenler hakkındaki müeyyideleri şöyle hafifletelim, böyle hafifletelim dersek, bu yerinde bir hareket olmaz. Bu müeyyideler köylü için değildir, kastı mahsusla hareket edenler hakkındadır, ağır olmalıdır.

Arkadaşımızın sualine gelince : Traktöre römork takarak, içine kaçak odun, kereste, kömür koymuşsa, elbette müsadere olunmalı, elbette alınmalıdır. Müeyyidesiz hükümler hiçbir zaman faydalı olmamıştır. Heyetialiyeniz elbette takdir buyurur ki, bu gibi müeyyideler ağır olmalı ki, kötü insanları tecziye etsin, tedhiş etsin.

REİS — Efendim, tadil tekliflerini okuyoruz :

Yüksek Reisliğe

108 nci madde yerine Ziraat Encümeninin

110 ncu maddesinin kabulünü arz ve teklif ederiz.

Ordu
Bekir Baykal

Kocaeli
Cemal Tüzün

REİS — Bekir Baykal ve Cemal Tüzün arkadaşlarımız tekliflerinde bu madde yerine Ziraat Encümeninin 110 ncu maddesi kaim olsun diyorlar. Encümen buna iltihak etmiyor.

Diğer takrirleri de okutuyorum.

(Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in takriri tekrar okundu.)

Riyaset Yüksek Makamına

Orman Kanununun 108 nci maddesinin 4 ncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim :

(Mükerrirler cansız vasıtalarından faydelene mez) şeklini alması.

Yozgad Mebusu
Ali Ünlüsoy

Yüksek Başkanlığa

108 nci maddenin 5 nci bendinde (kendilerine) kelimesinden sonra (veya komşularına ait) kelimesinin ilâvesini arz ve teklif eylerim.

Bursa Mebusu
S. Karacabey

B. M. M. Başkanlığına

108 nci maddenin çiftçi hayvanlarını müsadere eden istisna tutan fıkradan (bizzat) kelimesinin kaldırılmasını teklif ederim.

Aydın Mebusu
Nihat İyriboz

REİS — Efendim, şimdi aykırılıklarına göre takrirleri reylerinize arz edeceğim.

(Bekir Baykal ve Cemal Tüzün'ün takrirleri tekrar okundu.)

REİS — Efendim, müzakeresini yaptığımız 108 nci madde yerine Ziraat Encümeninin 110 ncu maddesinin metin olarak kabulünü teklif eden Bekir Baykal ve Cemal Tüzün arkadaşlarımızın teklifini dikkate alanlar lütfen işaret versinler... Dikkate almayanlar... Nazara alınmamıştır.

Abdullah İzmen'in teklifini okuyoruz :

(Abdullah İzmen'in takriri tekrar okundu.)

REİS — Encümen iltihak etmiyor. Bu teklifi nazara alanlar lütfen işaret versinler.. Dikkate almayanlar.. Teklif nazara alınmamıştır.

(Ali Ünlüsoy'un takriri tekrar okundu.)

REİS — Teklifi dikkate alanlar.. Almayanlar.. Teklif kabul edilmemiştir.

(Sadettin Karacabey'in takriri tekrar okundu.)

REİS — Sadettin Karacabey'in teklifini nazara alanlar lütfen işaret versinler.. Almayanlar.. Teklif nazara alınmamıştır.

(Nihat İyriboz'un takriri tekrar okundu.)

REİS — Çiftçi mallarının müsadere eden münasipiyeti hakkındaki fıkrada (bizzat) kelimesi vardır. Bu kelimenin maddeden çıkarılması hakkındaki Nihat İyriboz'un teklifini dikkate alanlar lütfen işaret versinler.. Dikkate almayanlar lütfen işaret versinler.. Teklif nazara alınmamıştır.

Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA VACİD ASENSA (Balıkesir) — Efendim, birinci fıkrada, (bir haftadan 3 aya kadar hapis cezası) kaydı vardır. Malûmu âliniz 6123 sayılı Kanunla Ceza Kanununda yapılan tadilatla hapis cezaları, haddi asgari 7 günden olmak üzere, 20 sene kadar tesbit edilmiştir. Bu itibarla «bir haftadan» kaydını komisyon zait görüyor. (3 aya kadar hapis) şeklinde değiştiriyoruz.

ALİ ÜNLÜSOY (Yozgad) — Bir sualim var.

REİS — Sualler bitti efendim.

Ceza Kanununa mütenazır olarak maddeyi, «bir haftadan» ibaresinin tayyî ile reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 109. — Ağaçlara vurulan resmî damga ve numaraları bozanlar ve orman hudutlarındaki taksimata mahsus işaretleri ve levhaları kaldıranlar, belirsiz hale getirenler, yerlerini değiştirenler 2 aya kadar hafif hapis ve 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılırlar.

REİS — Burhanettin Onat.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlar, daha evvel kabul buyurmuş olduğunuz 97 nci madde hükümleri, ki, devlet damgasını, devlet mührünü yahut devletçe konmuş işaretleri bozanlar, Ceza Kanununun 330 ncu maddesi hükmüne göre ceza görmesi icab eden fiillerdir, aynı mahiyeti taşıyan 109 ncu maddede, ağaçlara vurulan resmî damga ve numaraları bozanlar, orman hudutlarındaki taksi-

mata mahsus işaretleri ve levhaları kaldıranlar, şeklinde bir daha tekrar edilmiş oluyor. Bence bu haşivdir. Ya 97 nci maddeyi tevsiî ve tavzihi ile birlikte buraya alalım, yahut bu fıkrayı 97 nci maddeye ilâve edelim. Aynı ayrı maddeler halinde olması kanaatimce haşivdir.

REİS — Encümen ne diyor, efendim?

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Muhterem arkadaşlar; 97 nci maddedeki husus başka, bu maddedeki başkadır. 97 nci maddede işaretler orman işçisinin ormanda ağaç keserken üst taraftan ve yıkılacak şekilde bir kesim yapması ve ilerde «kesim yapılmıştır» şeklinde bir emare meydana gelmesine dairdir. Diğer maddedeki işaretler ise, bunlar, lâ-lettayin ormana gidip de damgaları bozanlara, fekkedenlere mahsustur. İki maddenin birbirine mütenazır bir vaziyeti yoktur. Muhterem Onat'ın, bu izahatımdan sonra bu hususa kanaat getireceklerini tahmin ediyorum.

REİS — 109 ncü maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 110. — 76 ncü maddedeki yasak fiilleri işleyenlerle orman içine sönmemiş sigara atanlar Türk Ceza Kanununun 566 ncü maddesinin 1 ncü fıkrasına göre cezalandırılırlar.

REİS — Söz istiyen var mı efendim? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 111. — Bu kanunun 3 ncü maddesiyle orman rejimi altına alınan yerlerde ve 23, 24, 25 ncü maddeler gereğince muhafaza ormanı ve millî park olarak ayrılmış ormanlarda, ormanlara mütaallik suçları işleyenlerin müstahak olacakları ceza iki misli olarak hükmolunur.

REİS — Söz istiyen var mı efendim? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 112. — Bu kanunda yasak edilen fiillerin ikai yüzünden husule gelen zarar için talep halinde ayrıca tazminata da hükmolunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 113. — Bu kanunla yasak edilen fiilin, ağaç kesilmesine taallüku halinde, ağaç mü-

sadere edilmiş olsa dahi talep halinde hükmolunacak tazminat mahallî rayice göre hesaplanır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 114. — Her türlü orman suçları ile bir dekardan fazla tahribolunan veya yakılan sahalar için bu kanunda yazılı tazminattan başka ayrıca beher dekar için 200 lira hesabıyla ağaçlandırma masrafına da hükmolunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Altıncı Fesil

Müteferrik hükümler

MADDE 115. — Devlet ormanlarının toprağı ile birlikte şahıslara veya müesseselere devir ve temlik bir kanun ile olur.

Devlet ormanları üzerinde her hangi bir şekilde irtifak hakkı tesisi Maliye ve Ziraat vekâletlerinin tasvibine bağlıdır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 116. — Bu kanunun 1 ncü maddesinde, orman sayılmıyan yerlerdeki ağaç ve ağaççıklardan sahipleri aşağıda yazılı şekillerde faydalanırlar :

A) (E) fıkrasındaki ağaç ve ağaççıkları sahipleri her türlü zati ihtiyaçları ve pazar satışları için hiçbir kayıt ve şartta tâbi olmadan kesip nakledebilirler.

B) (D, F, G) fıkralarında yazılı yerlerde bulunan ağaç ve ağaççıkları sahipleri kendi zati ihtiyaçları için hiçbir kayıt ve şartta tâbi olmadan kesip kullanabilirler.

C) (D, F, G) fıkralarında yazılı yerlerde bulunan ağaç ve ağaççıkların pazar yerlerine nakledilebilmesi ve satılabilmesi yalnız damga ve nakliye müamelesine tâbi olup bu muamelelerin ne suret ve şekilde yapılacağı Ziraat Vekâletince tesbit olunur.

REİS — Encümen...

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Efendim, kanunun 1 ncü maddesinin (g) fıkrası tadil edilmek üzere yüksek kararınızla encümenimize iade edilmişti. Encümenimiz mezkûr fıkrayı tesbit etti. Fakat, bu

fıkraya ait ayrıca bir fıkra tesbit etmiş olduğumuzdan dolayı, (g) fıkrası buraya geldiği zaman ilâve edeceğimiz fıkra nazarı dikkate alınmak üzere bu maddenin müzakeresinin şimdilik talik edilmesini rica ediyoruz.

REİS — 1 nci madde henüz encümenenden gelmediği için, onun alacağı şekilden sonra müzakere edilmek üzere bu maddeyi talik ediyoruz, efendim.

Yedinci Fasıll Muvakkat hükümler

MUVAKKAT MADDE 1. — Ormanların tahdit ve kadastroşunun ikmaline kadar bu kanunun 1 nci maddesi tatbikatından çıkacak ihtilâflarda, bir yerin orman sayılıp sayılmıyacağı Ziraat Vekâletince belirtilir.

REİS — Nâzım Batur.

NÂZİM BATUR (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım, bu muvakkat madde 4785 numaralı Kanunun 12 nci maddesiyle aynı mahiyettedir. 4785 sayılı Kanunla bütün hususî ormanlar devletleştirilirken küçük sahalardaki ağaçları da orman kabul etmiş ve küçük arazilerde bulunan ağaçların sahiplerine bırakılmalarını temin için Ziraat Vekâletine bir salâhiyet vermişti. Uzun yılların tecrübelerinden sonra, verilen bu salâhiyet tatbikatta çok kötü neticeler doğurdu. Halk bu tatbikattan şikâyetçi oldu. Bu şikâyetler ve bütün dertler Hükümete kadar intikal ettikten sonra 5653 sayılı Kanunun bir maddesiyle bu 12 nci madde kaldırıldı. Bugün yine bu kanun görüşülürken muvakkat madde olarak bu salâhiyetin Ziraat Vekâletine verildiğini görüyoruz. 1 nci maddede nerelerin orman sayılıp sayılmıyacağı ve ormanın dışındaki kalan yerler sarahaten ifade edildi ve bunlar madde olarak da kanuna geçti. Onun için şimdi bu konulması istenilen muvakkat madde ile ayrıca bir yetki verilir gibi oluyor. Orman sayılıp sayılmaması hususundaki ihtilâflar bölge şeflerine aksedecek, onlar da işi daha evvel mahkemeye vermiş olduğundan dolayı orman değildir, veya orman olduğunda ısrar edilecek yani, birçok haksızlıklar meydana gelecektir. Bu itibarla bu maddeyi lüzumsuz görüyorum. Zaten kanunun 1 nci maddesi ile bu husus tamamen tasrih edilmiştir. Bu maddenin tayyını teklif ediyorum.

REİS — Ziraat Vekili.

ZİRAAT VEKİLİ ESAT BUDAKOĞLU (Balıkesir) — Muhterem arkadaşlar, bu muvakkat maddenin lüzumuna Hükümet olarak kaaniiz. Arkadaşımız 1950 ye kadarki tatbikat, sanki 1950 den sonra da devam ediyormuş gibi göstermek istediler. Yüksek Meclisin orman mefhumunun içine hangi sahaları ithal etmek istediği hakkındaki temayülleri anlaşıldıktan sonra ve birinci maddede vekâlet bir yerin orman olup olmadığını tesbit ederken o işi hakkiyle anlıyan bir heyet tarafından tetkik ettirdikten sonra vekâlet namına icabeden yerlere cevap verilecektir. 1950 den evvelki kötü tatbikatı, arkadaşımız kabul buyursunlar, 1950 den sonra da bize kötü örnek olarak göstermesinler. (Bravo sesleri)

REİS — Bekir Baykal.

BEKİR BAYKAL (Ordu) — Bir yerin orman olup olmamasının tâynini meselesi doğrudan doğruya bir madde halinde buraya konuyor. Bir yer orman mıdır, değil midir? Bir ihtilâf çıkarsa bunu tâyin edecek mahkemedir. Mahkeme hangi kıstasa göre bu tâyni yapacaktır? Elbette ki elimizdeki bu kanunun bu maddesini nazara almak suretiyle. Bu bakımdan ben de bu maddenin lüzumu olmadığına kaaniim. Diğer taraftan muamelenin uzaması bakımından vatan-daş aleyhinedir. Zaten bir ihtilâf vukuunda hâkim ehli-vukuf olarak orman bölge şefine soracak. Burası orman mıdır, diye. O ise buna karar veremiyerek vekâlete soracaktır. Bütün bunlar için uzun bir zaman geçecektir. Bunun için bu maddenin kalkmasına ben de taraftarım.

REİS — İki tadil teklifi var. Encümen, buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Muhterem arkadaşlarım, bir yerin orman sayılıp sayılmaması mevzuu üzerinde ihtilâfa düşüldüğü takdirde mahkeme karar verecek, buyurdular Bekir Bey. Doğrudur, mahkeme karar verecek. Fakat mahkeme tamamıyla orman idaresi tarafını tuttuğu için kendiliğinden hiçbir suretle ehli-vukuf dinlememektedir.

Muhterem arkadaşlar, bu birinci maddede tertiplediğimiz fıkralar bunun içindir. Bu kanunda vatandaşlara, tapulu, sahipli bulunan araziler üzerinde birçok hakları yeniden tanımış bulunuyoruz. Bunlar hakkında ormanların bitişğinde, dâhilinde, arazisinde küme halinde, şerit ha-

linde üç hektarlık hakları kanunda saydık. Fakat buna rağmen orman içinde veya dışında mütalâa edilmesi icabeden bir yer meydana geldiği zaman burasını kim tâyin edecektir? Vatandaş evvelâ orman idaresine müracaat ediyor. Orman idaresi de burasının Ziraat Vekâleti bünyesi içerisinde olup olmadığını mütalâa ediyor. Kanaat getirmediği takdirde iş mahkemeye intikal ediyor. Şimdi 3 hektarı orman dışı bıraktıktan sonra, F fıkrasıyla bütün sahipli araziyi dışarda bıraktıktan sonra, ormanların içinde ve kenarında birçok ihtilâflar doğacak. Bizde kadastro henüz ele alınmış olduğu için, vatandaşlar henüz tam hendesi bir sistem içinde mülklerini tescil ettirmiş değillerdir. Bu, o şekilde karışık bir durum ifade etmektedir ki, ekseriya tapuya kayıtlı bir gayrimenkul, bir kimse namına çıkmakta ve birkaç yer birbiri içine girmektedir. Bu suretle birçok kimseler hak iddiasında bulunabilirler. Bunlar tapulu yere mi dâhildir, yoksa başka bir yere mi dâhildir, orman mefhumu içinde midir, değil midir? mevzuları üzerinde ilk defa Ziraat Vekâleti bu işte hakem rolünü oynayacaktır. Bu suretle Ziraat Vekâleti kendi ormanlarını tâyin ve tavsif edebilecektir. Bu maddeyi kabul etmediğimiz takdirde dışarda hâsil olacak aksülâmeli takdir buyurursunuz. İki buçuk yıl içinde hektarlarla arazinin nasıl yakıldığını ve ne büyük yara açıldığını takdir buyurursunuz. Bu madde ormanlarımızın orman mefhumu içine girip girmediğini tâyin edecektir. Ormanlarımızın selâmeti bakımından bu maddeyi kabul edelim.

REİS — Takriri okuyoruz.

Yüksek Riyasete

Şifahen izah ettiğim sebeplerle muvakkat birinci maddenin tayıyını arz ve teklif ederim.

Kastamonu Mebusu

Nâzım Batur

REİS — Muvakkat birinci maddenin metinden çıkarılmasına dair olan Nâzım Batur arkadaşımızın teklifini reyinize arz ediyorum; teklifi dikkate alanlar lütfen işaret buyurunlar. Almyanlar... Teklif nazara alınmıştır.

Maddeyi reyinize arz ediyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Muvakkat birinci madde kabul edilmiştir

MUVAKKAT MADDE 2. — Orman Umum Müdürlüğünün elinde bulunan fabrika ve imalâthanelerle sair bina ve tesislerden âmme hizmetleri bakımından satışında veya kiralanmasında mahzur görülmiyenler, İera Vekilleri Heyetince tâyin edilecek esaslar dairesinde hususi teşebbüse satış suretiyle intikal ettirilebilir veya kiralanabilir.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) — Muhterem arkadaşlarım; muvakkat maddeye konmuş olan Orman Umum Müdürlüğü elinde bulunan fabrika ve imalâthanelere dair hüküm, tatbikatta daha evvel 5653 sayılı Kanunla da bunların satışları hakkında bir madde bulunmasına rağmen bugüne kadar işlememiştir. Orman fabrikalarının kuruluşundaki âmil nedir ve bunların devamındaki zaruret nedir? Biz bunları âmme menafatine olarak görmemekteyiz. Akla gelebilir ki, bunu hususi teşebbüse bırakalım. Kanunun metninden bu anlaşılıyor.

Biz bunun devamını, filvaki arzu ediyoruz ama, bugünkü tatbik şekliyle değil. Ormanlardan çıkarılan emvalin çürükleri tüccara verilir tüccar da bunları kaçak sokarak işler, bu suretle zararını giderir. Bu fena, çürümüş ve işlenmiyecek mallar tüccara satılır. Tüccar da buna kaçak emvale yenilerini ekliyerek yüzde nispetini doldurur.

Şu halde, bu maddenin kaldırılması veya hut tâdilini istediğimden değil, Sayın Ziraat Vekilinden bu madde sebebiyle istirhamım şudur, bu kanunun müzakeresi bitmiştir. Kabul edildikten sonra bu fabrikalara en güzel, en iyi malları vermesin ve tüccarın, satınaldığı zaman içine kaçak karıştırılmasını önliyecek temiz malları tüccara versin kötü malları da bu fabrikalarda işletsin. Bu suretle kaçakçılığa meydan verdirmesin.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Muvakkat 2 nci maddeyi reyinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Kıl keçilerin süratle elden çıkarılmasını teminen ve yerine başka bir gelir hayvanı ikamesi şartıyla ve diğer hayvanları ürettiği nispette, bu kanunun 13 ncu maddesinde yazılı kalkınma kredisinden faydalanan köylüler tercihan istifade ettirilir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı?
Hasan Hayati Ülkün.

HASAN HAYATI ÜLKÜN (Niğde) — Sayın arkadaşlarım, memleket hayatiyetinin ehemmiyetli rüknünü teşkil eden ormanı tahribedici muhtelif unsurlardan temizlemek için bu kanunda hassasiyetle tedbirler ileri sürülmektedir. Bu tahribedici unsurlar arasında başlıca kıl keçiler bulunduğunu fen ve teknik adamları bize anlatmış bulunuyor. Bu maksatla muvakkat 3 ncü madde kılkeçi sahiplerini kalkınma kredisinden istifade ettirmek suretiyle bu keçileri ormandan uzaklaştırmayı tervicetmiştir.

Bir taraftan Ziraat Vekâleti kendi teşebbüsüyle bu kıl keçileri memlekettten tasfiye ve keçi sahiplerini kalkınma kredisıyla yeni iş sahalarına sevk ederken, diğer taraftan bunu bir programa bağlayıp kıl keçiyi memlekettten tasfiye etmesindeki fayda elbette ki aşikârdır. Bu sebeple bir takrir veriyorum, maddeye ikinci bir fıkra ilâvesini teklif ediyorum. «Memlekette kıl keçileri tamamen tasfiye etmek üzere lüzumlu tedbirleri almaya Ziraat Vekâleti salâhiyetlidir. Kabulünü yüksek tasviplerine arz ederim.

REİS — İlhan Sipahioğlu.

İLHAN SİPAHİOĞLU (İzmir) — Muhterem arkadaşlar, bu muvakkat madde kanaatimce tamamen lüzumsuzdur. 14 ncü maddede bir fon tesis edileceği ifade edilmekte ve bu fondan, kredinin hangi şartlarla verileceği hususu gösterilmekte, İktisat ve Ticaret, Ziraat vekâletleriyle Ziraat Bankası tarafından tesbit edilir, demektir.

Şimdi 3 ncü muvakkat madde, kıl keçilerinin toptan, katı olarak kaldırılacağını ifade etmediğine göre bu maddenin mânası sadece bir temeniden ibarettir. Diyor ki, kıl keçiyi elden çıkarmak isteyenler, tercihan krediden istifade edeceklerdir. Bunu kanuna yazmaya, lüzum olmadığı kanaatindeyim. Ziraat Bankası muhtelif sebeplerle çiftçiye kredi dağıtmaktadır. İşin nevine göre, bazan zeytincilere, bazan fındıkçılara, bazan da başkalarına daha az veya daha çok krediler vermektedir.

Bunun burda, kanunda madde halinde yer almasının mânasını anhyamadım. Anladığım bir mâna varsa o da kıl keçileri hakkında bir arzuyu, içimizde yatan bir arzuyu dışarı vurmaktır, bunun bundan başka bir mânası yoktur. Tamamiyle bir talimatname meselesi halinde birkaç

senede, şartlara göre halletmek üzere tedbir almak mümkündür, kanunda yer alması doğru değildir. Bu bakımdan bu maddenin tayyını teklif ediyorum, bu hususta bir takrir takdim ediyorum, kabulünü rica ederim.

REİS — Encümen..

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. HÜSEYİN AGUN (Rize) — Maddenin kaldırılması teklifine iştirak ediyoruz.

HASAN HAYATI ÜLKÜN (Niğde) — Encümen maddenin kaldırılmasına taraftar olduğum için ben de teklifimi geri alıyorum.

REİS — Takriri okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim sebepten dolayı muvakkat 3 ncü maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

İzmir Mebusu
İlhan Sipahioğlu

REİS — Efendim, encümen de muvakkat 3 ncü maddenin tasarıdan çıkarılmasına iştirak ediyor. İlhan Sipahioğlu arkadaşımızın bu teklifini reylerinize arz ediyorum. Dikkate alanlar lütfen işaret versinler... Dikkate almıyanlar... Takrir kabul edilmiştir, muvakkat üçüncü madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Efendim, muvakkat maddeler hakkındaki teklifleri okutuyorum:

Yüksek Reisliğe

Muvakkat maddelerden Ziraat Encümeninin 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ncü maddelerinin müzakere edilmesini arz ve teklif ederim.

Bursa Mebusu
Sadettin Karacabey

B. M. M. Başkanlığına

Aşağıdaki teklifimizin muvakkat 4 ncü madde olarak kabulünü arz ederiz.

Tokad Mebusu Seyhan Mebusu
Ahmet Gürkan Mehmet Ünal

Muvakkat madde 4. — 15 . VIII . 1956 tarihinden evvel işlenmiş ve yangınla alâkalı olmıyan orman suçları hakkında takibat yapılmaz ve hükme bağlanmış bu kabül cezalar da infaz edilmez.

Yüksek Reisliğe

Aşağıdaki teklifimizin muvakkat dördüncü

madde olarak kabulünü arz ve teklif ederiz.

Giresun Mebusu
Abdullah İzmen

Çoruh Mebusu
H. Çeltikçioğlu

Muvakkat madde 4. — 27 . VIII . 1956 tarihine kadar işlenmiş olup da mevzuu 20 kental odun veya kömür veyahut 5 metre küb gayrimamul veya 4 metre küb mamul keresteyi geçmiyen orman suçlarıyla 3116 sayılı Orman Kanununun 122, 123, 124 ncu ve aynı kanunun 5653 sayılı Kanunla muaddel 114, 115, 116 ncı maddelerinde yazılı bulunan suçlardan dolayı tahkikat yapılmaz ve verilen cezalar infaz edilemez. Ve bütün hukuki neticeleriyle ortadan kalkar.

Yüksek Reisliğe

Mucip sebeplerini şifahen arz ettiğimiz ve hile orman suçlarıyla bu suçlardan doğan bilümüm tazminat dâvalarının ve ceza infazlarının sükutuna dair aşağıdaki muvakkat maddenin Orman Kanununa eklenmesinin oya konulmasını arz ve teklif ederiz.

Bolu	Kastamonu	Zonguldak
R. Akşemsettinioğlu	N. Batur	S. Başol
Bolu	Bolu	Bolu
S. Çonkar	İ. Gülez	S. Baysal
Zonguldak	Bolu	Kastamonu
H. Hilâlei	M. Dayıoğlu	S. Çağlar
Konya	Uşak	Bolu
(Okunamadı)	Y. Aysal	A. Hatı
Ankara	Ankara	Konya
F. Zincirkıran	Ö. Bilen	(Okunamadı)
	Çoruh	
	Y. Gümüşel	

Muvakkat madde 4. —

a) 27 . VIII . 1956 tarihine kadar işlenmiş orman suçlarından takibata başlanmış olanlarla, hükme bağlanmış bulunanlar;

b) Orman suçlarından doğan ve halen muhakemesi devam eden tazminat dâvaları; sükut eder.

c) Cezaların infazı kaldırılır, tazminat dâvalarında hükme bağlanmış olup, tahsil edilmiş olan paralar alınmaz.

d) Hükme bağlanmış olanlar hariç olmak üzere idarece müsadere edilmiş aletler, vasıtalar sahiplerine iade edilir.

Müsadere edilmiş orman emvali üzerindeki hak sahipleri bu kanunun neşrinden itibaren

üç ay içinde hukuk mahkemesine istihkak dâvası açabilirler.

Yüksek Reisliğe

Mucip sebeplerini şifahen arz ettiğim ve hile Orman Kanununa aşağıdaki şekilde bir muvakkat maddenin eklenmesinin oya konulmasını arz ve teklif ederim.

Bolu Mebusu
Reşat Akşemsettinioğlu

Muvakkat madde : 5

Bu kanunun 30 ncu maddesi hükümleri Milli Korunma Kanunu hükümleri meriyette kaldığı müddetçe tatbik edilemez.

Yüksek Riyasete

Müzakere edilmekte olan kanun tasarısına aşağıdaki muvakkat maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Konya Mebusu
Reyhan Gökmenoğlu

Muvakkat madde :

Devet orman işletme ve fabrikalarının tomruk ve kereste piyasası satışları hakkındaki 6809 sayılı Kanun hükümleri mahfuzdur.

Yüksek Riyasete

Aşağıdaki muvakkat maddenin işbu kanuna ilâvesinin reye arzını teklif ederiz.

Bursa	Bursa
Hüfisi Köymen	Sadettin Karacabey
Bursa	Bursa
Baha Cemal Zağra	M. Ferruh Yücel

Muvakkat madde — Bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar mer'i kanunlar gereğince gerek orman tahdit heyetlerince gerekse tapulama komisyonlarınca verilmiş ve katiyet kesbetmiş kararlar dolayısıyla kendilerini mağdur sayanlar meriyet tarihinden itibaren altı ay içinde mahallî en büyük idare âmirine istida ile müracaatları halinde haklarında bu kanun tatbik olunur.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ REFET AKSOY (Ordu) — Efendim, muvakkat madde olarak birçok takrirler sunulmuş bulunuyor. Bunların içerisinde müzakere buyurduğunuz kanunda Ziraat Encümeninin tesbit etmiş olduğu 4 ten 10 a kadar devam eden muvakkat maddeler vardır. Biz bunu Muvakkat Encümen ola-

rak müzakere ederken kanun metnine almaya lüzum görmediğimiz için çıkardık. Ona ilâveten birçok mevzularda birçok teklifler var. Bunların heyeti umumiyesi hakkında encümen olarak bir mütalâa beyanına şu anda muktedir değiliz. Ya heyeti umumiyesi burada ayrı ayrı okunarak dikkate alınanlar bize havale buyurulsun, yahut toptan havale buyurulsun. Biz de bir raporla kanaatimizi heyeti âliyenize arz edelim.

REİS — Efendim, bunları sıraya koymak suretiyle reylerinize arz etmek zarureti vardır. Encümen muvakkat madde olarak arkadaşlar tarafından muhtelif teklifleri tetkik edip bir mütalâa dermeyan etmek için bu teklifleri istiyorlar. Talep üzerine teklifleri encümene veriyorum. Bilâhara müzakere açar, kabul ve âdemi kabul sırasına göre reylerinize arz ederiz. (Bravo sesleri)

MADDE 117. — 18. II. 1937 tarihli ve 3116 sayılı, 3. IV. 1950 tarihli ve 5653 sayılı kanunlar meriyetten kaldırılmıştır.

REİS — Söz isteyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Efendim, lâyihanın son iki maddesi daha var, fakat bunları, encümendeki maddelerin kabulünden sonra okumak zarureti vardır. Şimdilik bırakıyoruz.

İkinci müzakeresi yapılacak işlere geçiyoruz.

2. — 16 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de imzalanmış olan «Turizme, ticari karayolu taşıtlarına ve karayolu ile milletlerarası eşya nakliyatına mütaallik Milletlerarası Gümrük Sözleşme projelerinin geçici olarak tatbikine dair Anlaşma» ve «Ek Protokol», «Turizm hakkında Milletlerarası Gümrük Sözleşmesi Projesi» ile «İmza Protokolü ve ekleri» ne iltihakımız hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Gümrük ve İnhisarlar encümenleri mazbataları (1/432) (1)

16 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de imzalanmış olan «Turizme, ticari karayolu taşıtlarına ve karayolu ile Milletlerarası Eşya Nakliyatına mütaallik Milletlerarası Gümrük Sözleşme projelerinin geçici olarak tatbikine dair Anlaşma» ve «Ek Protokol», «Turizm hakkında Milletler-

(1) Birinci müzakeresi 91 nci İnikat zaptındadır.

arası Gümrük Sözleşmesi Projesi» ile «İmza Protokolü ve eklerine» iltihakımız hakkında Kanun

MADDE 1. — 16 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de imzalanmış olan «Turizme, ticari karayolu taşıtlarına ve karayolu ile Milletlerarası eşya nakliyatına mütaallik Milletlerarası Gümrük Sözleşme projelerinin geçici olarak tatbikine dair Anlaşma» ve «Ek Protokol» ü ve bu Anlaşmanın eki ve mütemmim cüz'ünü teşkil eden sözleşmelerden sadece «Turizm hakkındaki Milletlerarası Gümrük Sözleşmesi Projesi», «İmza Protokolü ve 4 aded Eki» tasdik edilmiş ve bunlara iltihakımız zmnında gerekli işlemin ifası için İcra Vekilleri Heyetine yetki verilmiştir.

REİS — İkinci müzakeresidir, tadil teklifi yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icra İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyorum, efendim.

3. — Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/500) (1)

REİS — İkinci müzakeresine devam ediyoruz, efendim.

Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkında Kanun

MADDE 1. — Atom enerjisinin memleketin refah seviyesini yükseltmek ve âli menfaatlerini korumak maksatlarıyla tatbikatını temin etmek için yapılacak ilmi, iktisadi, teknik ve idari çalışmalarını koordine, teşvik ve murakabe etmek üzere Başvekâlete bağlı bir «Atom Enerjisi Komisyonu» kurulmuştur.

(1) Birinci müzakeresi (91) nci İnikat zaptındadır.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Atom Enerjisi Komisyonu birinci maddede zikredilen gaye ve maksatları tahakkuk ettirmek üzere aşağıda gösterilen faaliyetleri icra eder :

a) Atom enerjisi sahasındaki bütün ilmi ve teknik araştırmaları tanzim eder ve gerekli tesis ve lâboratuvarların kurulması ve işletilmesini temin hususunda tavsiye ve yardımlarda bulunur; imkân ve lüzum hâsıl oldukça yeni araştırma müesseseleri kurar ve kurdurur.

b) Atom enerjisinden geniş ölçüde faydalanılabilmesini temin etmek ve halk eğitiminin ne suretle icra olunacağını göstermek üzere programlar hazırlar.

c) İlmî ve teknik ihtisas erbabının yetiştirilmesi hususunda ilgili vekâletlere, üniversitelere ve diğer resmî ve hususi müessese ve teşekküllere tavsiye ve yardımlarda bulunur, mütehassısların bilgi ve ihtisaslarını derinleştirmelerini sağlamak maksadıyla mezkûr kurumlarla iş birliği halinde kurslar açar ve bu hususlarda programlar hazırlar.

d) Memleket dâhilinde istihsal edilecek veya hariçten getirilecek ana, hususi ve tâli nükleer maddelerin maksatlarına göre kullanılmasını murakabe eder.

e) Atom enerjisi istihsalinde kullanılan ham maddelerin memlekette aranması, istihsalî tasfiyesi, işlenmesi ve tevzii ile ticareti hususlarında umumi esasları tesbit ve bu faaliyetleri kontrol eder.

f) Atom enerjisi ile ilgili milletlerarası ve yabancı müessese ve teşekküllerle temaslar tesis eder ve iş birliği yapar.

g) Atom enerjisi hakkında dokümantasyon merkezi tesis eder.

h) Atom endüstrisi sahasında muayyen hususların gizliliğini tesis bakımından kararlar alır. Gizliliği tesis edilen araştırmaları icra etmiş bulunanların haklarının ne suretle karşılanacağını gösteren nizamname projelerini hazırlar.

i) Atom enerjisi ile ilgili bütün çalışmalarda riayeti lüzumlu sıhhi emniyet tedbirlerini ihtiva eden nizamname ve talimatname projelerini vücuda getirir.

j) Atom enerjisi ile ilgili kanun, nizamname ve talimatname projelerini hazırlar.

k) Komisyon lüzum gördüğü ahvalde mukaveleli mütehassıslar da istihdam edebilir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Atom Enerjisi Komisyonu, Başvekil veya tensibedeceği zatın reisliği altında alâkalı vekâletler ve diğer resmî ve hususi teşekküller ile üniversiteler tarafından gösterilecek namzetler arasından, İcra Vekilleri Heyetince üç yıl müddetle tâyin olunacak dokuz âza ile İstişare Heyeti Reisi ve Genel Sekreterden teşekkül eder.

Müddeti biten komisyon âzalarının yeniden tâyinleri caizdir.

Kominyon, reis tarafından görülecek lüzum üzerine her zaman toplantıya davet edilebilir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Atom Enerjisi Komisyonuna bağlı olarak bir Atom Enerjisi İstişare Heyeti ile Genel Sekreterlik kurulmuştur.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 5. — İstişare Heyeti, üniversitelerin ilgili fakültelerine bağlı öğretim üyeleri ile diğer ilgili teşekkül ve müesseselerde atom enerjisi sahasında çalışan mütehassıslar arasından Atom Enerjisi Komisyonunca adedi tesbit edilerek seçilen âzalardan teşekkül eder.

Âzalık müddeti üç yıldır. Tekrar seçim caizdir.

İstişare Heyeti, âzaları arasından mutlak ekseriyet ile bir reis ve bir reisvekili seçer.

İstişare Heyeti, Atom Enerjisi Komisyonu tarafından tevdi olunan mevzuları inceliyerek mütalâa ve tekliflerini bildirir. Bu maksatla âzalar arasında ihtisas komiteleri kurabileceği gibi muayyen meseleler hakkında fikir ve mütalâalarını bildirmek üzere hariçten de mütehassıslar celbedebilir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Genel Sekreterliğin vazife ve salâhiyetleri Atom Enerjisi Komisyonunun mü-talâfası alınmak suretiyle İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunur. Genel Sekreterin tâyini 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesi hükümlerine tâ-bidir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Atom Enerjisi Komisyonu ile İstişare Heyeti âzalarına beher toplantı için İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunacak miktarda tazminat ve toplandığı mahal haricinden gelecek olanlara 6245 sayılı Kanun mucibince har-cırah verilir. Komisyon ve Heyet âzalarından memur olanların kendi kanunlarına göre almak-ta oldukları tazminat ve tahsisatlara hâlel gel-mez.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunun tatbik suretini ve Atom Enerjisi Komisyonu ile İstişare Heyeti-nin çalışma zaman ve şekillerini göstermek üze-re bir nizamname yapılır.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliğine ait ilişik (1) sayılı cetvel-de gösterilen kadrolar, 3656 sayılı Kanuna bağ-lı (1) sayılı cetvele 6330 sayılı Kanunla konu-lan kadrolara ve ilişik (2) sayılı cetvelde gös-terilen hizmetliler kadroları da 1956 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvelin Başvekâ-let kısmına ilâve olunmuştur.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerin ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında (7 640) liralık münaka-le yapılmıştır.

[3] SAYILI CETVEL

F.	Tahsisatın nevi	Düşülen Eklenen	
		Lira	Lira

Maliye Vekâleti

748	Yatırımlar için Devlet Ha- va Meydanları Umum Mü- dürlüğüne	7 640	
-----	---	-------	--

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başvekâlet

202	Hizmetliler ücreti		5 600
-----	--------------------	--	-------

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

209	5434 sayılı Kanunun 14 ncu maddesinin (D) fıkrasıyla 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince T. C. Emekli San- dığına yapılacak ödemeler		240
-----	---	--	-----

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

307	Harcırahlar		1 800
-----	-------------	--	-------

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Muvakkat madde 1 tekrar okundu.)

REİS — Cetvelle beraber maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — 1956 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/2 işa-retli cetvelin Maliye Vekâleti kısmının 748 nci (yatırımlar için Devlet Hava Meydanları İşlet-mesi Umum Müdürlüğüne) faslından (3 600) lira tenzil edilerek aynı kanuna bağlı A/1 işa-retli cetvelin Başvekâlet kısmında (Atom Ener-jisi Komisyonu âzaları tazminatları) adıyla ye-niden açılan 408 nci fasla fevkalâde tahsisat ola-rak aktarılmıştır.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyorum.

Birinci lâyihanın açık rey toplama muamelesi bitmiştir.

4. — 16 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türk - Alman Ticaret Anlaşmasının IV sayılı Protokolüne merbut Gümrük Taviz Listesinin tadili hakkındaki 11 Haziran 1955 tarihli Protokolün tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/308) (1)

REİS — İkinci görüşmeye devam ediyoruz.

16 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türk - Alman Ticaret Anlaşmasının IV sayılı Protokolüne merbut Gümrük Taviz Listesinin tadili hakkındaki 11 Haziran 1955 tarihli Protokolün tasdikine dair Kanun

MADDE 1. — 16 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türk - Alman Ticaret Anlaşmasının IV sayılı Protokolüne merbut Gümrük Taviz Listesinin tadili hakkındaki 11 Haziran 1955 tarihli Protokol tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyen-

(1) Birinci müzakeresi (91) nci İnikat zaptındadır.

ler... Kabul edilmiştir. Kanunun heyeti umumiyesi açık reylerinize arz edilmiştir, efendim.

5. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında 15 Nisan 1955 tarihinde imzalanan Ticaret ve Ödeme Protokolü ile ilişkilerinin tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/315) (1)

REİS — İkinci görüşmeye devam ediyoruz, efendim.

Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında Ticaret ve Ödeme Protokolü ile ilişkilerinin tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında 15 Nisan 1955 tarihinde imzalanan Ticaret ve Ödeme Protokolü ile ilişkileri tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yoktur, efendim. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyorum, efendim.

Arkadaşlar lütfen reylerini istimal buyursunlar.

Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkındaki lâyihanın açık rey toplama muamelesi bitmiştir.

6. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasındaki Ödeme Anlaşmasının bir sene müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/316) (2)

(1,2) Birinci müzakereleri 91 nci İnikat zaptındadır.

REİS — İkinci görüşmesine devam ediyoruz.

Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasındaki Ödeme Anlaşmasının bir sene müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında münakidolup meriyet müddetleri 30 Haziran 1955 tarihinde sona eren 2 Aralık 1948 tarihli Ödeme Anlaşmasının, 28 Eylül 1950 ve 19 Şubat 1951 tarihinde teati olunan mektuplar ve 19 Şubat 1951 tarihinde imzalanan Ödeme Anlaşmasına ek Protokol ile yapılan tadillerle birlikte bir sene müddetle uzatılması hakkında Türkiye Hariciye Vekâleti ile Ankara'daki Belçika Elçiliği arasında 10 Haziran 1955 tarihinde teati olunan mektuplar tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyoruz, efendim.

Üçüncü lâyhaya ait rey toplama muamelesi bitmiştir.

7. — *Türkiye ile İngiltere arasındaki 4 Mayıs 1945 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması ile buna ek Protokolün 30 Haziran 1955 tarihine kadar iki ay müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdikine dair kanun lâyhısı ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/317) (1)*

REİS — İkinci görüşmeye devam ediyoruz.

Türkiye ile İngiltere arasındaki 4 Mayıs 1945 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması ile buna ek Protokolün 30 Haziran 1955 tarihine kadar 2

(1) Birinci müzakeresi 91 nci İnikat zaptındadır.

ay müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye ile İngiltere arasında münakidolup meriyet müddeti 30 Nisan 1955 tarihinde sona eren 4 Mayıs 1945 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması ile buna ek Protokolün 30 Haziran 1955 tarihine kadar 2 ay müddetle uzatılması hakkında İngiltere Büyük Elçiliği ile teati olunan mektuplar tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi kabul buyuranlar.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyoruz.

4 ncü ve 5 nci maddelere ait açık rey toplama muamelesi bitmiştir.

8. — *Türkiye ile İtalya hükümetleri arasında mektup teatisi suretiyle akdolunan uzun vâdeli Buğday Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyhısı ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/387) (1)*

REİS — İkinci görüşmeye devam ediyoruz.

Türkiye ve İtalya hükümetleri arasında mektup teatisi suretiyle akdolunan uzun vâdeli Buğday Anlaşmasının tasdikine dair Kanun

MADDE 1. — 10 Nisan 1955 tarihinde Hükümetimiz ile İtalya Hükümeti arasında mektup teatisi suretiyle akdolunan uzun vâdeli Buğday Anlaşması tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

(1) Birinci müzakeresi 91 nci İnikat zaptındadır.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyoruz.

5 ve 6 nci maddelere mütaallik açık rey toplama muamelesi bitmiştir.

9. — 7 Kasım 1952 tarihinde Cenevre'de tanzim olunan ticari nümuneler ve reklâm malzemesinin ithalinin kolaylaştırılmasına mütedair Milletlerarası Sözleşmenin tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mabataları (1/338) (1)

REİS — İkinci görüşmeye devam ediyoruz, efendim.

7 Kasım 1952 tarihinde Cenevre'de tanzim olunan ticari nümuneler ve reklâm malzemesinin ithalinin kolaylaştırılmasına mütedair Milletlerarası Sözleşmenin tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — 7 Kasım 1952 tarihinde Cenevre'de tanzim olunan ticari nümuneler ve reklâm malzemesinin ithalinin kolaylaştırılmasına mütedair Milletlerarası Sözleşme, 14 ncü maddesinde tasrih edilen yetkinin kullanılmasına İera Vekilleri Heyetinin mezun olması kaydıyla, tasdik edilmiştir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyoruz, efendim.

(1) Birinci müzakeresi 91 nci İnvikat zaptındadır.

7 nci maddeye mütaallik açık rey toplama muamelesi bitmiştir, efendim.

Son açık reye arz olunan lâyihanın rey toplama muamelesi bitmiştir, efendim.

16 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de imzalanmış olan «Turizme, ticari karayolu taşıtlarına ve karayolu ile Milletlerarası Eşya Nakliyatına mütaallik Milletlerarası Gümrük Sözleşme Projelerinin geçici olarak tatbikine dair Anlaşma» ve «Ek Protokol», «Turizm hakkında Milletlerarası Gümrük Sözleşmesi Projesi» ile «İmza Protokolü ve ekleri» ne iltihakımız hakkındaki kanuna (272) rey verilmiştir, (272) si de kabuldür. Muamele tamamdır, lâyiha tasvip buyurulmuştur.

Atom enerjisi komisyonu kurulması hakkındaki kanuna (274) kabul reyi verilmiş, lâyiha tasvip buyurulmuştur.

16 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türk - Alman Ticaret Anlaşmasının IV sayılı Protokolüne merbut gümrük taviz listesinin tadili hakkındaki 11 Haziran 1955 tarihli Protokolün tasdikine dair Kanuna (273) rey verilmiş, (273) ü de kabuldür, lâyiha tasvip buyurulmuştur.

Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında Ticaret ve Ödeme Protokolü ile ilişkilerinin tasdiki hakkındaki kanun lâyihasına, kabul etmek suretiyle (282) rey verilmiştir. Bi-naenaleyh kanun, (282) reyle kabul edilmiştir.

Türkiye ile Belçiko - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasındaki Ödeme Anlaşmasının bir sene müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdiki hakkındaki kanun lâyihasına, lâyihayı kabul etmek suretiyle (282) arkadaş rey vermiştir. Lâyiha (282) reyle kanunlaşmıştır.

Türkiye ile İngiltere arasındaki 4 Mayıs 1945 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması ile buna ek Protokolün 30 Haziran 1955 tarihine kadar iki ay müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdiki hakkındaki kanun lâyihasına, lâyihayı kabul etmek suretiyle (273) arkadaş rey vermiştir. Lâyiha (273) reyle kanunlaşmıştır.

Türkiye ve İtalya hükümetleri arasında mektup teatisi suretiyle akdolunan uzun vâdeli Buğday Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihasına (273) kabul reyi verilmiş, muamele tamamdır, lâyiha (273) reyle tasvip buyurulmuştur.

7 Kasım 1952 tarihinde Cenevre'de tanzim olunan ticari nümuneler ve reklâm malzemesinin ithalinin kolaylaştırılmasına mütedair Milletlerarası Sözleşmenin tasdıkı hakkındaki kanun lâyhasına (273) kabul reyi verilmiş, muamele tamam-

dır, lâyiha (273) reyle tasvip buyurulmuştur.

28 Ağustos 1956 Salı günü saat 10 da toplanılmak üzere İnikada son veriyorum.

Kapanma saati : 19,15

TASHİHLER

91 nei İnikat Zabıt Ceridesinin sonuna merbut matbualarda aşağıdaki tashihler yapılacaktır:

S. Sayısı	Sayfa	Satır	Yanlış	Doğru
288	5	24	bulunmadıkça,	bulunulmadıkça,
288	10	22	şüpheli	şüphesi
288	11	22	Giriş	Geçiş
288	12	9	gelgeleri	belgeleri
288	13	11	muvakkat	muvafakatı
288	15	29	ikmal	ihmal
297	8	25	maddesinin	maddesinde
297	10	19	seen	sene
297	11	11	bulunan	bulunma

16 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de imzalanmış olan «Turizme, ticari karayolu taşıtlarına ve karayolu ile Milletlerarası Eşya Nakliyatına mütaallik Milletlerarası Gümrük Sözleşme projelerinin geçici olarak tatbikine dair Anlaşma» ve «Ek protokol», «Turizm hakkında Milletlerarası Gümrük Sözleşmesi projesi» ile «İmza Protokolü ve eklerine» iltihakımız hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi : 541
 Rey verenler : 272
 Kabul edenler : 272
 Reddedenler : 0
 Müstenkifler : 0
 Reye iştirak etmeyenler : 253
 Münhal mebusluklar : 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel

Arif Demirer

Sıtkı Koraltan

Kemal Özçoban

Murad Âli Ülgen

Gazi Yiğitbaşı

AGRI

Halis Öztürk

Nimet Sümer

Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl

Kemal Eren

Hâmit Koray

İsmet Olgaç

Mustafa Zeren

ANKARA

Atıf Benderlicioğlu

Ömer Bilen

Dağıstan Binerbay

Hamdi Bulgurlu

Ramiz Eren

Mümtaz Faik Fenik

Abdullah Gedikoğlu

Seyfi Kurtbek

Talât Vasfi Öz

Mümtaz Tarhan

Âliye Temuçin

Hâzım Türegün

Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar

Attilâ Konuk

Burhanettin Onat

Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim

Namık Gedik

Nihat İyriboz

Etem Menderes

A. Baki Ökdem

Zühtü Uray

BALIKESİR

Vacid Asena

Esat Budakoğlu

Mekki Said Esen

Mücteba İştin

Halil İmre

Arif Kalıpsızoğlu

Ahmet Karagür

Ahmet Kocabıykoğlu

Yahya Pelvan

M. Halûk Timurtaş

Muharrem Tunçay

Sırrı Yırcalı

Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu

Şevki Hasırcı

Talât Oran

Yümnü Üresin

BİTLİS

Nusrettin Barut

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu

Selâhattin Baysal

Sabri Çonkar

Mithat Dayıoğlu

İhsan Gülez

Ahmet Hatı

Lûtfi Oğultürk

BURDUR

Hüseyin Çimen

Behçet Kayaalp

BURSA

Selim Ragıp Emeç

Agâh Erozan

Sadettin Karacabey

Hulûsi Köymen

Halûk Şaman

Kenan Yılmaz

Ali Ferruh Yücel

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-

kartal

Bedi Enüstün

Emin Kalafat

Nuri Togay

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman

İbrahim Aydın

Celâl Boynuk

Asım Emrem

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

Yaşar Gümüsel

Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran

Mustafa Kemal Biber-

oğlu

Yakup Gürsel

Ali Rıza Kılıçkale

Baha Koldaş

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit

Ali Çobanoğlu

Mustafa Gülcügil

İsmail Hadımhoğlu

Ali Rıza Karaca

Mehmet Karasan

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavashoğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün

Hasan Maksudoğlu

Sabahattin Parsoy

Kemal Yaşınkılıç

ELAZIĞ

Suphi Ergene

ERZİNCAN

Tevfik Şenocak

ERZURUM

Rıfkı Salim Burçak

Bahadır Dülger

Sabri Erduman
Rıza Topcuoğlu
ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
İsmail Sayın
Hicri Sezen
Kemal Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Abdülkadir Atik
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnaneç
Doğan Köymen
Mazhar Şener
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun
HAKKÂRİ
Übeydullah Seven
HATAY
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Celâl Ramazanoğlu
İÇEL
Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutluğil
İSPARTA
Said Bilgiç
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe
İSTANBUL
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Hâdi Hüsman
Adnan Menderes
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı
İZMİR
Mehmet Aldemir

Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İneekara
Osman Kapani
Rauf Onursal
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
Behçet Uz
KASTAMONU
Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
KAYSERİ
Fikri Apaydın
Kâmil Gündeş
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart
KIRKLARELİ
Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman
KIRŞEHİR
Mehmet Mahmudoğlu
KOCAELİ
Nüzhet Akın
Nüzhet Unat
Sadettin Yalın
KONYA
Mustafa Bağrıaçık
Remzi Birand
Muhittin Güzelkılınç
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal
KÜTAHYA
Ali Galip Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen

MALATYA
Nuri Ocakçioğlu
MANİSA
Samet Ağaoğlu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Melih Koçer
Nafiz Körez
MARDİN
Reşit Kemal Timuroğlu
MUĞLA
Turhan Akarca
Zeyyat Mandalıncı
Nuri Özsan
Yavuz Paşamehmetoğlu
MUŞ
Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre
NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı
RİZE
Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
SAMSUN
Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Abdullah Keleşoğlu
Şükrü Uluçay
SEYHAN
Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Salim Serçe
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalı
SİİRD
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp

SİNOB
Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Sertoğlu
Haşim Tari
Muhit Tümerkan
SİVAS
Hüseyin Çitil
Abdurrahman Doğruyol
Etem Erdinç
Kâzım Oskay
Bahattin Örnekol
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
TEKİRDAĞ
Ferid Alpiskender
TOKAD
İhsan Bağ
Ahmet Gürkan
Mehmet Şahin
TRABZON
Halit Ağanioğlu
Sabri Dilek
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç
URFA
Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay
UŞAK
Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcım Yılmaz
VAN
Hilmi Durmaz
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu
YOZGAD
Danyal Akbel
Talât Alpay
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK
Hüseyin Balık

Suat Başol
Necati Diken

Hakkı Hilâlecı
Edibe Sayar

Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR

Osman Talu
Hüseyin Tiryakioğlu

AĞRI

Kasım Küfrevi

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu

Muzaffer Ergüder

Muhlis Ete

Zafer Gökçer

Necmi İnang

Fuad Seyhun

ANTALYA

Fatin Dalaman

Asım Okur

Ahmet Tekelioğlu

AYDIN

Nail Geveci

Cevat Ülkü

BALIKESİR

Enver Güreli

BİNGÖL

Necati Aras

Sait Göker

Ekrem Yıldız

BITLİS

Selâhattin İnan

BOLU

Fahri Belen

BURDUR

Fethi Çelikbaş

Mehmet Özbey

BURSA

Raif Aybar

Sabahattin Çıracıoğlu

Muhlis Erdener

Müfit Erkuyumeu

İbrahim Öktem

ÇANAKKALE

Safaeddin Karanakeç

İhsan Karasioğlu

Servet Sezgin

ÇANKIRI

Kenan Çıgman

ÇORUM

Sevki Gürses

Cevat Köstekçi

Hüseyin Ortakcıoğlu

DİYARBAKIR

Fikri Arıç

Yusuf Azizoğlu

Mustafa İkinci

Ragıp Karaosmanoğlu

İhsan Hamid Tiğrel

Halil Turgut

Mehmed Hüseyin Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü

Rükneddin Nasuhioğlu

(İ.)

ELAZIĞ

Hüsnü Göktuğ

Ömer Faruk Sanaç

Selâhattin Toker

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı

Sadık Perinçek

Mustafa Rahmi Sanalan

Veysel Varol

ERZURUM

Ishak Avni Akdağ

Zeki Çavuşoğlu

Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt

Hâmid Şevket İnce

Hasan Numanoglu

Cemil Önder

Esat Tuncel

GAZİANTEP

Ekrem Cenani

İhsan Daf

Samih İnal

Cevdet San

Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk

Abdullah İzmen

Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa

İsmail Hakkı Baykal

Ekrem Ocaklı

Sabri Özcan San

Halis Tokdemir

HATAY

A. Feyzi Atahan

Şekip İnal

A. Mithat Kuseyrioğlu

Şemsettin Mursaloğlu

Şevket Sarıcalı

İSPARTA

İrfan Aksu

Kemal Demiralay

İSTANBUL

Necmi Ateş

Celâl Bayar (Reisi-
cumhur)

Nazim Bezmen

Seyfi Gögen

Aleksandros Hacıpulos

Lütfi Kırdar

Ziya Köktürk

Fuad Köprülü

Naci Kurt

Nadir Nadi

Emin Onat

Mükerrem Sarol

Nizamettin Âli Sav

Hanri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)

Zakar Tarver

Füruzan Tekil

Nazlı Tıbar

Ahmet Topçu

Nuri Yamut

İZMİR

Abdullah Aker

Nebil Sadi Altuğ

Pertev Arat

Cihad Baban

Muzaffer Balaban

Sadık Giz

Arif Güngören

KARS

Fevzi Aktaş

Sırrı Atalay

Remzi Çakır

Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalçın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Salim Esen

Ali Muzaffer Tanöver

Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)

Emin Develioğlu

Servet Hacıpaşaoğlu

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu

Ahmet Bilgin

Osman Bölükbaşı

Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican

Ziya Atıç

Hamdi Başak

Selâmi Dinçer

Hamza Osman Erkan

Sefer Göksel

Turan Güneş -

Kâzım Meriç

Cemal Tüzün

KONYA

Abdürrahman Fahri

Ağaoğlu

Hamdi Ragıp Atademir

Hidayet Aydın

Tevfik Fikret Baran

Sıtkı Salim Burçak

Abdi Çilingir

Ziyad Ebüzziya

Reyhan Gökmenoğlu
Ahmet Koyuncu
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez
KÜTAHYA
Süleyman Süruri Nasuhoglu
İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral
MALATYA
Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırıkoğlu
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (İ.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin
MANİSA
Yunus Muammer Alakant
Hikmet Bayur
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Muzaffer Kurbanoglu
Sudi Mihçioğlu
Muhlis Tümay
MARAŞ
Abdullah Aytemiz

Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy
MARDİN
Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Halim Şatana
MUĞLA
Nâtık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu
NİĞDE
Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Ahmed Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner
ORDU
Feyzi Boztepe
Fazıl Erım
Fazlı Ertekin
Selâhaddin Orhon
SAMSUN
Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüšoğlu
Tevfik İleri
Muhittin Özkefeli

Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Hâdi Uzer
SEYHAN
Zahit Akdağ
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
SİİRD
Suat Bedük
Veysi Oran
SİNOB
Server Somuncuoğlu
SIVAS
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Rifat Öçten
Ahmed Özel (V.)
Hüseyin Yüksel
TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Necmi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere
TOKAD
Hulûsi Bozbeyoğlu
Selâhaddin Gülün
Osman Hacıbaloglu

Hasan Kangal
Ömer Sunar
Yusuf Ulusoy
TRABZON
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Selâhaddin Karayavuz
Emrullah Nutku
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu
Osman Turan
TUNCELİ
Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü
URFA
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur
VAN
Muslih Görentaş
YOZGAD
İhsan Aktürel
Mahmut Ataman
Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu
ZONGULDAK
Sebati Ataman
Sabih Duralı
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 541
Rey verenler	: 274
Kabul edenler	: 274
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 251
Münhal mebusluklar	: 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Kemal Özçoban
Murad Âli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Atıf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Dağistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Seyfi Kurtbek
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Âliye Temuçin
Hâzım Türegün
Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Attilâ Konuk
Burhanettin Onat
Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem

BALIKESİR

Vacîd Asena
Esat Budakoğlu
Mücteba İştın
Halil İmre
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıykoğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı
Talât Oran
Yümnü Üresin

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu
İhsan Gülez

BURDUR

Hüseyin Çimen
Behçet Kayaalp

BURSA

Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey

Hulûsi Köymen

Halûk Şaman

Kenan Yılmaz

Ali Ferruh Yücel

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal

Bedi Enüstün

Emin Kalafat

Nuri Togay

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman

İbrahim Aydın

Celâl Boynuk

Kenan Çıgman

Asım Emrem

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran

Mustafa Kemal Biber-
oğlu

Yakup Gürsel

Şevki Gürses

Ali Rıza Kılıçkale

Baha Koldaş

Cevat Köstekçi

Hüseyin Ortakçioğlu

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit

Ali Çobanoğlu

Mustafa Gülcügil

İsmail Hadımlıoğlu

Ali Rıza Karaca

Mehmet Karasan

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavashioğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün

Hasan Maksudoğlu

Rükneddin Nasuhioğlu

Kemal Yaşinkılıç

ELAZIĞ

Suphi Ergene

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Tevfik Şenocak

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak

Bahadır Dülger

Sabri Erduman

Rıza Topcuoğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt

Hasan Polatkan

Abidin Potuoğlu

İsmail Sayın

Hicri Sezen

Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

Samih İnal

Süleyman Kuranel

Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbağ

Hayrettin Erkmen

Tahsin İnang
Doğan Köymen
Mazhar Şener
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HAKKÂRI
Ubeydullah Seven

HATAY
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Celâl Ramazanoğlu

İÇEL
Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

ISPARTA
Said Bilgiç
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Seyfi Gögen
Hâdi Hüsman
Adnan Menderes
Füruzan Tekil
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı

İZMİR
Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İncekara
Osman Kapani
Rauf Onursal
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
Behçet Uz

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Remzi Birand
Muhittin Güzelkılınç
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen
Nihat Halûk Pepeyi

MALATYA

Nuri Ocakçioğlu

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Melih Koçer
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay

MARDİN

Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalıncı
Nuri Özsan
Yavuz Paşamehmetoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Salim Serçe
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalrı

SİİRD

Baki Erden
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Nuri Sertoğlu

SİVAS

Hüseyin Çitil

Abdurrahman Doğruyol
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Bahattin Örnekol
TEKİRDAĞ
Ferid Alpiskender

TOKAD

İhsan Baç
Ahmet Gürkan
Mehmet Şahin

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycıoğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal

VAN

Hilmi Durmaz
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu
Numan Kurban
Hâşim Tathoğlu
Ali Ünüsoy

ZONGULDAK

Suat Başol
Necati Diken
Sabih Duralı
Hakkı Hilâlci
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHISAR

Osman Talu
Hüseyin Tiryakioğlu
AĞRI

Kasım Küfreli
ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete
Zafer Gökçer
Necmi İnang
Talât Vasfi Öz

ANTALYA

Fatin Dalaman
Asım Okur
Ahmet Tekelioğlu
AYDIN

Nail Geveci
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Mekki Said Esen
Enver Güreli

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnân

BOLU

Fahri Belen
Ahmet Hatı
Lütfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumcu
İbrahim Öktem

ÇANAKKALE

Safaeddin Karanakçı
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin

ÇORUH

Yaşar Gümüsel

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Yusuf Azizoglu
Mustafa Ekinçi
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü
Sabahattin Parsoy

ELÂZİĞ

Hüsnü Göktuğ
Ömer Faruk Sanaç
Selâhattin Toker

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı
Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sanalan
Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ
Zeki Çavuşoğlu
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce
Hasan Numanoglu
Cemil Önder
Esat Tuncel

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
İhsan Daî
Cevdet San
Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk
Abdullah İzmen
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir

HATAY

A. Feyzi Atahan

Şekip İnal
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Şevket Sarıcalı

İSPARTA

İrfan Aksu
Kemal Demiralay

İSTANBUL

Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Nazim Bezmen
Aleksandros Hacopulos
Lütfi Kırdar
Ziya Köktürk
Fuad Köprülü
Naci Kurt
Nadir Nadi
Emin Onat
Mükerrem Sarol
Nizamettin Âli Sav
Hanri Soriano
Zeki Rıza Sporel
Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)

Zakar Tarver
Nazlı Tlabar
Ahmet Topcu
Nuri Yamüt

İZMİR

Abdullah Aker
Nebil sadi Altuğ
Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Sadık Giz
Arif Güngören

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Salim Esen
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)
Emin Develioğlu
Servet Hacıpaşaoğlu

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican
Ziya Atıç
Hamdi Başak
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Turan Güneş
Kâzım Meriç
Cemal Tüzün

KONYA

Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydıner
Tevfik Fikret Baran
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Ahmet Koyuncu
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Süleyman Süruri Na-
suhoglu

İhsan Şerif Özgen
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırkoğlu

Abdullah Koroğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (İ.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant
Hikmet Bayur

Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu

Sudi Mihçioğlu

MARAŞ

Abdullah Aytemiz

Ahmet Bozdağ

Ahmet Kadoğlu

Mahmut Karaküçük

Nedim Ökmen

Remzi Öksüz

Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar

Abdürrahman Bayar

Bahaettin Erdem

Abdülkadir Kalav

Cevdet Öztürk

Halim Şatana

MUĞLA

Nâtik Poyrazoğlu

Akif Sarıoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Hüseyin Avni Göktürk
(V.)

Ahmed Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü

Hasan Hayati Ülkün

Zihni Üner

ORDU

Fazıl Erım

Fazlı Ertekin

Selâhaddin Orhon

SAMSUN

Ekrem Anıt

Salim Çonoğlu

Rami Ozan Gümüşoğlu

Ferid Tüzel

Hâdi Uzer

SEYHAN

Zahit Akdağ

Ahmet Kınık

Cavid Oral

Lûtfi Sezgin

Sinan Tekelioğlu

Ahmet Topaloğlu

İsmet Uslu

SİİRD

Suat Bedük

Veysi Oran

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Server Somuncuoğlu
Haşım Tarı
Muhit Tümerkan

SİVAS

Ercüment Damalı

Nuri Demirağ

Etem Erdinç

Rifat Öçten

Ahmed Özel (V.)

M. Nurettin Turgay

Memduh Turhan

Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz

Neemi Arman

Zeki Erataman

Fethi Mahramlı

Samim Yücedere

TOKAD

Hulûsi Bozbeyoğlu

Selâhaddin Gülüt

Osman Hacıbaloğlu

Hasan Kangal

Ömer Sunar

Yusuf Ulusoy

TRABZON

Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Selâhaddin Karayavuz
Emrullah Nutku
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur

UŞAK

Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcim Yılmaz

VAN

Muslih Görentaş

YOZGAD

İhsan Aktürel

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu

[Münhal Mebusluklar]

Afyon	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

16 Şubat 1952 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türk - Alman Ticaret Anlaşmasının IV sayılı Protokolüne merbut gümrük taviz listesinin tadili hakkındaki 11 Haziran 1955 tarihli Protokolün tasdikine dair Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Åza adedi : 541
Rey verenler : 273
Kabul edenler : 273
Reddedenler : 0
Müstenkifler : 0
Reye iştirak etmeyenler : 252
Münhal mebusluklar : 16

[Kabul edenler]

AFYON KAHİSAR

Rıza Çerçel
Arif Demirer
Hüseyin Tiryakioğlu
Murad Åli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celål Yardımcı

AMASYA

Hâmit Koray
Mustafa Zeren

ANKARA

Ömer Bilen
Dağistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Seyfi Kurtbek
Mümtaz Tarhan
Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Fatin Dalaman
Attilâ Konuk
Asım Okur
Burhanettin Onat

AYDIN

Namık Gedik
Nihat İyriboz
Etem Menderes
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacid Asena
Esat Budakoğlu
Mücteba İştın

Ahmet Karagür
Ahmet Kocacıyoğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

Şevki Hasırcı
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU

Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu
İhsan Gülez

Ahmet Hatı
Lûtfi Oğultürk

BURDUR

Behçet Kayaalp

BURSA

Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumeu
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz
Ali Ferruh Yücel
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu
Fatin Rüstü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
İbrahim Aydın
Kenan Çığman
Asım Emrem
Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçioğlu
Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran
Mustafa Kemal Biber-
oğlu

Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Ali Rıza Kılıçkale

Baha Koldaş
Cevat Köstekçi
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
İsmâil Hadımlıoğlu
Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan
Osman Ongan
A. Hamdi Sancar
Refet Tavashoğlu

DİYARBAKIR

Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Mehmet Enginün
Sabahattin Parsoy
Kemal Yaşınkılıç
ELAZİĞ
Suphi Ergene
Ömer Faruk Sanaç
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Tevfik Şenocak
Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ
Rıfki Salim Burçak
Zeki Çavuşoğlu
Sabri Erduman
Cemil Önder
Rıza Topcuoğlu
Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Hicri Sezen

GAZİANTEB

Abdülkadir Atik
İhsan Dağ
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Cevdet San

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç

Doğan Köymen
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir
Halit ZARBUN

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven
HATAY

Ali Muhsin Bereketoğlu
İÇEL

Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
Refik Koraltan
Aziz Köksal

Mehmet Mutlugil
İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola

İSTANBUL

Faruk Nafiz Çamlıbel
Seyfi Gögen
Hâdi Hüsmen
Ziya Köktürk

Adnan Menderes
Mükerrrem Sarol
Füruzan Tekil
Nazlı Tıbar

Celâl Türkgeldi
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Abdullah Aker
Mehmet Aldemir
Muzaffer Balaban
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz

Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön
Behçet Uz

KARS

Kemal Güven
KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar

Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu

Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân

KIRŞEHİR

Mehmet Mahmudoğlu
KOCAELİ

Nüzhet Akın
Hamdi Başak
Hamza Osman Erkan
Cemal Tüzün

Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak

Abdi Çilingir
Muhittin Güzelkılınç
Ahmet Koyuncu
Muammer Obuz

Himmet Ölçmen
KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen

İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Nuri Ocakçioğlu
MANİSA

Samet Ağaoglu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Melih Koçer

Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Sudi Mihçioğlu

Muhlis Tümay
MARAŞ

Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Abdülkadir Kalav
Halim Şatana

Reşit Kemal Timuroğlu
MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalinci
Yavuz Paşamehmetoğlu
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoglu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre
NİĞDE

Sadettin Ertur
Hüseyin Avni Göktürk
Ahmed Nuri Kadoğlu
ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Sabri İşbakan

RİZE

Izzet Akçal
SAMSUN

Abdullah Eker
Ömer Güriş
Abdullah Keleşoğlu
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Salim Serçe

Mehmet Ünalrı
SİİRD

Mehmet Daim Süalp
SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Şertoğlu
Haşım Tarı

Muhit Tümerkan
SIVAS

Hüseyin Çitil
Abdurrahman Doğruyol
Şevki Ecevit
Kâzım Oskay

TEKİRDAĞ

Bahattin Örnekol
Ferid Alpiskender
Neemi Arman

TOKAD

İhsan Baç
Ahmet Gürkan
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanoglu
Süleyman Fehmi Ka-
laycıoğlu
Pertev Sanaç

TUNCELİ

Fethi Ülkü
URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
VAN

Hilmi Durmaz
Kemal Yörükoğlu
YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu

Numan Kurban
Hâşim Tathoğlu

Ali Ünlüsoy
ZONGULDAK

Sebati Ataman
Suat Başol
Necati Diken
Sabih Duralı
Hakkı Hilâlet
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmişler]

AFYON KARAHİSAR

Sıtkı Koraltan
Kemal Özçoban
Osman Talu

AĞRI

Kasım Küfrevi

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
İsmet Olgaç

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Âtîf Benderlioğlu
Ramiz Eren
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer

Neemi İnanç
Talât Vasfi Öz

Fuad Seyhun

Âliye Temuçin

Hâzım Türegün

ANTALYA

Ahmet Tekelioğlu

Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim

Nail Geveci

A. Baki Ökdem

Zühtü Uray

BALIKESİR

Mekki Said Esen

Enver Güreli

Halil İmre

Arif Kalıpsızoğlu

Muharrem Tunçay

Sırrı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu

Fahri Belen

BURDUR

Fethi Çelikbaş

Hüseyin Çimen

Mehmet Özbey

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Selim Ragıp Emec
İbrahim Öktem

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal

Bedi Enüstün

Safaeddin Karanakçı

Servet Sezgin

Nuri Togay

ÇANKIRI

Celâl Boyruk

ÇORUH

Yaşar Gümüşel

ÇORUM

Hüseyin Ortakeroğlu

DENİZLİ

Ali Çobanoğlu

Mustafa Güleügil

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Yusuf Azizoglu

Mustafa Ekinci

Ragıp Karaosmanoğlu

İhsan Hamid Tiğrel

EDİRNE

Cemal Köprülü

Hasan Maksudoğlu

Rükneddin Nasuhioğlu

(İ.)

ELÂZİĞ

Hüsnü Göktaş

Selâhattin Toker

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı

Sadık Perinçek

Mustafa Rahmi Şanalın

ERZURUM

Bahadır Dülger

Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt

Hâmid Şevket İnce

Hasan Numanoglu

ESKİŞEHİR

İsmail Sayın

Kemal Zeytinoglu

GAZİANTEP

Ekrem Cenani

Samih İnal

Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Abdullah İzmen

Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

İsmail Hakkı Baykal

Ekrem Ocaklı

HATAY

A. Feyzi Atahan

Abdullah Cilli

Şekip İnal

A. Mithat Kuseyrioğlu

Şemsettin Mursaloğlu

Celâl Ramazanoğlu

Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin

İbrahim Gürgen

Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA

Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Necmi Ateş

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazim Bezmen

Ali Fuad Cebesoy

Aleksandros Hacopulos

Lâtîfi Kırdar

Fuad Köprülü

Naci Kurt

Nadir Nadi

Emin Onat

Nizamettin Âli Sav

Hanri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)

Zakar Tarver

Ahmet Topcu

Fahrettin Ulaş

Nuri Yamut

İZMİR

Nebil sadi Altuğ

Pertev Arat

Cihad Baban

Arif Güngören

Necdet İncekara

Osman Kapani

Rauf Onursal

Halûk Ökeren

Nuriye Pınar

KARS

Fevzi Aktaş

Sırrı Atalay

Remzi Çakır

Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalçın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Salim Esen

Ali Muzaffer Tanöver

Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)

Servet Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Fikret Filiz

Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu

Ahmet Bilgin

Osman Bölükbaşı

Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican

Ziya Atıç

Selâmi Dincer

Sefer Göksel

Turan Güneş

Kâzım Meriç

KONYA

Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu

Hamdi Ragıp Atademir

Hidayet Aydın

Ziyad Ebüzziya

Reyhan Gökmenoğlu

Mekki Keskin

Tarık Kozbek

M. Rüşti Özal
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez
KÜTAHYA
Süleyman Süruri Nasuhçu
MALATYA
Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırkoğlu
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (I.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin
MANİSA
Yunus Muammer Alakant
Hikmet Bayur
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
MARAS
Abdullah Aytemiz
Mahmut Karaküçük
Mazhar Özsoy
MARDİN
Bahaettin Erdem
Cevdet Öztürk

MUĞLA
Nuri Özsan
Nâtik Poyrazoğlu
NİĞDE
Ali Ulvi Arıkan
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner
ORDU
Feyzi Boztepe
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Selâhattin Orhon
Memiş Yazıcı
RİZE
Hüseyin Agun
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
SAMSUN
Ekrem Anıt
Salim Çonoğlu
Rami Ozap Gümüsoğlu
Tevfik İleri
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Hâdi Uzer
SEYHAN
Zahit Akdağ
Ahmet Kınık

Cavid Oral
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
SIİRD
Suat Bedük
Baki Erden
Veysi Oran
SİNOB
Server Somuncuoğlu
SİVAS
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Etem Erdiç
Nurettin Ertürk
Rifat Öğten
Ahmed Özel (V.)
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel
TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere
TOKAD
Hulûsi Bozbeyoğlu
Selâhattin Gülüt
Osman Hacıbaloğlu
Hasan Kangal

Ömer Sunar
Mehmet Şahin
TRABZON
Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Selâhattin Karayavuz
Emrullah Nutku
Sami Orberk
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu
Osman Turan
TUNCELİ
Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün
URFA
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur
UŞAK
Hâcim Yılmaz
VAN
Muslih Görentaş
Hamit Kartal
YOZGAD
İhsan Aktürel
ZONGULDAK
Hüseyin Balık
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	Istanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasında Ticaret ve Ödeme Protokolü ile ilişkilerinin tasdiki hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 541
Rey verenler	: 282
Kabul edenler	: 282
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 243
Münhal mebusluklar	: 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Osman Talu
Murad Âli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Kemal Eren
Hâmit Koray
Mustafa Zeren

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Dağistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer
Necmi İnanç
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Fuad Zinoirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Attilâ Konuk
Asım Okur
Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacîd Asena
Esat Budakoğlu
Mekki Said Esen
Halil İmre
Ahmet Kocabıykoğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

Şevki Hasırcı
Yümnü Üresin

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayioğlu
İhsan Gülez
Ahmet Hatı

BURDUR

Behçet Kayaalp
Mehmet Özbey

BURSA

Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz

Ali Ferruh Yücel
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal

Emin Kalafat
Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Kenan Çığman
ÇORUH

Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçioğlu
Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran
Mustafa Kemal Biber-
oğlu
Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Ali Rıza Kılıçkale
Baha Koldaş
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
İsmail Hadımlioğlu

A. Hamdi Sancar
Refet Tavaslıoğlu
EDİRNE

Mehmet Enginün
Hasan Maksudoğlu
Kemal Yaşinkılıç

ELÂZİĞ

Suphi Ergene
ERZİNCAN

Tevfik Şenocak
ERZURUM

Bahadır Dülger
Rıza Topcuoğlu

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
İhsan Daî
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmén
Tahsin İnanç
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Halit ZARBUN

HATAY

A. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
A. Mithat Kuseyrioğlu

Semsettin Mursaloğlu
Celâl Ramazanoğlu

İÇEL

Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeş

İSTANBUL

Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Naci Kurt
Adnan Menderes
Emin Onat
Mükerrerem Sarol
Nizamettin Âli Sav
Füruzan Tekil
Nazlı Tıbar
Celâl Türkgeldi
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Abdullah Aker
Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Rauf Onursal
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Behçet Uz

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Nazifi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu

Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Mehmet Mahmudoğlu

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydın
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Reyhan Gökmenoğlu
Tarık Kozbek
Himmet Ölçmen
Halil Özyörük

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Na-
suhöğlu
Osman Özbilen
İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi

MALATYA

Nuri Ocakcioğlu

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Melih Koçer
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ

Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdülkadir Kalav
Halim Şatana
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalineci
Nuri Özsan
Nâtik Poyrazoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan

NİĞDE

Sadettin Ertur
Hüseyin Avni Göktürk
Ahmed Nuri Kadıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Sabri İşbakan

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Osman Kavrakoglu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Ekrem Anıt
Rani Ozan Gümüsoğlu
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Salim Serçe
Mehmet Ünalı

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Sertoğlu
Haşım Tari

SİVAS

Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Rifat Öçten
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel

TEKİRDAĞ

Ferid Alpiskender

TOKAD

İhsan Baç
Hulûsi Bozbeyoğlu
Ahmet Gürkan

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu

TUNCELİ

Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü

URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Hakkı Gedik

VAN

Hamit Kartal

YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK
Sebati Ataman

Suat Başol
Necati Diken

Hakkı Hilâlel
Nusret Kirişcioğlu

Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR

Kemal Özçoban
Hüseyin Tiryakioğlu

AĞRI

Kasım Küfrevi
Halis Öztürk

AMASYA

Faruk Çöl
İsmet Olgaç

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu

Ramiz Eren

Muzaffer Ergüder

Muhlis Ete

Âliye Temuçin

Hâzım Türegün

ANTALYA

Fatin Dalaman

BALIKESİR

Enver Güreli

Mücteba İştın

Arif Kalıpsızoğlu

Ahmet Karagür

Muharrem Tunçay

BİLECİK

İsmail Selçuk Çalır oğlu

Talât Oran

BİNGÖL

Ekrem Yıldız

BOLU

Fahri Belen

Lâtîfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş

Hüseyin Çinen

BURSA

Raif Aybar

Sabahattin Çıracıoğlu

Muhlis Erdener

Müfit Erkuyumeu

İbrahim Öktem

CANAKKALE

Bedi Enüstün

Safaeddin Karanakçı

İhsan Karasioğlu

Servet Sezgin

Nuri Togay

ÇANKIRI

Tahir Akman

İbrahim Aydın

Celâl Boynuk

Asım Emrem

Tahsin Uygur

ÇORUM

Cevat Köstekçi

Hüseyin Ortakenoğlu

DENİZLİ

Ali Çobanoğlu

Mustafa Güleügil

Ali Rıza Karaca

Mehmet Karasan

Osman Ongan

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Yusuf Azizoğlu

Mustafa Ekinci

Ragıp Karaosmanoğlu

İhsan Hamid Tığrel

Halil Turgut

Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü

Rükneddin Nasuhi oğlu

(İ.)

Sabahattin Parsoy

ELÂZİÇ

Hüsni Göktaş

Ömer Faruk Sanac

Selâhaddin Tokar

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Hüsni Çanakçı

Sadık Perinçek

Mustafa Rahmi Sanalan

Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Rıfki Salim Burçak

Zeki Çavuşoğlu

Sabri Erduman

Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt

Hâmid Şevket İnce

Hasan Numan oğlu

Cemil Önder

Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt

İsmail Sayın

Hieri Sezen

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

Cevdet San

Salâhaddin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk

Abdullah İzmen

Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa

İsmail Hakkı Baykal

Ekrem Ocaklı

Sabri Özcan San

Halis Tokdemir

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

Şekip İnal

Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin

İhidayet Sinanoğlu

İSTANBUL

Neemi Ateş

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazım Bezmen

Ali Fuad Cebesoy

Seyfi Gögen

Lâtîfi Kırdar

Ziya Köktürk

Fuad Köprülü

Nadir Nadi

Hanri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)

Zakar Tarver

Ahmet Topcu

Fahrettin Ulaş

Nuri Yamut

İZMİR

Nebil sadi Altuğ

Pertev Arat

Cihad Baban

Muzaffer Balaban

Arif Güngören

Necdet İncekara

Osman Kapani

Mehmet Ali Sebük

Abidin Tekön

KARS

Fevzi Aktaş

Sırrı Atalay

Remzi Çakır

Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalçın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Salim Esen

Muzaffer Kuşakcıoğlu

Ali Muzaffer Tanöver

Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)

Emin Develioğlu

KIRKLARELİ

Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu

Ahmet Bilgin

Osman Bölükbaşı

Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican

Ziya Atıç

Hamdi Başak
Turan Güneş
Kâzım Meriç
Cemal Tüzün

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Ziyad Ebüzziya
Muhittin Güzelkılınç
Mekki Keskin
Ahmet Koyuncu
Muammer Obuz
M. Rüştü Özal-
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırkoğlu
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (İ.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANISA

Yunus Muammer Ala-
kant
Hikmet Bayur

Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaos-
manoğlu
Sudi Mihçioğlu

MARAŞ

Abdullah Aytemiz
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz

MARDİN

Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Cevdet Öztürk

MUĞLA

Yavuz Paşamehmetoğlu

MUŞ

Gıyasettin Emre

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Cavit Kavurmacıoğlu
Zihni Üner

ORDU

Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Selâhattin Orhon
Memiş Yazıcı

RİZE

Kemal Balta

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Abdullah Eker
Hamdi Tekay

SEYHAN

Zahit Akdağ
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu

SİİRD

Suat Bedük

SİNOB

Server Somuncuoğlu
Muhit Tümerkan

SİVAS

Hüseyin Çitil
Abdurrahman Doğruyol
Etem Erdiç
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Neemi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

Selâhattin Gülüt
Osman İlacıbaloğlu
İhsan Kangal
Ömer Sunar
Mehmet Şahin
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycıoğlu
Selâhattin Karayavuz
Emrullah Nutku
İsmail Şener
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur

UŞAK

Orhan Dengiz
Hâcim Yılmaz

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

İhsan Aktürel
Mahmut Ataman
Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu

ZONGULDAK

Hüseyin Balık
Sabih Duralı
Cemal Kıpçak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

Türkiye ile Belçika - Lüksemburg Ekonomik Birliği arasındaki Ödeme Anlaşmasının bir sene müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdikı hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Åza adedi	: 541
Rey verenler	: 282
Kabul edenler	: 282
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmiyenler	: 243
Münhal mebusluklar	: 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Osman Talu
Murad Ali Ülgen

AĞRI

Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Kemal Eren
Hâmit Koray
Mustafa Zeren

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren
Mümtaz Faik Fenik
Necmi İnanç

Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz

Mümtaz Tarhan

Âliye Temuçin

Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar

Attilâ Konuk

Asım Okur

Burhanettin Onat

AYDIN

Necati Çelim

Nail Geveci

Nihat İyriboz

Etem Menderes

Zühtü Uray

BALIKESİR

Vacîd Asena
Esat Budakoğlu
Halil İmre
Ahmet Kocabıykoğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı
Yümnü Üresin

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu
İhsan Gülez
Ahmet Hatı

BURDUR

Hüseyin Çimen
Mehmet Özbey

BURSA

Selim Rağıp Emeç
Agâh Erozan
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Bedi Enüstün
Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

İbrahim Aydın
Asım Emrem
Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin
Muzaffer Önal

ÇORUM

Mustafa Kemal Biber-
oğlu
Yakup Gürsel
Ali Rıza Kılıçkale
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Mustafa Gülcügil
İsmail Hadımlioğlu
Osman Ongan
Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Mehmet Enginün
Rükneddin Nasuhioğlu
Sabahattin Parsoy
Kemal Yaşınkılıç

ELÂZİĞ

Suphi Ergene
Hüsnu Göktuğ
Ömer Faruk Sanaç
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Hüsnu Çanakçı
Mustafa Rahmi Sanalan
Tevfik Şenocak

Veysel Varol

ERZURUM

Ishak Avni Akdağ
Rıfki Salim Burçak
Zeki Çavuşoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Rıza Topcuoğlu

ESKİŞEHİR

Abidin Potuoğlu
Hierî Sezen
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir
Halit ZARBUN

HATAY

Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Celâl Ramazanoğlu

İÇEL

Rüştü Çetin
Yakup Çukurova

Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeg

İSTANBUL

Necmi Ateş
Faruk Nafiz Çamlıbel
Hâdi Hüsnan
Adnan Menderes
Mükerrem Sarol
Zeki Rıza Sporel
Füruzan Tekil
Nazlı Tılabar
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Abdullah Aker
Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Arif Güngören
Rauf Onursal
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Behçet Uz

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Cevlân

KOCAELİ

Nüzhet Akın

Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu
Hidayet Aydın
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ahmet Koyuncu
Himmet Ölçmen
Halil Özvörük

KÜTAHYA

Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA

Nuri Ocakçioğlu

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Hayri Büke
Semi Ergin
Melih Koçer
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoglu
Muhlis Tümay

MARAS

Ahmet Kadoğlu
Mazhar Özsoy

MARDİN

Abdürrahman Bayar
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Zayyat Mandalinci
Nuri Özsan
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Şefik Çağlayan

NİGDE

Ali Ulvi Arıkan
Hüseyin Avni Göktürk
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy

Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoglu
Mehmet Fahri Mete

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Rami Ozan Gümüsoğlu
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçal
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Salim Serçe
Sinan Tekelioğlu
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
Mehmet Ünal

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

M. Vehbi Dayıbaş

SİVAS

Hüseyin Cihil
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Rifat Öten
Bahattin Örnekol

Ahmed Özel
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

Ferid Alpiskender
Necmi Arman
Zeki Erataman
Samim Yücedere

TOKAD

İhsan Bağ
Hulûsi Bozbeyoğlu
Selâhaddin Gülüt
Ahmet Gürkan
Hasan Kangal
Ömer Sunar
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Sabri Dilek
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Selâhaddin Karayavuz
Sami Orberk
Pertev Sanaç
İsmail Şener
Osman Turan

TUNCELİ

Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü

URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Hakkı Gedik

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Mahmut Ataman
Ömer Lütfi Erzurum
luoğlu
Numan Kurban

Hâşim Tathoğlu
Ali Unlüsoy

ZONGULDAK
Suat Başol

Necati Diken
Hakkı Hilâleci

Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHISAR

Rıza Çerçel
Kemal Özçoban
Hüseyin Tiryakioğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Kasım Küfrevi
Halis Öztürk

AMASYA

Faruk Çöl
İsmet Olgaç

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete
Abdullah Gedikioğlu

Zafer Gökçer

Fuad Seyhun

Hâzım Türegün

ANTALYA

Fatin Dalaman
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Namık Gedik
A. Baki Ökdem
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Mekki Said Eseo
Enver Güreli
Mücteba İştin
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcah

BİLECİK

Talât Oran

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BOLU

Fahri Belen
Lütfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş
Behçet Kayaalp

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumen
Sadettin Karacabey
İbrahim Öktem
Ali Ferruh Yücel

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal
Safaeddin Karanakeç
Servet Sezgin
Nuri Togay

ÇANKIRI

Tahir Akman
Celâl Boynuk
Kenan Çığman

ÇORUH

Hilmi Çeltikçioğlu
Yaşar Gümüsel

ÇORUM

Sedat Baran
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Cevat Köstekçi
Hüseyin Ortakçioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
Ali Çobanoğlu
Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan
A. Hamdi Sancar

DIYARBAKIR

Yusuf Azizoğlu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut

EDİRNE

Cemal Köprülü
Hasan Maksudoğlu

ELAZIĞ

Selâhattin Toker

ERZİNCAN

Sadık Permeçek

ERZURUM

Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket Ince
Hasan Numanoğlu
Cemil Önder
Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Hasan Polatkan
İsmail Sayın

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik
İhsan Dai
Cevdet San
Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk
Abdullah İzmen
Adnan Tüfekçioğlu

GÜMÜŞANE

İsmail Hakkı Baykal

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

A. Feyzi Atahan
Şekip İnal
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şensettin Mursaloğlu
Şevket Sarıcah

İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay

İSTANBUL

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Nazim Bezmen
Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Aleksandros Hacopulos

Lütfi Kırdar

Ziya Köktürk

Fuad Köprülü

Naci Kurt

Nadir Nadi

Emin Onat

Nizamettin Âli Sav

Henri Soriano

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)

Zakar Tarver

Ahmet Topcu

Nuri Yamut

İZMİR

Nebil sadi Altuğ

Pertev Arat

Cihad Baban

Muzaffer Balaban

Necdet İneckara

Osman Kapanı

Halûk Ökeren

Mehmet Ali Sebük

Abidin Tekün

KARS

Fevzi Aktaş

Sırrı Atalay

Remzi Çakır

Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalçın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Salim Esen

Ali Muzaffer Tanöver

Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)

Servet Hacıpaşaoğlu

Hakkı Kurmel

KIRKLARELİ

Fikret Filiz

Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alışiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican
Ziya Atıç
Hamdi Başak
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Turan Güneş
Kâzım Meriç

KONYA

Hamdi Ragıp Atademir
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınc
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
M. Rüştü Özal
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Süleyman Süruri Nasuhlu
Osman Özbilen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırıkdoğlu
Abdullah Koroğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (İ.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Sudi Mihçioğlu

MARAS

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz

MARDİN

Etem Aybar
Bahaettin Erdem
Halim Şatana

MUĞLA

Yavuz Paşamehmetoğlu
Nâtik Poyrazoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu

Gıyasettin Emre

NİĞDE

Sadettin Ertur
Ahmed Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacioğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Feyzi Boztepe
Selâhattin Orhon

RİZE

Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Hamdi Tekay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Zahit Akdağ
Lûtfi Sezgin
Nurullah İlsan Tolon

SİİRD

Suat Bedük

SİNOB

Şerafettin Ayhan
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Haşim Tarı
Muhit Tümerkan

SİVAS

Abdurrahman Doğruyol
Etem Erdinç
M. Nurettin Turgay

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Fethi Mahramlı

TOKAD

Osman Hacıbalooğlu
Mehmet Şahin

TRABZON

Mahmut Goloğlu
Emrullah Nutku
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ

Arslan Bora

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur

UŞAK

Orhan Dengiz
Hâcim Yılmaz

VAN

Hamit Kartal

YOZGAD

Danyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Sabih Durahlı
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişçioğlu

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kirklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

Türkiye ile İngiltere arasındaki 4 Mayıs 1945 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşması ile buna ek protokolün 30 Haziran 1955 tarihine kadar 2 ay müddetle uzatılmasına mütedair mektupların tasdik hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi : 541
 Rey verenler : 273
 Kabul edenler : 273
 Reddedenler : 0
 Müstenkifler : 0
 Reye iştirak etmeyenler : 252
 Münhal mebusluklar : 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
 Arif Demirer
 Sıtkı Koraltan
 Kemal Özçoban
 Murad Âli Ülgen
 Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Halis Öztürk
 Nimet Sümer
 Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl
 Kemal Eren
 Hâmit Koray
 İsmet Olgaç
 Mustafa Zeren

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
 Ömer Bilen
 Dağistan Binerbay
 Hamdi Bulgurlu
 Ramiz Eren
 Mümtaz Faik Fenik
 Abdullah Gedikoğlu
 Seyfi Kurtbek
 Mümtaz Tarhan
 Âliye Temuçin
 Hâzım Türegün
 Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
 Attilâ Konuk
 Asım Okur
 Burhanettin Onat

Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelîm
 Namık Gedik
 Nihat İyriboz
 Etem Menderes
 A. Baki Ökdem

BALIKESİR

Vacîd Asena
 Esat Budakoğlu
 Mekki Said Esen
 Mücteba İştin
 Halil İmre

Arif Kalıpsızoğlu
 Ahmet Karagür
 Ahmet Kocabıyıköğlu
 Yahya Pelvan

M. Halûk Timurtaş
 Muharrem Tunçay

Sırrı Yırcalı
 Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
 Şevki Hasırcı
 Talât Oran
 Yümnü Üresin

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
 Selâhattin Baysal
 Sabri Çonkar
 Mithat Dayıoğlu
 İhsan Gülez

BURDUR

Hüseyin Çimen
 Behçet Kayaalp

BURSA

Selim Ragıp Emeç
 Ağâh Erozan
 Sadettin Karacabey
 Hulûsi Köymen
 Halûk Şaman
 Kenan Yılmaz
 Ali Ferruh Yücel
 Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alpkartal
 Bedi Enüstün
 Emin Kalafat
 Nuri Togay
 Fatîm Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
 İbrahim Aydın
 Celâl Boynuk
 Kenan Çıgman
 Asım Emrem
 Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin
 Hilmi Çeltikçioğlu
 Yaşar Gümüşel
 Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran
 M. Kemal Biberöğlu
 Yakup Gürsel
 Ali Rıza Kılıçkale
 Baha Koldaş
 Cevat Köstekçi

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
 Ali Çobanoğlu
 Mustafa Gülcügil
 İsmail Hadımlıoğlu
 Ali Rıza Karaca
 Mehmet Karasan
 Osman Ongan

A. Hamdi Sancar
 Refet Tavashioğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün
 Hasan Maksudoğlu
 Rükneddin Nasuhioğlu
 Kemal Yaşinkılıç

ELAZIĞ

Süphi Ergene
 Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Tevfik Şenocak
 Veysel Varol

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak
 Bahadır Dülger
 Sabri Erduman
 Rıza Topcuoğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
 Hasan Polatkan
 Abidin Potuoğlu
 İsmail Sayın
 Hicri Sezen
 Kemal Zeytinoğlu

GAZIANTEB

Abdülkadir Atik
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun

HATAY

Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Celâl Ramazanoğlu

İÇEL

Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

Said Bilgiç
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Hâdi Hüsman
Adnan Menderes
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İncekara
Osman Kapani
Rauf Onursal
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu

Abidin Tekön

Behçet Uz

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurler
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Remzi Birand
Muhittin Güzelkulu
Mekki Keskin
TariK Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen

MALATYA

Nuri Ocakçioğlu

MANİSA

Samet Ağaoglu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Melih Koçer
Nafiz Körez
Muhlis Tümay

MARAŞ

Nedim Ökmen

MARDİN

Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalıncı
Nuri Özsan

MUŞ

Şemsi Ağaoglu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Hüseyin Avni Göktürk

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Sabri İsbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Salim Serçe
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalı

SİİRD

Baki Erden
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş

SİVAS

Hüseyin Çitil
Abdurrâhman Doğruyol
Şevki Ecevit
Kâzım Oskay
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel

TEKİRDAĞ

Ferid Alpiskender

TOKAĞ

İhsan Baç
Ahmet Gürkan
Mehmet Şahin

TRABZON

Halit Ağanoglu
Sabri Dilek
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu

TUNCELİ

Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü

URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcım Yılmaz

VAN

Hilmi Durmaz
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu

Numan Kurban
Hâşim Tathoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Suat Başol
Necati Diken
SabiH Durah
Hakkı Hilâleli
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmeyenler]

AFYON KARAHISAR
Osman Talu
Hüseyin Tiryakioglu
AGRI
Kasım Küfrevi
ANKARA
Muhlis Bayramoglu
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete
Zafer Gökçer
Necmi Inanç
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
ANTALYA
Fatin Dalaman
Ahmet Tekelioğlu
AYDIN
Nail Geveci
Zühtü Uray
Cevat Ülkü
BALIKESİR
Enver Güreli
BİNGÖL
Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız
BİTLİS
Nusrettin Barut
Selâhattin İnan
BOLU
Fahri Belen
Ahmet Hatı
Lütfi Oğultürk
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey
BURSA
Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyuncu
İbrahim Öktem
ÇANAKKALE
Safaeddin Karanakçı
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin
ÇORUM
Şevki Gürses

Hüseyin Ortakerioğlu
DIYARBAKIR
Fikri Arıç
Yusuf Azizoglu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal
EDİRNE
Cemal Köprülü
Sabahattin Parsoy
ELÂZİĞ
Hüsnü Gökтуğ
Ömer Faruk Sanaç
Selâhattin Toker
ERZİNCAN
Hüsnü Çanakçı
Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sanalan
ERZURUM
İshak Avni Akdağ
Zeki Çavuşoglu
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce
Hasan Numanoğlu
Cemil Önder
Esat Tuncel
GAZİANTEP
Ekrem Cenani
İhsan Dağ
Cevdet San
Salâhattin Ünlü
GİRESUN
Ali Naci Duyduk
Abdullah İzmen
Adnan Tüfekcioğlu
GÜMÜŞANE
Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir
HAKKÂRİ
Übeydullah Seven
HATAY
A. Feyzi Atahan

Şekip İnal
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemseddin Mursaloğlu
Şevket Sarıcalı
İSPARTA
İrfan Aksu
Kemal Demiralay
İSTANBUL
Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Nazim Bezmen
Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacopoulos
Lütfi Kırdar
Ziya Köktürk
Fuad Köprülü
Naci Kurt
Nadir Nadi
Emin Onat
Mükerrem Sarol
Nizamettin Âli Sav
Hanri Soriano
Zeki Rıza Sporel
Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)
Zakar Tarver
Füruzan Tekil
Nazlı Tıllar
Ahmet Topcu
Nuri Yamut
İZMİR
Abdullah Aker
Nebil sadi Altuğ
Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Sadık Giz
Ârif Güngören
KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us

Rıza Yalçın
Ali Yeniaras
KASTAMONU
Salim Esen
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen
KAYSERİ
Osman Nuri Deniz (İ.)
Emin Develioğlu
Servet Hacıpaşaoğlu
KIRKLARELİ
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman
KIRŞEHİR
Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer
KOCAELİ
Ekrem Alican
Ziya Atıç
Hamdi Başak
Selâmi Dincer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Turan Güneş
Kâzım Meriç
Cemal Tüzün
KONYA
Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydınır
Tevfik Fikret Baran
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu
Ahmet Koyuncu
El Özyörük
Sabahattin Sönmez
KÜTAHYA
Süleyman Süruri Na-
suhoglu
İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esaat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırkoğlu
Abdullah Köroğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (İ.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant
Hikmet Bayur
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Muzaffer Kurbanoğlu
Sudi Mihçioğlu

MARAS

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar

Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Halim Şatana

MUĞLA

Yavuz Paşamehmetoğlu
Nâtık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Ahmed Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacioğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner

ORDU

Feyzi Boztepe
Fazıl Erim
Fazıl Ertekin
Selâhaddin Orhon

SAMSUN

Ekrem Anıt
Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüsoğlu
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Hâdi Uzer

SEYHAN

Zahit Akdağ

Ahmet Kınık
Cavid Oral
Lûtfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu

SİİRD

Suat Bedük
Veysi Oran

SİNOB

Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Haşim Tari
Muhit Tümerkan

SİVAS

Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Etem Erdinç
Nurettin Ertürk
Rifat Öçten
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Necmi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

Hulûsi Bozbeyoğlu
Selâhaddin Gülüt
Osman Hacıbaloğlu
Hasan Kangal
Ömer Sunar
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Mahmut Goloğlu
Selâhaddin Karayavuz
Emrullah Nutku
İsmail Şener
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur

VAN

Muslih Görentaş

YOZGAD

İhsan Aktürel
Mahmut Ataman

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

Türkiye ve İtalya Hükümetleri arasında mektup teatisi suretiyle akdolunan uzun vâdeli Buğday Anlaşmasının tasdikine dair Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Aza adedi	: 541
Rey verenler	: 273
Kabul edenler	: 273
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 252
Münhal mebusluklar	: 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Bıza Çerçel
Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Kemal Özçoban
Murad Âli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AGRI

Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Dağistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Seyfi Kurtbek
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Âliye Temuçin
Hâzım Türegün
Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Attilâ Konuk
Burhanettin Onat
Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelîm
Namık Gedik
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem

BALIKESİR

Vacîd Asena
Esat Budakoğlu
Mekki Said Esen
Mücteba Işın
Halil İmre
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş

Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı
Talât Oran
Yümnü Üresin

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu
İhaan Gülez

BURDUR

Hüseyin Çimen

BURSA

Selîm Ragıp Emeç
Agâh Erozan

Sadettin Karacabey

Hulûsi Köymen

Halûk Şaman

Kenan Yılmaz

Ali Ferruh Yücel

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal

Bedi Enüstün

Emin Kalafat

Nuri Togay

Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman

İbrahim Aydın

Celâl Boynuk

Kenan Çıgman

Asım Emrem

Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin

Hilmi Çeltikçioğlu

Yaşar Gümüşel

Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran

Mustafa Kemal Biber-
oğlu

Yakup Gürsel

Şevki Gürses

Ali Rıza Kılıçkale

Baha Koldaş

Cevat Köstekçi

Hüseyin Ortakçioğlu

Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit

Ali Çobanoğlu

Mustafa Gülcüğü

İsmail Hadımlıoğlu

Ali Rıza Karaca

Mehmet Karasan

Osman Ongan

A. Hamdi Sancar

Refet Tavashoğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün

Hasan Maksudoğlu

Rükneddin Nasuhioğlu

Kemal Yaşınkılıç

ELAZIĞ

Suphi Ergene

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Tevfik Şenocak

ERZURUM

Rıfki Salim Burçak

Bahadır Dülger

Sabri Erduman

Rıza Topcuoğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt

Hasan Polatkan

Abidin Potuoğlu

İsmail Sayın

Hicri Sezen

Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik

Samih İnal

Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmən
Tahsin İnanc
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Halit ZARBUN

HAKKARI

Übeydullah Seven

HATAY

Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Celâl Ramazanoğlu

İÇEL

Rüştü Çetin
Yakup Çukuroğlu
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen

Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

Said Bilgiç
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Hâdi Hüsman
Adnan Menderes
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İncekara
Osman Kapani
Rauf Onursal
Halûk Ökeren
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu

Abidin Tekon
Behçet Uz

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakeroğlu
Nazîfi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurnel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Remzi Birand
Muhittin Güzelkılınc
Mekki Keskin
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen

MALATYA

Nuri Ocakeroğlu

MANİSA

Samet Ağaoglu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Melih Koçer
Nazîz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay

MARDİN

Reşit Kemal Timuroğlu
MUĞLA

Turhan Akarca
Yavuz Paşamehmetoğlu
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan

MUŞ

Şemsi Ağaoglu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Salim Serçe
Nurullah İhsan Tolon
Mehmet Ünalçı

SİİRD

Baki Erden
Mehmet Daim Süalp

SİVAS

Hüseyin Çitil
Abdurrahman Doğruyal
Şevki Ecevit

Kâzım Oskay
Bahattin Örnekol

TEKİRDAĞ

Perid Alpiskender

TOKAD

İhsan Baç
Ahmet Gürkan
Mehmet Şahin

TRABZON

Halit Ağanoglu
Sabri Dilek
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
layeroğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç

URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcım Yılmaz

VAN

Hilmi Durmaz
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Ömer Lûtfi Erzurum-
luoğlu
Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Suat Başol
Necati Diken
Sabih Durah
Hakkı Hilâlel
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmeyenler]

AFYON KARAHİSAR

Osman Talu
Hüseyin Tiryakioğlu
AĞRI

Kasım Küfrevi
ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Muzaffer Ergüder
Muhlis Ete
Zafer Gökçer
Necmi İnancı
Talât Vasfi Öz
ANTALYA

Fatin Dalaman
Asım Okur
Ahmet Tekelioğlu
AYDIN

Nail Geveci
Zühtü Uray
Cevat Ülkü
BALIKESİR

Enver Güreli
BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS
Nusrettin Barut
Selâhaddin İnan

BOLU
Fahri Belen
Ahmet Hatı
Lütfi Oğultürk

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Behcet Kayaalp
Mehmet Özbey

BURSA
Raif Aybar
Sabahattin Çiracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumcu
İbrahim Öktem

ÇANAKKALE
Safaeddin Karanakçı
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Yusuf Azizoglu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü
Sabahattin Parsoy

ELAZIĞ

Hüsnü Göktaş
Ömer Faruk Sanaç
Selâhaddin Tokar

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı
Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sanalan
Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ
Zeki Çavuşoğlu
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
İlâmid Şevket İnce
Hasan Numanoğlu
Cemil Önder
Esat Tuncel

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
İhsan Daı
Cevdet San
Salâhaddin Ünlü

GİRESUN

Ali Naci Duyduk
Abdullah İzmen
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halil Tokdemir

HATAY

A. Feyzi Atahan
Şekip İnal
A. Mithat Kuseyrioğlu

Şemsettin Mursaloğlu
Şevket Sarıcalı

İSPARTA

İrfan Aksu
Kemal Demiralay

İSTANBUL

Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazım Bezmen
Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacıpulos

Lütfi Kırdar

Ziya Köktürk

Fuad Köprülü

Naci Kurt

Nadir Nadi

Emin Onat

Mükerrem Sarol

Nizamettin Âli Sav

Hanri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rışöver (İ.)

Zakar Tarver

Füruzan Tekil

Nazlı Tıbar

Ahmet Topcu

Nuri Yamaç

İZMİR

Abdullah Aker
Nebil Sadi Altuğ

Portev Arat

Cihad Baban

Muzaffer Balaban

Sadık Giz

Arif Güngören

KARS

Fevzi Aktaş

Sırrı Atalay

Remzi Çakır

Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalcın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Salim Esen
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)
Emin Develioğlu
Servet Hacıpaşaoğlu

KIRŞEHİR

Osman Alışiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı

Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican
Ziya Atıç
Hamdi Başak
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Sefer Göksel
Turan Güneş
Kâzım Meriç
Cemal Tüzün

KONYA

Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydınar

Tevfik Fikret Baran
Sıtkı Salim Burçak

Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Reyhan Gökmenoğlu

Ahmet Koyuncu
Halil Özyörük
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Süleyman Süruri Na-
suhöğlu

İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal

Kâmil Kırıkoğlu
Abdullah Kıpçoğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay (İ.)
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin
MANİSA
Yunus Muammer Alakant
Hikmet Bayur
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lütfi Karaosmanoğlu
Sudi Mihçioğlu
MARAS
Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy
MARDİN
Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Halim Şatana

MUGLA
Nâtik Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu
NİĞDE
Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Hüseyin Avni Göktürk (V.)
Ahmed Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacioğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner
ORDU
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Selâhattin Orhon
SAMSUN
Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüsoğlu
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Hâdi Uzer
SEYHAN
Zahit Akdağ
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Lütfi Sezgin
Sinan Tekelioğlu
Ahmet Topaloğlu

İsmet Uslu
SİİRD
Suat Bedük
Veysi Oran
SİNOB
Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Haşim Tarı
Muhit Tümerkan
SİVAS
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Etem Erdinç
Nurettin Ertürk
Rifat Öçten
Ahmed Özel (V.)
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel
TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Necmi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere
TOKAD
Hulûsi Bozbeyoğlu
Selâhattin Gülüt

Osman Hacıbaloğlu
Hasan Kangal
Ömer Sunar
Yusuf Ulusoy
TRABZON
Mahmut Goloğlu
Selâhattin Karayavuz
Emrullah Nutku
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu
Osman Turan
TUNCELİ
Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü
URFA
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Muzaffer Timur
VAN
Muslih Görentaş
YOZGAD
İhsan Aktürel
ZONGULDAK
Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Nusret Kirişcioğlu
Cemal Kıpçak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16

7 Kasım 1952 tarihinde Cenevre'de tanzim olunan ticari muameleler ve reklâm malzemesinin ithalinin kolaylaştırılmasına mütedair Milletlerarası Sözleşmenin tasdiki hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Aza adedi	: 541
Rey verenler	: 273
Kabul edenler	: 273
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 252
Münhal mebusluklar	: 16

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Murad Âli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AGRI

Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Âtîf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren
Muzaffer Ergüder
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer
Necmi İnaneç
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Âliye Temuçin
Hâzım Türegün
Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Fatin Dalaman
Attilâ Konuk
Asım Okur
Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacid Asena
Esat Budakoğlu
Mekki Said Esen
Mücteba İştin
Halil İmre
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıyıkoglu
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı
BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu
Şevki Hasırcı
Talât Oran

Yümnü Üresin

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinoglu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu
İhsan Gülez

BURDUR

Hüseyin Çimen
Mehmet Özbey

BURSA

Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz
Ali Ferruh Yücel
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alpkartal
Bedi Enüstün
Emin Kalafat
Safaeddin Karanakçı
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin
Nuri Togay
Fatin Rüşti Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
İbrahim Aydın

Celâl Boynuk

Kenan Çıgman
Asım Emrem
Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin
Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran
Mustafa Kemal Biberoglu
Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Ali Rıza Kılıçkale
Baha Koldaş
Cevat Köstekçi
Hüseyin Ortakcioğlu
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

İsmail Hadımlıoğlu
A. Hamdi Sancar
Refet Tavashoğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün
Rükneddin Nasuhioğlu
Kemal Yaşinkılıç

ELAZIĞ

Suphi Ergene
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Tevfik Şenocak

ERZURUM

Bahadır Dülger
Sabri Erduman

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
İsmail Sayın
Hierî Sezen
Kemal Zeytinioğlu

GAZİANTEP

Samih Inal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanc
Abdullah İzmen
Doğan Köymen
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun
HATAY
Ali Muhsin Bereketoğlu
Celâl Ramazanoğlu

İÇEL

Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibeg

İSTANBUL

Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Sevfi Gögen
Hâdi Hüsman
Adnan Menderes
Emin Onat
Nizamettin Âli Sav
Füruzan Tekil
Nazlı Tıbar

Tahsin Yazıcı
İZMİR

Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Osman Kapani
Nuriye Pınar
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu

KASTAMONU

Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Nüzhet Unat
Sadettin Yalın

KONYA

Mekki Keskin
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Nasuhioğlu
Osman Özbilen

MALATYA

Osman Çankeroğlu
MANİSA
Samet Ağaoğlu

Hayri Bûke
Semi Ergin
Melih Koçer
Nâfiz Körez
Muzaffer Kurhanioğlu
Sudi Mihçioğlu

Muhlis Tümay
MARAŞ

Abdullah Aytemiz
MARDİN

Reşit Kemal Timuroğlu
MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalineci
Yavuz Paşamehmetoğlu
MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakioğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Keleşoğlu
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Eker
Muhittin Özkefeli
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akçal
Sedat Barı
Enver Batumlu
Salim Serçe
Mehmet Ünalı

SİİRT

Suat Bedük
Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Muhit Tümerkan

SİVAS

Şevki Ecevit

Bahattin Örnekol
Ahmet Özel

Memdul Turhan
TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Neemi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

İhsan Bac
Ahmet Gürkan

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Süleyman Fehmi Kalaycioğlu
Sami Orberk
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcim Yılmaz

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Suat Başol
Necati Diken
Hakkı Hilâlet
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR

Kemal Özçoban
Osman Talu
Hüseyin Tiryakioğlu

AĞRI

Kasım Küfrevi

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Muhlis Ete

BALIKESİR

Enver Güreli

BİNGÖL

Necati Aras
Sait Göker
Ekrem Yıldız

BOLU

Fahri Belen
Ahmet Hatı
Lütfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikbaş
Behçet Kayaalp

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumcu
İbrahim Öktem

ÇORUH

Hilmi Çeltikçioğlu
Yaşar Gümüşel

DENİZLİ

Baha Akşit
Ali Çobanoğlu
Mustafa Güleçgil
Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan

Osman Ongan

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Yusuf Azizoglu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaoşmanoğlu
İhsan Hamid Tığrel
Halil Turgut
Mehmed Hüseyin Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü

Hasan Maksudoğlu

Sabahattin Parsoy

ELAZIĞ

Hüsnü Göktaş
Ömer Faruk Sanaç
Selâhaddin Tokar

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı
Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sanalan
Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ
Rıfık Salim Burçak
Zeki Çavuşoğlu
Şevki Erker

Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce
Hasan Numanoğlu
Cemil Önder

Rıza Topcuoğlu
Esat Tuncel

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik
Ekrem Cenani
İhsan Dağ
Cevdet San
Salâhaddin Ünlü

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özean San
Halis Tokdemir

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

A. Feyzi Atahan
Abdullah Cilli
Şekip İnal
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemsettin Mursalıoğlu
Şevket Sarıçalı

İSTANBUL

Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)
Nazım Bezmen

Aleksandros Hacıpulos

Lâtfi Kırdar

Ziya Köktürk

Fuad Köprülü

Naci Kurt

Nâdir Nadi

Mükerrem Sarol

Hanri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver (İ.)

Zakar Tarver

Ahmet Topcu

Celâl Türkgeldi

Fahrettin Ulaş

Nuri Yamut

İZMİR

Abdullah Aker
Nebil sadi Altuğ

Pertev Arat

Cihad Baban

Muzaffer Balaban

Sadık Giz

Ârif Güngören

Needet İncekara

Rauf Onursal

Halûk Ökeren

Abidin Tekön

Behçet Uz

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalçın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Basri Aktaş
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KAYSERİ

Osman Nuri Deniz (İ.)

Emin Develioğlu

Servet Hacıpaşaoğlu

KIRŞEHİR

Osman Alışiroğlu

Ahmet Bilgin

Osman Bölükbaşı

Mehmet Mahmudoğlu

Tahir Taşer

KOCAELİ

Ekrem Alican

Ziya Atıç

Hamdi Başak

Selâmi Dinçer

Hamza Osman Erkan

Sefer Göksel

Turan Güneş

Kâzım Meriç

Cemal Tüzün

KONYA

Abdürrahman Fahri A-
ğaoğlu

Hamdi Ragıp Atademir

Hidayet Aydın

Mustafa Bağrıaçık

Tevfik Fikret Baran

Remzi Birand

Sıtkı Salim Burçak

Abdi Çilingir

Ziyad Ebüzziya

Reyhan Gökmenoğlu

Muhittin Güzelkılıç

Ahmet Koyuncu

Tarık Kozbek

Halil Özyörük

Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

İhsan Şerif Özgen

Nihat Haluk Pepeyi

İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan

Ahmet Fırat

İsmet İnönü

Mehmet Kartal

Kâmil Kırıkçioğlu

Abdullah Köroğlu

Mehmet Fahri Oral
 Hilmi Özbay (İ.)
 Mehmet Zeki Tulunay
 Tevfik Ünsalan
 Nüvit Yetkin
MANISA
 Yunus Muammer Alakant
 Hikmet Bayur
 Adnan Karaosmanoğlu
 Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
MARAS
 Ahmet Bozdağ
 Ahmet Kadoğlu
 Mahmut Karaküçük
 Nedim Ökmen
 Remzi Öksüz
 Mazhar Özsoy
MARDİN
 Etem Aybar
 Abdürrahman Bayar
 Bahaettin Erdem
 Abdülkadir Kalav
 Cevdet Öztürk
 Halim Şatana
MUĞLA
 Nuri Özsan
 Nâtik Poyrazoğlu

Akif Sarıoğlu
NİĞDE
 Ali Ulvi Arıkan
 Sadettin Ertur
 Hüseyin Avni Göktürk (V.)
 Ahmed Nuri Kadioğlu
 Cavit Kavurmacioğlu
 Hüseyin Ülkü
 Hasan Hayati Ülkün
 Zihni Üner
ORDU
 Fazıl Erim
 Fazlı Ertekin
 Selâhaddin Orhon
SAMSUN
 Salim Çonoğlu
 Rami Ozan Gümüšoğlu
 Hamdi Tekay
 Ferid Tüzel
 Hâdi Uzer
SEYHAN
 Zahit Akdağ
 Ahmet Kınık
 Cavid Oral
 Lûtfi Sezgin
 Sinan Tekelioğlu
 Nurullah İhsan Tolon

Ahmet Topaloğlu
 İsmet Uslu
SİNOB
 Şerafettin Ayhan
 M. Vehbi Dayıbaş
 Nuri Sertoğlu
 Server Somuncuoğlu
 Haşim Tari
SİVAS
 Hüseyin Çitil
 Ercüment Damalı
 Nuri Demirağ
 Abdurrahman Doğruyol
 Etem Erdinç
 Nurettin Ertürk
 Kâzım Oskay
 Rifat Öçten
 M. Nurettin Turgay
 Hüseyin Yüksel
TOKAD
 Hulûsi Bozbeyoğlu
 Selâhaddin Gülüt
 Osman Hacıbaloğlu
 Hasan Kangel
 Ömer Sunar
 Mehmet Şahin
 Yusuf Ulusoy
TRABZON
 Sabri Dilek

Mahmut Goloğlu
 Muzaffer Harunoğlu
 Selâhaddin Karayavuz
 Emrullah Nutku
 İsmail Şener
 Osman Turan
TUNCELİ
 Arslan Bora
 Bahri Turgut Okaygün
URFA
 Feridun Ayalp
 Feridun Ergin
 Hasan Oral
 Muzaffer Timur
YOZGAD
 İhsan Aktürel
 Talât Alpay
 Mahmut Ataman
 Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu
 Numan Kurban
 Hâşim Tathioğlu
 Ali Ünlüsoy
ZONGULDAK
 Hüseyin Balık
 Sabiü Duralı
 Cemal Kıpçak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		16